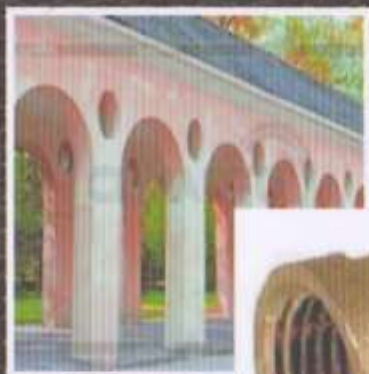


E.I.RO'ZIYEV, SH.S.SHARIPOV

**MUHANDISLIK GRAFIKASI,
ARXITEKTURA VA QURILISH
CHIZMACHILIGIDAN TASVIRLI QISQACHA
RUSCHA-O'ZBEKCHA-INGLIZCHA
LUG'AT**



Краткий иллюстрированный русско-
узбекско-английский словарь по
инженерной графике, архитектуре и
строительному черчению

Muhandislik grafikasi, arxitektura va qurilish
cizmachiligidan tasvirli qisqacha ruscha-
o`zbekcha-inglizcha lug`at

The concise illustrated Russian-Uzbeks-
English dictionary of engineering graphics,
architecture and construction drawing

TOSHKENT - 2018

E.I.Ro`ziyev, Sh.S.Sharipov

Muhandislik grafikasi, arxitektura va qurilish cizmachiligidan tasvirli qisqacha ruscha-o`zbekcha-inglizcha lug`at. / O`zbekiston Respublikasi oliy va o`rta maxsus ta`lim vazirligining 2019 yil 2 maydagi 394-sonli buyrug`iga asosan oliy ta`lim muassasalari talabalari uchun o`quv qo`llanma sifatida tavsiya etilgan. – T.: 2019-yil. - 204 b.

Ushbu lug`at odatdagi texnika va muhandislik grafikasi yo`nalishlaridagi lug`atlardan undagi deyarli barcha atama (termin)lar hammaga tushunarli bo`lgan, xalqaro amaliyotda qabul qilingan grafik, sxema, chizma va rasmlardan tashkil topgan grafika tilida keltirilgan tushuntirishlarda berilganligi bilan farqlanadi.

Texnik atamalarda, shuningdek arxitektura va qurilish chizmachiligida chet tillardan o`zlashtirilgan so`zlarning ko`pligi, mavjud o`quv adabiyotlarida bu so`zlarning mazmunini ochib berishga kam e`tibor qaratilganligi sababli lug`atda ular alohida bo`limlarda, o`zbekcha atamalarga qo`shimcha qilib ularning mazmuni, tuzilishi va ishlatilish sohalari kabi asosiy ma`lumotlar qisqa tarzda keltirildi.

Lug`at oliy ta`lim muassasalarida muhandislik grafikasi va arxitektura fanlarini o`rganayotgan talabalarga, yosh mutaxassislar hamda umumiy o`rta ta`lim maktablarining chizmachilik fani o`qituvchilariga mo`ljallangan.

Taqrizchilar: Nizomiy nomli Toshkent davlat pedagogika universitetining “Chizmachilik va uni o`qitish metodikasi” kafedrası,
pedagogika fanlari nomzodi, dotsent Xo`janiyozov S.U.,
filologiya fanlari nomzodi, dotsent Ermatova J.

SO`Z BOSHI

Ushbu lug‘at odatdagi texnika va muhandislik grafikasi yo‘nalishlaridagi lug‘atlardan undagi deyarli barcha atama (termin)lar hammaga tushunarli bo‘lgan, xalqaro amaliyotda qabul qilingan grafik, sxema, chizma va rasmlardan tashkil topgan grafika tilida keltirilgan tushuntirishlarda berilganligi bilan farqlanadi. Fan va texnikada murakkab jarayonlarning mohiyatini ochib berishda sxema, grafik tasvirlar va rasmlardan keng foydalaniladi. Jism shaklini so‘zlar bilan emas, uning qat‘iy belgilangan qoidalar asosida bajarilgan rasmi yoki chizmasi orqali batafsil ta‘riflash mumkin. Materiallarning xossalari kimyoviy formulalar, jism xossalarining o‘zgarish xarakteristikalari grafiklar orqali ancha aniq bayon qilinadi.

Ilmiy tushunchalarni bir tildan ikkinchi tilga tarjimalarida ma‘nolarning o‘zgaruvchanligi yoki ko‘p ma‘noli bo‘lish hollari ham ko‘p uchraydi. SHuning uchun ham chet tildagi matn mazmunini keng va to‘g‘ri tushunishda bir tildagi so‘zning ikkinchi tildagi unga har jihatdan teng so‘z bilan bir qatorda xalqaro muomala vositasi bo‘lgan grafik tasvirlardan foydalanishning afzalliklari juda katta.

Ushbu lug‘atda muhandislik grafikasi, arxitektura va qurilish chizmachiligi sohasidan atamalarni shu yo‘sinda ochib berishga harakat qilindi. Talaba yoki yosh mutaxassisga atamaning mazmuni (ta‘riflanishi) etarlicha tushunarli bo‘lmaganda tasvirlar qo‘shimcha qo‘llanma sifatida yordam beradi. Tasvirlar ta‘lim nuqtai nazaridan ham talabalarning eslab qolish jarayoniga katta yordam beradi. Tasvirlar o‘quvchida qiziqish uyg‘otib, uni batafsil tahlil qilib, tomosha qilishga, tasvir bilan atama o‘rtasidagi bog‘liqlikni aniqlashga undaydi. O‘quv maqsadlarida lug‘atning tasvirlar bilan boyitilishi uning tuzilishida ham aks etdi. SHuning uchun ham lug‘atni bo‘limlarga ajratilgan holda, iloji boricha mavzular bo‘yicha tuzishga harakat qilindi.

Texnik atamalarda, shuningdek arxitektura va qurilish chizmachiligida chet tillardan o‘zlashtirilgan so‘zlarning ko‘pligi, mavjud o‘quv adabiyotlarida bu so‘zlarning mazmunini ochib berishga kam e‘tibor qaratilganligi sababli talabalar shu yo‘nalishlarni o‘zlashtirishda ko‘p qiyinchiliklarga duch keladilar. SHularni e‘tiborga olib lug‘atda texnik atamalar, arxitektura va qurilish chizmachiligi alohida bo‘limlarda, o‘zbekcha atamalarga qo‘shimcha qilib ularning mazmuni, tuzilishi va ishlatilish sohalari kabi asosiy ma‘lumotlar qisqa tarzda keltirildi.

Texnika, arxitektura va qurilish inson faoliyatining benihoya keng sohasidir. Ushbu o‘quv lug‘atida bu sohalardagi barcha atamalarga to‘xtalib o‘tishning imkoni ham yo‘q. SHuning uchun lug‘atda ko‘p ishlatiladigan atamalar mazmunini yoritishga asosiy e‘tibor qaratildi. Lug‘atdagi ushbu bo‘limlar talabaga texnik, arxitektura va qurilish chizmachiligi bo‘yicha asosiy tushunchalarning mazmuni va

ma'nosini o'zlashtirib, ma'lumotnomalar bilan ishlash malakalarini shakllantiradi, mustaqil ravishda bilimlarini oshirishga ko'maklashadi.

Lug'at oliy ta'lim muassasalarida muhandislik grafikasi va arxitektura fanlarini o'rganayotgan talabalarga, yosh mutaxassislar hamda umumiy o'rta ta'lim maktablarining chizmachilik fani o'qituvchilariga mo'ljallangan.

Mualliflar.

ПРЕДИСЛОВИЕ

Настоящий словарь отличается от обычных технических и инженерно-графических словарей тем, что в нем почти все термины снабжены пояснениями, сделанными на общепонятном графическом языке, в виде принятых в международной практике графиков, схем, чертежей, рисунков. В науке и технике широко пользуются таким международным языком для того, чтобы наиболее точно и полно описать сущность сложных явлений. Форму предмета можно вернее всего передать не словами, а при помощи рисунка или чертежа, выполненным согласно строго установленным правилам. Свойства материала гораздо точнее описываются не названием, а химической формулой, процесс изменения свойств предмета характеризуется обычно графиками.

При переводе научных понятий (терминов) с одного языка на другой термины отличаются обычно неустойчивостью и многозначностью, меняя свое значение в зависимости от контекста. Поэтому для обеспечения наиболее правильного понимания иностранного текста представляется весьма полезным сопоставлять в словаре не просто слово одного языка с эквивалентным словом другого языка, а оба эти слова – с тем конкретным научным или техническим понятием, для обозначения которого они применяются и которое может быть гораздо точнее выражено средствами графического международного языка.

Настоящий словарь является попыткой осуществить именно такое сопоставление терминологии в области инженерной графики, архитектуре и строительной черчении. Студент и начинающий специалист найдут в иллюстрации дополнительное пособие в тех случаях, когда само содержание термина недостаточно ясно. Иллюстрация полезна и с чисто учебной точки зрения, облегчая процесс запоминания иностранного слова. Иллюстрация возбуждает любопытство, заставляет рассматривать изображаемый объект, искать связей изображения с термином. Насыщение словаря иллюстрациями в учебных целях получило отражение в его структуре. Поэтому словарь составлен по разделам и по возможности соответствующих тем.

Из-за множества заимствованных иностранных слов в технике, архитектуре и строительной черчении и за недостаточное внимание пояснение содержания этих терминов в существующих учебных литературах студенты сталкиваются с трудностями при усвоении этих дисциплин. Поэтому словарные материалы узбекского языка по техническим терминам, архитектуре и строительному черчению дополнительно снабжены краткими сведениями о содержании, строении и области применения рассматриваемого объекта (материала, ...). Техника, архитектура и строительство – необъятная область деятельности человека. В данном учебном словаре не представляется возможным

рассматривать всех основных терминов этих направлений. Поэтому в словаре в основном рассмотрено содержание наиболее часто употребляемых терминов. Словарь поможет студенту усвоить содержание и смысл основных понятий техники, архитектуры и строительства, привьет навыки работы со справочной литературой, поспособствует самостоятельному расширению знаний.

Словарь предназначен студентам высших учебных заведений изучающих дисциплин инженерную графику и архитектуру, молодым специалистам и учителям черчения в общеобразовательных школах.

Авторы.

FOREWORD

The present dictionary differs from conventional technical and engineering-graphic dictionaries in that almost all terms in it are provided with explanations made in a generally understandable graphic language, in the form of graphs, diagrams, drawings, drawings adopted in international practice.

In science and technology, the use of such an international language is widely used to describe the essence of complex phenomena in the most accurate and complete manner. The form of the subject can best be conveyed not in words, but with the help of a drawing or drawing executed in accordance with strictly established rules. The properties of the material are much more accurately described not by name but by chemical formula, the process of changing the properties of an object is usually characterized by graphs.

When translating scientific concepts (terms) from one language to another, the terms usually differ by their instability and ambiguity, changing their meaning depending on the context. Therefore, in order to ensure the most correct understanding of a foreign text, it is very useful to compare in the dictionary not just the word of one language with the equivalent word of another language, but both these words - with that specific scientific or technical term for which they are applied and which can be more accurately expressed means of graphic international language.

This dictionary is an attempt to implement just such a comparison of terminology in the field of engineering graphics, architecture and construction drawing. A student and a beginner specialist will find in the illustration an additional benefit in those cases where the very content of the term is not clear enough. The illustration is useful from a purely academic point of view, facilitating the process of memorizing a foreign word. The illustration arouses curiosity, makes us consider the depicted object, look for image links with the term. The imbedding of the dictionary with illustrations for educational purposes was reflected in its structure. Therefore, the dictionary is composed by sections and, if possible, relevant topics.

Because of the multitude of borrowed foreign words in engineering, architecture and construction drawing, and for insufficient attention to explaining the content of these terms in existing educational literature, students face difficulties in mastering these disciplines. Therefore, the dictionary materials of the Uzbek language on technical terms, architecture and construction drawing are supplemented with brief information about the content, structure and area of application of the object in question (material, ...). Technology, architecture and construction are a vast area of human activity. In this training dictionary it is not possible to consider all the main terms of these directions. Therefore, the dictionary mainly considers the content of the most frequently used terms. The dictionary will help the student to understand the

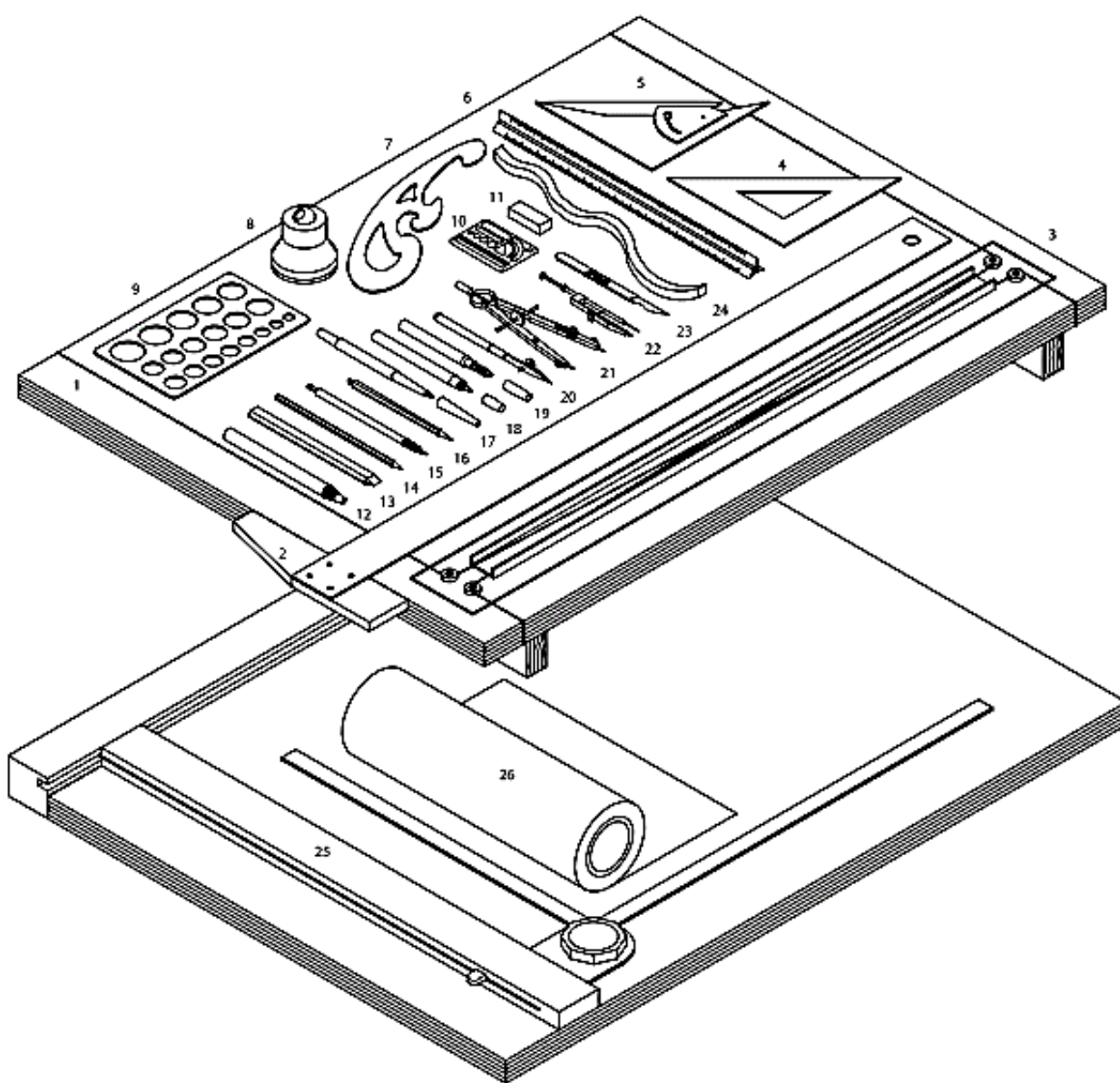
content and meaning of the basic concepts of technology, architecture and construction, instill skills in working with reference literature, and contribute to independent extension of knowledge.

The dictionary is intended for students of higher education institutions studying engineering disciplines and architecture, young specialists and teachers drawing in general schools.




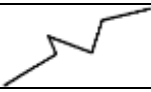
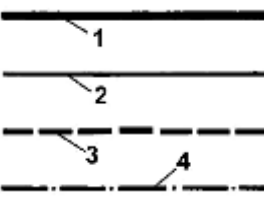
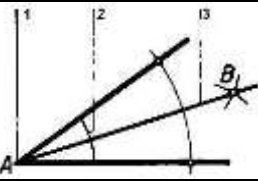

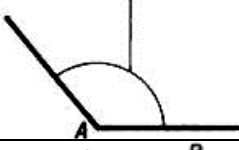
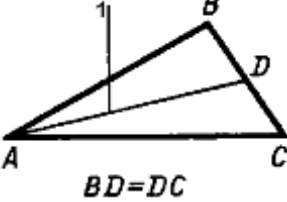
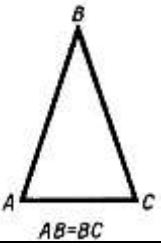
Author.

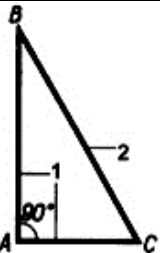
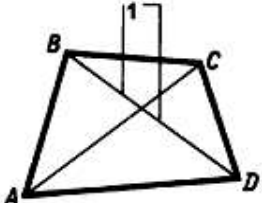
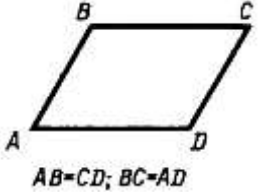
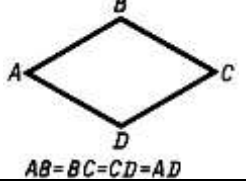

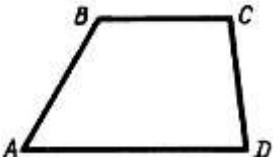
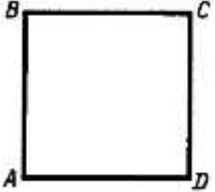


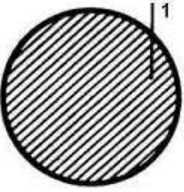
MUHANDISLIK GRAFIKASI

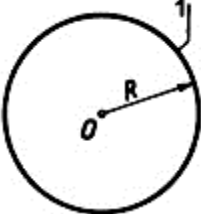
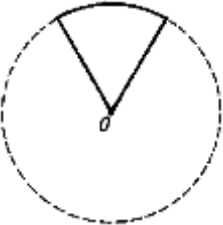
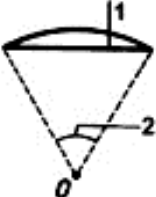
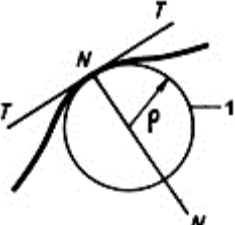
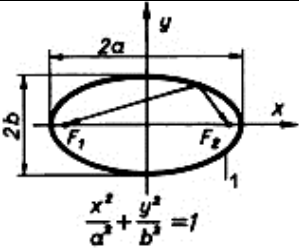
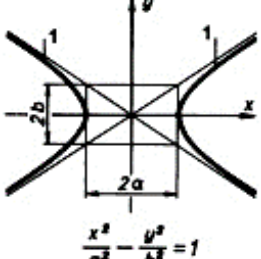
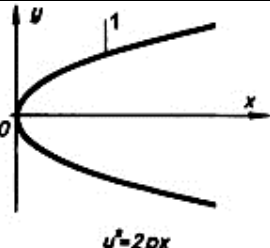
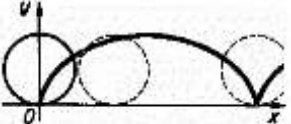
ЧЕРТЕЖНЫЕ ПРИБОРЫ
ЧИЗМАЧИЛИК АСБОБЛАРИ
DRAWING INSTRUMENTS

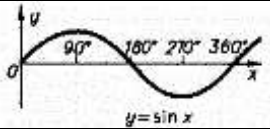
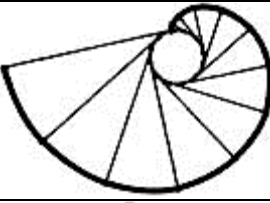
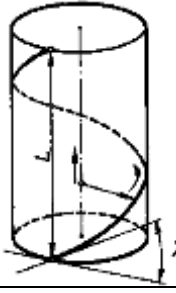
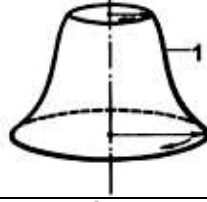
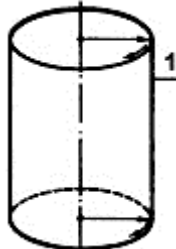
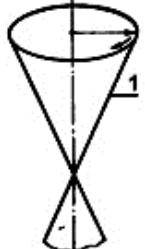
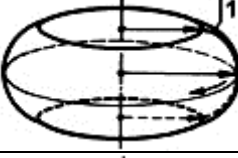
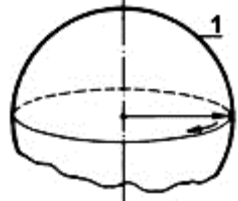


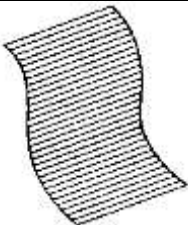
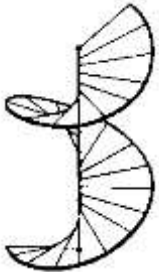

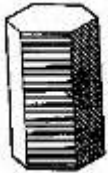


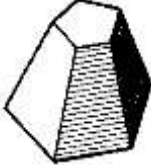


№	Ruscha	O`zbekcha	Inglizcha
1	Чертежная доска	Chizma taxtasi	Drawing board
2	T-образный угольник	T-simon burchaklik	T-square
3	Рейсшина	Reysshina	Parallel ruler
4	Прямоугольник	To`g`ri burchakli uchburchak lineyka	Square, set square
5	Регулируемый прямоугольник	Rostlanadigan to`g`ri burchakli uchburchak lineyka	Adjustable set square
6	Масштабная линейка	Masshtabli lineyka	Scale rule, scale
7	Извилина, лекало	Lekalo	French curve
8	Точилка для карандашей	Qalam ochqich	Sharpener, pencil sharpener
9	Трафарет	Trafaret, qolip, andaza	Circle template
10	Выскабливатель	Qirib tozalagich	Eraser shield, erasing shield
11	Резинка (ластик)	Rezinka, o`chirgich	Eraser, rubber
12	Карандаш раскрашиватель	Bo`yash (rang bilan ajratish) qalami	Eraser pencil
13	Карандаш срубка	Qirqib olish qalami	Carpenter pencil
14	Карандаш	Qalam	Lead pencil
15	Зажимной карандаш	Siquvchi qurilmali qalam	Clutch pencil, lead holder
16	Выдвижной карандаш	Surilma qalam	Propelling pencil
17	Фломастер	Flomaster	Felt pen, felt-tipped pen, marker pen
18	Рейсфедер, рапидограф	Reysfeder, rapidograf	Technical pen, stylo pen, drawing pen
19	Рейсфедер	Reysfeder	Drawing pen
20	Рейсфедер	Reysfeder	Ruling pen
21	Кронциркуль	Kronsirkul	Spring compass, bow compass
22	Малый кронциркуль (балеринка)	Kichik kronsirkul (balerinka)	Precision compass
23	Скальпель	Scalpel, maxsus pichoqcha	Craft knife, scalpel
24	Гнущийся лента	Egiluvchan tasma	Flexible curve
25	Конструкторская рейсшина	Konstruktorlik reysshinasi	Drafting machine, draughting machine
26	Чертежная бумага	Chizma qog`ozi	Sketching paper, detail paper




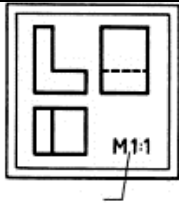
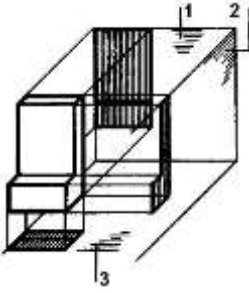
Tasvir	Ruscha	O`zbekcha	Inglizcha
	Черчение	Chizmachilik	Drawing
	Чертить	Chizmoq	Draw
	Чертеж	Chizma	Drawing
	Точка	Nuqta	Point
	Линия	Chiziq	Line
	Прямая линия	To`g`ri chiziq	Straight line
	Параллельная линия	Parallel chiziq	Parallel line
	Перпендикулярная линия, перпендикуляр	Perpendikulyar chiziq, perpendikulyar	Perpendicular line
	Ломаная линия	Siniq chiziq	Broken line
	Сплошная линия ^{1,2}	Tutash chiziq ^{1,2}	Continuous line ^{1,2}
	Жирная линия ¹	Yo`g`on chiziq ¹	Thick line ¹
	Тонкая линия ²	Ingichka chiziq ²	Thin line ²
	Штриховая линия ³	Shtrix chiziq ³	Short dashes ³
	Штрихпунктирная линия ⁴	Shtrixpunktir chiziq ⁴	Long chain ⁴
	Вершина угла ¹	Burchak uchi ¹	Vertex of angle ¹
	Острый угол ²	O`tkir burchak ²	Acute angle ²
	Биссектриса угла ³	Burchak bissektrisasi ³	Bisectrix ³
	Прямой угол	To`g`ri burchak	Right angle
	Тупой угол	Op`tnas burchak	Obtuse angle
	Треугольник	Uchburchak	Triangle
	Медиана ¹	Mediana ¹	Median ¹
	Равнобедренный треугольник	Tengyonli uchburchak	Isosceles triangle

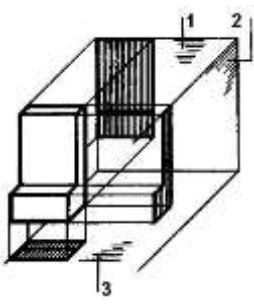
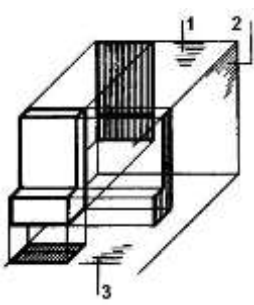
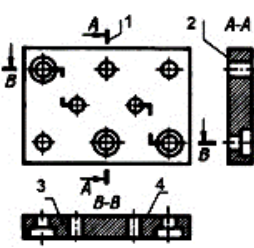
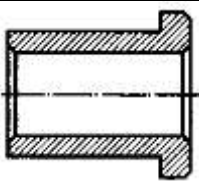
	Прямоугольный треугольник	To`g`riburchakli uchburchak	Rectangular triangle
	Катет ¹	Katet ¹	Cathetus ¹
	Гипотенуза ²	Gipotenuza ²	Hypotenuse ²
	Четырехугольник	To`rtburchak	Tetragon
	Диагональ ¹	Diagonal ¹	Diagonal ¹
	Параллелограмм	Parallelogram	Parallelogram
	Ромб	Romb	Rhombus
	Прямоугольник	To`g`rito`rtburchak	Rectangle
	Трапеция	Trapetsiya	Trapezoid
	Квадрат	Kvadrat	Square
	Правильный многоугольник	Muntazam ko`pburchak	Regular polygon
	Кривая линия, кривая	Egri chiziq	Curved line, curve
	Круг	Doira	Circle

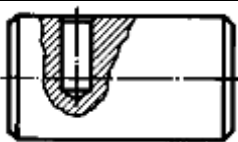
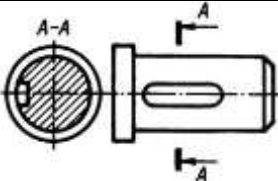
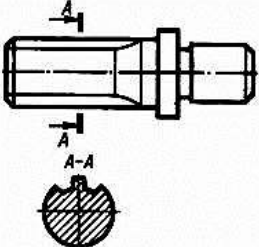
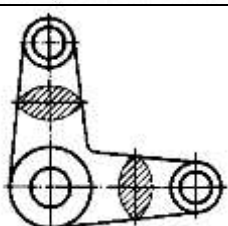
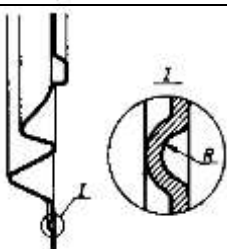
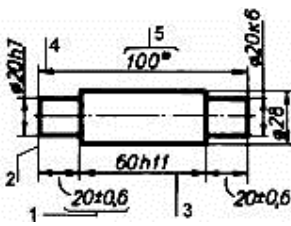
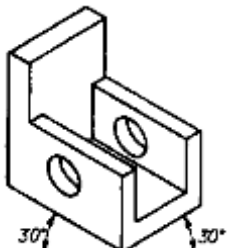
	Окружность ¹	Aylana ¹	Circle ¹
	Радиус (R)	Radius (R)	Radius (R)
	Диаметр (D)	Diametr (D)	Diameter (D)
	Сектор круга, сектор	Doira sektori, sektor	Circular sector, sector
	Сегмент круга, сегмент	Doira segmenti, segment	Circular segment, segment
	Хорда ¹	Xorda ¹	Chord ¹
	Центральный угол ²	Markaziy burchak ²	Centre angle ²
	Касательная (ТТ)	Urinma (ТТ)	Tangent (ТТ)
	Нормаль (NN)	Normal (NN)	Normal (NN)
	Радиус кривизны (p)	Egrilik radiusi (p)	Radius of curvature (p)
	Эллипс	Ellips	Ellipse
	Гипербола	Giperbola	Hyperbola
	Парабола	Parabola	Parabola
	Циклоида	Tsikloida	Cycloid

	Синусоида	Sinusoida	Sine curve
	Эвольвента	Evolventa	Involute
	Винтовая линия	Vintchizig`i	Helix
	Площадь	Yuza	Area
	Поверхность	Sirt	Surface
	Плоскость	Tekislik	Plane
	Поверхность вращения	Aylanish sirti	Surface of revolution
	Цилиндрическая поверхность	Silindrik sirt	Cylindrical surface
	Коническая поверхность	Konik sirt	Conical surface
	Тороидальная поверхность	Tor sirti	Toroidal surface
	Сферическая поверхность	Cferik sirt	Spherical surface

	Линейчатая поверхность	Chiziqli sirt	Ruled surface
	Винтовая поверхность	Vintsimon sirt	Helical surface
	Тело	Jism	Body
	Куб	Kub	Cube
	Призма	Prizma	Prism
	Многогранник	Ko`pyoqlik	Polyhedron
	Пирамида	Piramida	Pyramid
	Усеченная пирамида	Kesik piramida	Frustum of a pyramid
	Цилиндр	Silindr	Cylinder
	Конус	Konus	Cone
	Вершина конуса ¹	Konus uchi ¹	Vertex of a cone ¹
	Угол конуса ²	Konus burchagi ²	Cone angle ²

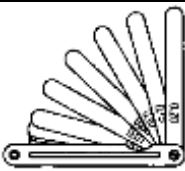
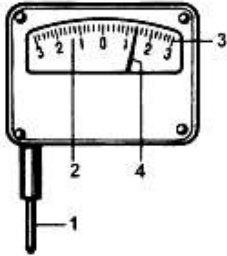
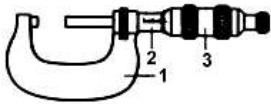
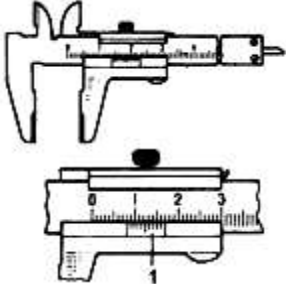
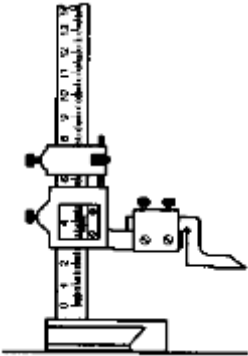
	Усеченный конус	Kesik konus	Frustum of a cone
	Шар	Shar	Sphere
	Тор	Tor	Torus
	Объём	Hajm	Volume
	Масштаб	Masshtab	Scale
	Сплошная линия	Tutash chiziq	Continuous line
	Жирная линия	Asosiy tutash chiziq	Thick line
	Тонкая линия	Ingichka tutash chiziq	Thin line
	Штриховая линия	Shtrix chiziq	Short dashes
	Штрихпунктирная линия	Shtrixpunktir chiziq	Long chain
	Изображение	Tasvir	Representation
	Проецирование	Proyeksiyalash	Projection
	Проецировать	Proyeksiyalamoq	Project
	Прямоугольное проецирование	To`g`riburchakli proyeksiyalash	Orthographic projection
	Плоскость проекций	Proyeksiyalar tekisligi	Plane of projection
	Фронтальная плоскость проекций ¹	Frontal proyeksiyalar tekisligi ¹	Frontal plane of projection ¹
	Профильная плоскость проекций ²	Profil proyeksiyalar tekisligi ²	Frontal plane of projection ²
	Горизонтальная плоскость проекций ³	Gorizonttal proyeksiyalar tekisligi ³	Frontal plane of projection ³

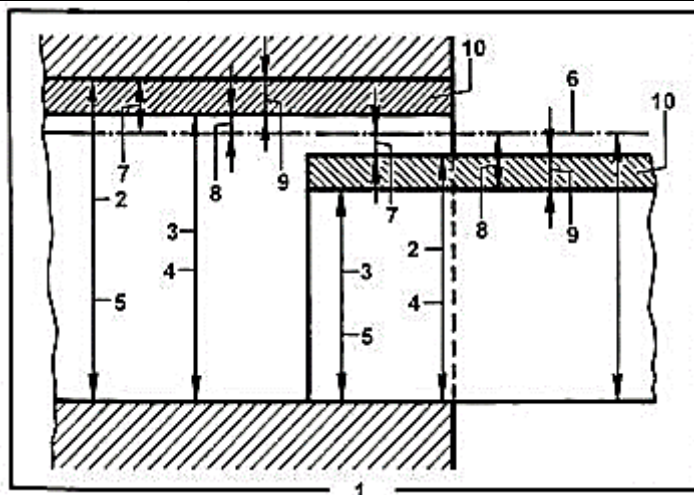
	Фронтальная плоскость проекций ¹	Frontal proyeksiyalar tekisligi ¹	Break ¹
	Профильная плоскость проекций ²	Profil proyeksiyalar tekisligi ²	Visible outline ²
	Горизонтальная плоскость проекций ³	Gorizontaal proyeksiyalar tekisligi ³	Hidden outline ³
	Фронтальная плоскость проекций ¹	Frontal proyeksiyalar tekisligi ¹	View
	Профильная плоскость проекций ²	Profil proyeksiyalar tekisligi ²	Front view, front elevation ¹
	Вид слева ²	Chapdan ko`rinish ²	View from the left-hand ²
	Вид сверху ³	Ustdan ko`rinish ³	View from above, plan ³
	Вид справа ⁴	O`ngdan ko`rinish ⁴	View from the right, right-hand end view ⁴
	Вид снизу ⁵	Pastdan ko`rinish ⁵	View from below, bottom view ⁵
	Вид сзади ⁶	Orqadan ko`rinish ⁶	View from behind, rear view ⁶
	Разрез	Qirqim	Sectional view, section
	Сечение	Kesim	Section
	Штриховать	Shtrixlamoq	Crosshatch
	Секущая плоскость ¹	Kesuvchi tekislik	Cutting plane
	Вертикальный разрез ²	Vertical qirqim	Vertical section
	Штриховка ³	Shtrixlash	Cross-hatching
	Ступенчатый разрез ⁴	Pog`onali qirqim	Sectional view in an offset cutting plane
	Продольный разрез	Bo`ylama qirqim	Longitudinal section

	Вырыв, местный разрез	Mahalliy qirqim	Broken section
	Поперечный разрез	Ko`ndalang qirqim	Cross section
	Вынесенное сечение	Chiqarilgan kesim	Removed section
	Наложённое сечение	Qo`yilgan (tasvirning ustiga) kesim	Revolved section
	Выносной элемент	Chiqarish elementi	Detail section
	Нанесение размеров	O`lchamlarni qo`yish	Dimensioning
	Размерное число ¹	O`lcham soni ¹	Numerical value of size ¹
	Выносная линия ²	Chiqarish chizig`i ²	Extension line ²
	Размерная линия ³	O`lcham chizig`i ³	Dimension line ³
	Стрелка ⁴	Strelka ⁴	Arrowhead ⁴
Справочный размер ⁵	Ma'lumot uchun o`lcham ⁵	Information size ⁵	
	АксонOMETрическая проекция	Aksonometrik proyeksiya	Axonometric projection
	Прямоугольная изометрическая проекция	To`g`ri burchakli izometrik proyeksiya	Orthogonal isometric projection

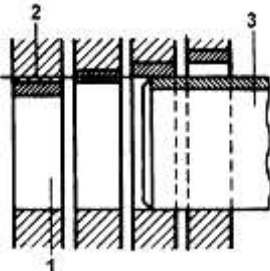
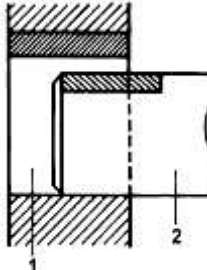
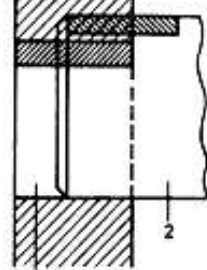
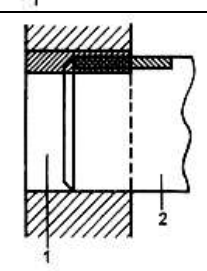
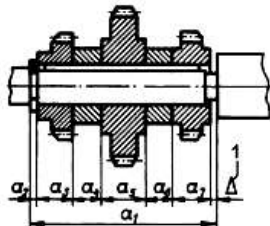
	Прямоугольная диметрическая проекция	To`g`ri burchakli dimetrik proyeksiya	Orthogonal dimetric projection
	Сборочный чертеж	Yig`ish chizmasi	Assembly drawing
	Габаритный размер ¹	Gabarit o`lcham ¹	Overall dimension ¹
	Штамп, основная надпись ²	Shtamp, asosiy yozuv ²	Title block ²
	Общий вид	Umumiy ko`rinish	General view
	Эскиз	Eskiz	Sketch
	Эскизный проект	Eskiz loyihasi	Preliminary design
	Технический проект	Texnik loyiha	Contract design
	Рабочий чертеж	Ish chizmasi	Detail design
	Калька	Kalka	Tracing paper
	Светочувствительная бумага	Yorug`lik sezgir qog`oz	Light-sensitive paper
	Синька, светокопия	Sinka, yorug`lik orqali nusxa olish	Blueprint
	Чертежная доска	Chizmakashlik taxtasi	Drafting board
	Точность	Aniqlik	Accuracy
	Взаимозаменяемость	O`zaro almashiv chanlik	Interchangeability

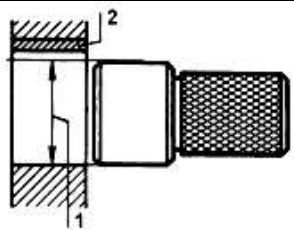
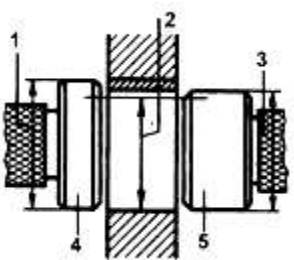
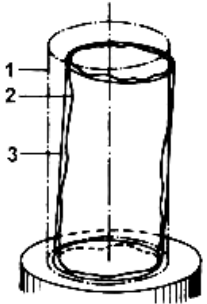
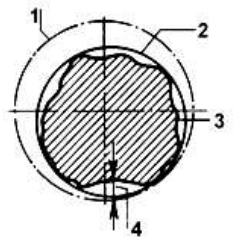
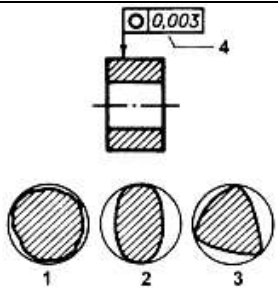
	Унификация	Unifikatsiya, birxillashtirish	Unification
	Стандартизация	Standartizatsiya, standartlash, bir standartga keltirish	Standardization
	Стандартизировать	Standartlashtirmoq	Standardize
	Стандарт	Standart	Standard
	Государственный стандарт	Davlat standarti	National standard
	Отраслевой стандарт	Tarmoq standarti	Branch standard
	Стандарт предприятия	Korxonona standarti	Factory standard
	Размер	O`lcham	Size, dimension
	Номинальный размер ¹	Nominal (belgilangan) o`lcham ¹	Nominal size ¹
	Действительный размер ²	Haqiqiy o`lcham ²	Actual size ²
	Отклонения размера ³	O`lchamning og`ishi ³	Size deviation ³
	Равномерное распределение	Tekis taqsimlash	Uniform distribution
	Измерение	O`lchash	Measurement
	Измерять	O`lchamoq	Measures
	Средство измерений	O`lchov vositasi	Measuring tools

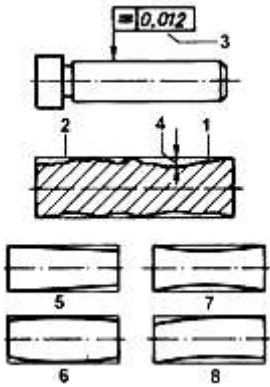
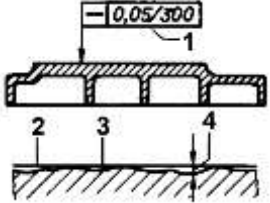
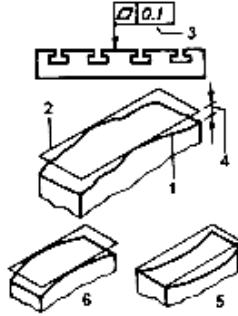
	Щуп	Shchup	Feeler gauge
	Измерительный прибор	O`lchov asbobi	Measuring apparatus
	Измерительный наконечник ¹	O`lchash uchi ¹	Sensitive contact ¹
	Шкала ²	Shkala ²	Scale ²
	Деление шкалы ³	Shkala bo`lagi ³	Scale graduation ³
	Указатель ⁴	Ko`rsatkich ⁴	Index ⁴
	Цена деления шкалы	Shkala darajalarining qiymati	Value of the scale graduation
	Микрометр	Mikrometr	Micrometer
	Скоба ¹	Skoba (band) ¹	Frame ¹
	Стебель ²	Dasta ²	Barrel ²
	Барaban ³	Baraban ³	Thimble ³
	Штангенциркуль	Shtangensirkul	Vernier caliper
	Нониус ¹	Nonius ¹	Vernier scale ¹
	Штангенрейсмус	Shtangenreysmus	Vernier height gauge

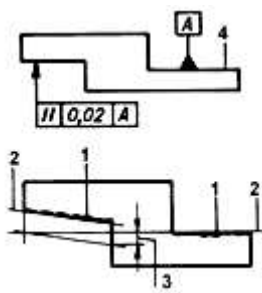
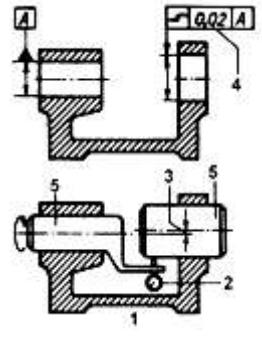
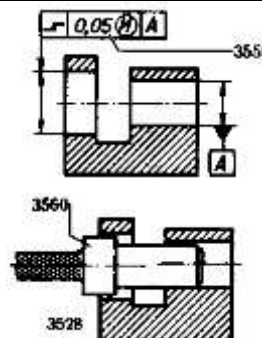
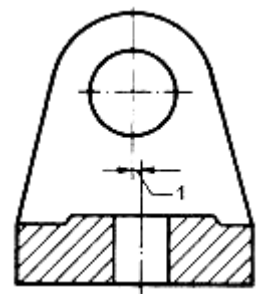



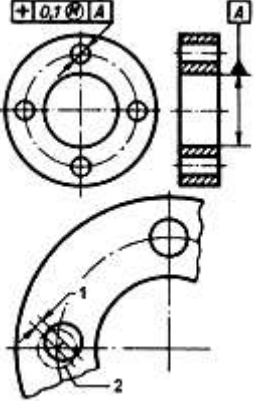
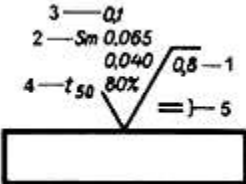
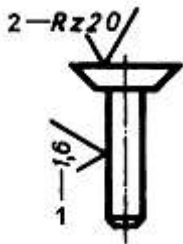
	Предельный размер ¹	Chegaraviy o`lcham ¹	Limit of size ¹
	Наибольший предельный размер ²	Eng katta chegaraviy o`lcham ²	Maximum limit of size ²
	Наименьший предельный размер ³	Eng kichik chegaraviy o`lcham ³	Minimum limit of size ³
	Проходной предел ⁴	O`tuvchi chegara ⁴	Maximum material limit ⁴
	Непроходной предел ⁵	O`tnas chegara ⁵	Minimum material limit ⁵
	Нулевая линия ⁶	Nol chiziq ⁶	Zero line ⁶
	Верхнее отклонение ⁷	Yuqorigi og`ish ⁷	Upper deviation ⁷
	Нижнее отклонение ⁸	Pastki og`ish ⁸	Lower deviation ⁸
	Допуск ⁹	Dopusk (qo`yim) ⁹	Tolerance ⁹
	Поле допуска ¹⁰	Dopusk maydoni ¹⁰	Tolerance zone ¹⁰
	Посадка	O`tqazish	Fit
	Зазор ¹	Oraliq, tirqish ¹	Clearance ¹
	Натяг ²	Tig`iz kiritish ²	Interference ²
	Основное отверстие	Asosiyteshik	Basic hole
	Отверстие ¹	Teshik ¹	Hole; bore ¹
	Вал ²	Val ²	Shaft ²
	Нулевая линия ³	Nol chiziq ³	Zero line ³

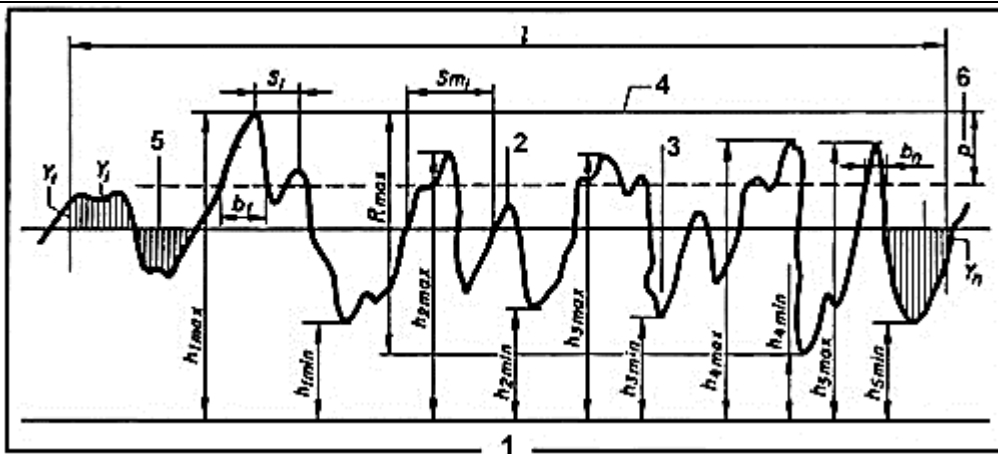
	Основной вал	Asosiy val	Basic shaft
	Отверстие ¹	Teshik ¹	Hole; bore ¹
	Нулевая линия ²	Nol chiziq ²	Zero line ²
	Вал ³	Val ³	Shaft ³
	Посадка с зазором	Tirqishli o`tzazish	Clearance fit
	Отверстие ¹	Teshik ¹	Hole; bore ¹
	Вал ²	Val ²	Shaft ²
	Посадка с натягом	Tig`iz o`tzazish	Interference fit
	Отверстие ¹	Teshik ¹	Hole; bore ¹
	Вал ²	Val ²	Shaft ²
	Переходная посадка	O`timli o`tzazish	Transition fit
	Отверстие ¹	Teshik ¹	Hole; bore ¹
	Вал ²	Val ²	Shaft ²
	Единая система допусков и посадок	Dopusk va o`tzazishlar yagona sistemasi	Unified system of fits and tolerances
	Квалитет	Kvalitet	Accuracy degree
	Класс точности	Aniqlik darajasi	Accuracy class
	Размерная цепь	O`lcham zanjiri	Dimension chain
	Замыкающий размер ¹	Oxirgi o`lcham ¹	Closing dimension ¹
	Калибр	Kalibr (andaza)	Non-indicating gauge

	Нормальный калибр	Normal kalibr	Master gauge
	Номинальный размер ¹	Nominal o`lcham ¹	Nominal size ¹
	Поле допуска ²	Dopusk maydoni ²	Tolerance zone ²
	Предельный калибр	Chegaraviykalibr	Limit gauge
	Наибольший предельный размер ¹	Engkattachegeraviy o`lcham ¹	Maximum limit of size ¹
	Номинальный размер ²	Nominal o`lcham ²	Nominal size ²
	Наименьший предельный размер ³	Engkichikchegaraviy o`lcham ³	Minimum limit of size ³
	Непроходной калибр ⁴	O`tnas kalibr ⁴	Not-go gauge ⁴
	Проходной калибр ⁵	O`tuvchi kalibr ⁵	Go-gauge ⁵
	Геометрическая поверхность ¹	Geometric sirt ¹	Geometric surface ¹
	Реальная поверхность, действительная поверхность ²	Haqiqiy sirt ²	Actual surface ²
	Прилегающая поверхность ³	Yondosh sirt ³	Adjoining surfake ³
	Геометрический профиль ¹	Geometric profil ¹	Geometric profile ¹
	Прилегающий профиль ²	Yondosh profil ²	Adjoining profile ²
	Реальный профиль ³	Haqiqiy profil ³	Actual profile ³
	Отклонение формы ⁴	Shaklog`ishi ⁴	Form deviation ⁴
	Круглость	Dumaloqlok	Roundness
	Некруглость ¹	Dumaloqliktan og`ish ¹	Out-of-roundness ¹
	Овальность ²	Ovallilik ²	Ovality ²
	Огранка ³	Qirralilik ³	Lobing ³
	Условное обозначение ⁴	Shartli belgilash ⁴	Conventional dezignation ⁴

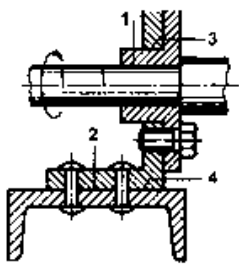
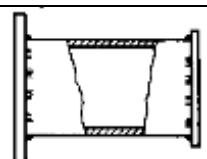
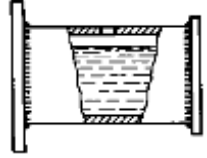
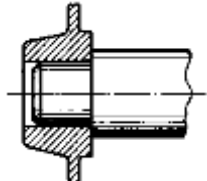
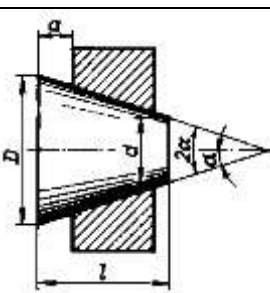
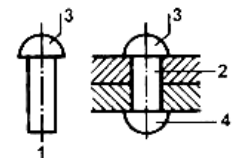
	Реальный профиль ¹	Haqiqiy profil ¹	Actual profile ¹
	Прилегающий профиль ²	Yondosh profil ²	Adjoining profile ²
	Условное обозначение ³	Shartli belgilash ³	Conventional designation ³
	Отклонение профиля продольного сечения ⁴	Bo`ylama kesim profilining og`ishi ⁴	Deviation of longitudinal section profile ⁴
	Конусообразность ⁵	Konussimonlik ⁵	Taper ⁵
	Бочкообразность ⁶	Bochkasimonlik ⁶	Barrel ⁶
	Седлообразность ⁷	Egarsimonlik ⁷	Bow ⁷
	Изогнутость ⁸	Egilganlik ⁸	Camber ⁸
	Прямолинейность	To`g`richiziqilik	Straightness
	Условное обозначение ¹	Shartli belgilash ¹	Conventional designation ¹
	Прилегающая поверхность ²	Yondosh sirt ²	Adjoining surface ²
	Реальная поверхность, действительная поверхность ³	Haqiqiy sirt ³	Actual surface ³
	Непрямолинейность ⁴	To`g`ri chiziqsizlik ⁴	Nonstraightness ⁴
	Реальная поверхность, действительная поверхность ¹	Haqiqiy sirt ¹	Actual surface ¹
	Прилегающая поверхность ²	Yondosh sirt ²	Adjoining surface ²
	Условное обозначение ³	Shartli belgilash ³	Conventional designation ³
	Неплоскостность ⁴	Tekislilikdan og`ish ⁴	Nonflatness ⁴
	Вогнутость ⁵	Botiqlik ⁵	Concavity ⁵
	Выпуклость ⁶	Qavariqlik ⁶	Convexity ⁶
	Плоскостность	Tekislilik	Flatness
	Уровень, ватерпас	Vaterpas, shayton	Spirit level


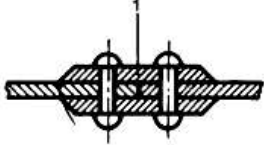
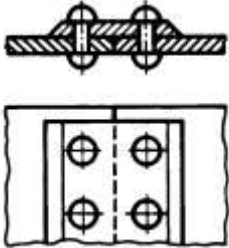
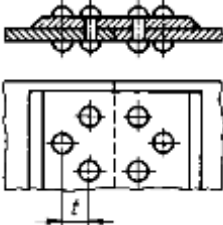
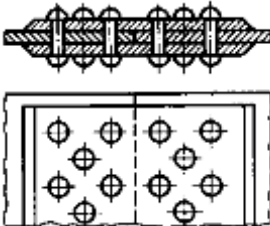
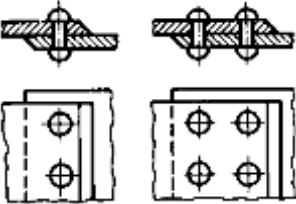
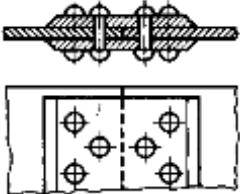
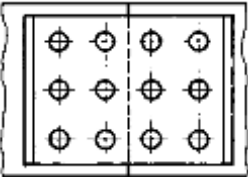
	Параллельность	Parallellik	Parallelism
	Реальная поверхность, действительная поверхность ¹	Haqiqiy sirt ¹	Actual surface ¹
	Прилегающая поверхность ²	Yondosh sirt ²	Adjoining surfake ²
	Непараллельность ³	Parallellikdan og`ish ³	Non-parallelity ³
Базовая поверхность ⁴	Bazaviy sirt ⁴	Datum surface ⁴	
	Соосность	O`qdoshlik	Concentricity
	Способ проверки ¹	Tekshirish usuli ¹	Method of checking ¹
	Прямолинейность ²	To`g`ri chiziqlilik ²	Straightness ²
	Несоосность ³	O`qdoshlikdan og`ish ³	Essentricity ³
	Независимый допуск ⁴	Mustaqil dopusk ⁴	Nonqualified tolerance ⁴
Контрольная оправка ⁵	Nazorat opravkasi ⁵	Checking mandrel ⁵	
	Зависимый допуск	Bog`liq dopusk	Qualified tolerance
	Условие максимума материала ¹	Materialning maksimumlik sharti ¹	Maximum material condition ¹
	Калибр расположения ²	Joylashish kalibri ²	Position gauge ²
	Радиальное биение	Radial tepish	Radial runout
	Пересечение осей	O`qlarning kesishishi	Intersection of axes
	Непересечение осей	O`qlarning kesishmasligi	Nonintersection
	Симметричность	Simmetriklik	Symmetry

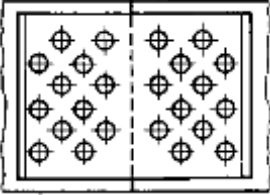
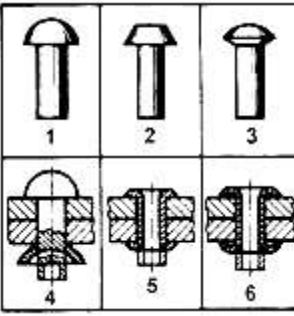

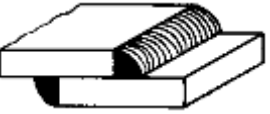
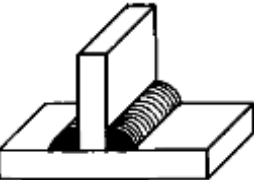
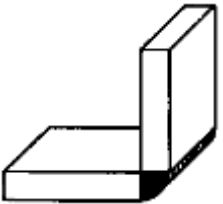
	Несимметричность ¹	Simmetriklıktan og`ishi ¹	Nonsymmetry ¹
	Смещение оси от номинального расположения ¹	O`qning nominal joylashish holatidan og`ishi ¹	Displacement of axis from the true position ¹
	Номинальное расположение ²	Nominal joylashish holati ²	True position ²
	Базовая длина ¹	Bazaviy uzunlik ¹	Sampling length ¹
	Средний шаг неровностей профиля ²	Profil notekisliklari o`rtacha qadami ²	Mean spacing of the profile irregularities ²
	Среднее арифметическое отклонение профиля ³	Profilning o`rtacha arifmetik og`ishi ³	Arithmetical mean deviation of the profile ³
	Относительная опорная длина профиля ⁴	Profilning nisbiy tayanch uzunligi ⁴	Relative reference length of the profile ⁴
	Направление неровностей ⁵	Notekisliklar yo`nalishi ⁵	Lay ⁵
	Среднее арифметическое отклонение профиля ¹	Profilning o`rtacha arifmetik og`ishi ¹	Arithmetical mean deviation of the profile ¹
	Высота неровностей профиля по десяти точкам ²	O`nta nuqta bo`yicha profil notekisliklari balandligi ²	Ten-point height of irregularities ²

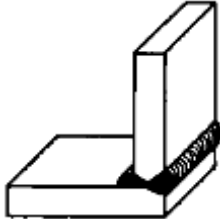
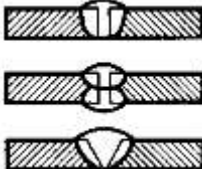
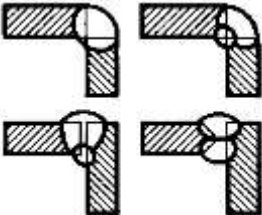
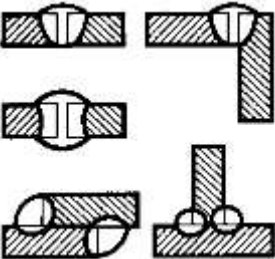
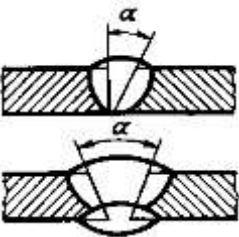







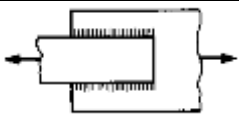
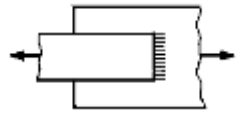



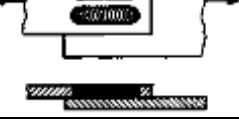
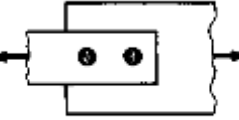
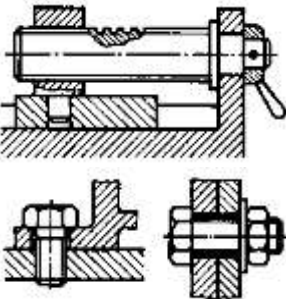
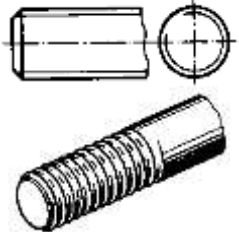
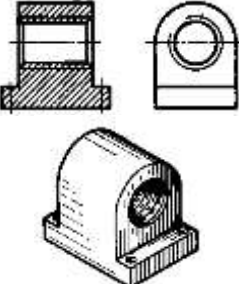
	Неровности профиля ¹	Profil notekisliklari ¹	Profile irregularities ¹
	Выступ профиля ²	Profil cho`qqisi ¹	Profile peak ²
	Впадина профиля ³	Profil tubi ³	Profile valley ³
	Линия выступов профиля ⁴	Profil cho`qqilari chizig`i ⁴	Line of profile peaks ⁴
	Средняя линия профиля ⁵	Profil o`rta chizig`i ⁵	Mean line of the profile ⁵
	Уровень сечения профиля ⁶	Profil kesimi sathi ⁶	Level of the profile section ⁶
	Направление неровностей	Notekisliklar yo`nalishi	Lay
	Образец шероховатости	G`adir-budirlik namunasi	Roughness comparison spesimen
	Штангензубомер	Tish o`lchagich	Vernier tooth calliper

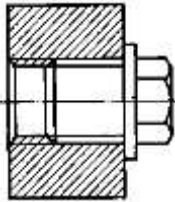
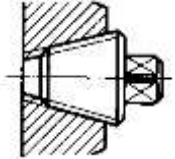
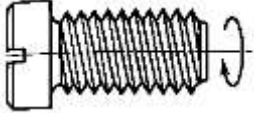
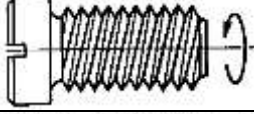
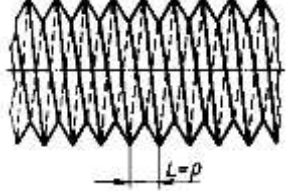
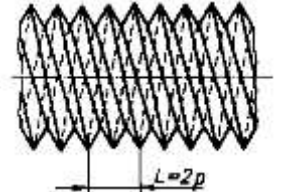
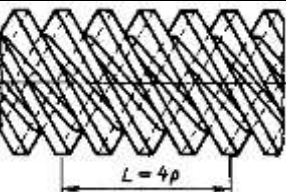
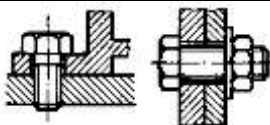
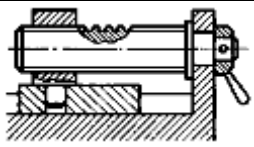
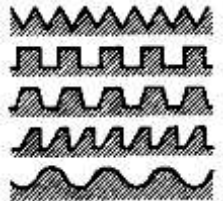
	Деталь	Detal	Part, detail
	Соединение	Birikma	Joint
	Подвижное соединение ¹	Qo`zg`aladigan birikma ¹	Movable joint ¹
	Неподвижное соединение ²	Qo`zg`almaydigan birikma ²	Fixed joint ²
	Разъёмное соединение ³	Ajraluvchi birikma ³	Detachable joint ³
	Неразъёмное соединение ⁴	Ajralmas birikma ⁴	Permanent joint ⁴
	Прочное соединение	Mustahkam birikma	Firm joint
	Прочноплотное соединение	Mustahkam-tig`iz birikma	Firm-and-impervious joint
	Цилиндрическое соединение	Silindrik birikma	Cylindrical joint
	Отверстие	Teshik	Hole; bore
	Коническое соединение	Konik birikma	Conical joint
	Угол конуса (2α)	Konus burchagi (2α)	Cone angle (2α)
	Угол уклона (α)	Qiyalik burchagi (α)	Taper angle (α)
	Конусность	Konuslik	Taper
	Базорасстояние (a)	Asos masofasi (a)	Base distance (a)
	Самотормозящий конус	O`zi to`xtatuvchi konus	Self-holding taper
	Заклёпочное соединение	Parchin mixli birikma	Riveted joint
	Заклёпка ¹	Parchin mix ¹	Rivet ¹
	Стержень заклёпки ²	Parchin mix o`zagi (sterjeni) ²	Rivet shank ²
	Закладная головка ³	Birlamchi kallak ³	Primary head ³
	Замыкающая головка ⁴	Biriktiruvchi kallak ⁴	Shap head ⁴

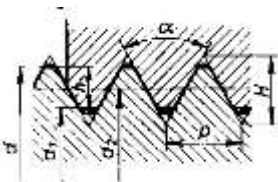
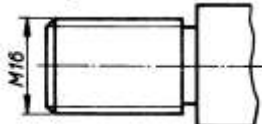
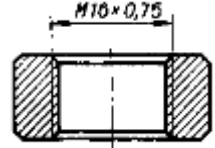
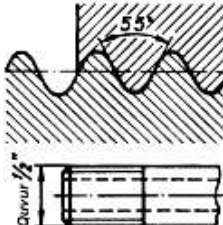
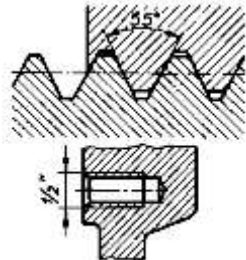
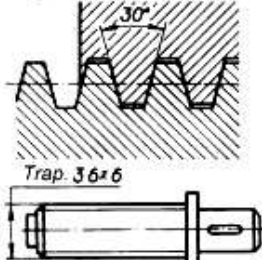
	Соединение внахлёстку, нахлёсточное соединение	Ustma-ust birikma	Lap-joint
	Соединение встык	Uchma-uch birikma	Butt-joint
	Накладка	Qo`yilma	Cover plate
	Однорядное соединение, однорядный шов	Bir qatorli birikma, bir qatorli chok	Single-riveted joint
	Двухрядное соединение, двухрядный шов	Ikki qatorli birikma, ikki qatorli chok	Double-riveted joint
	Шаг шва (t)	Chok qadami (t)	Pitch of joint (t)
	Трёхрядное соединение, трёхрядный шов	Uch qatorli birikma, uch qatorli chok	Triple-riveted joint
	Односрезное соединение, односрезный шов	Bir qirqimli birikma, birqirqimli chok	Single shear joint
	Двухсрезное соединение, двухсрезный шов	Ikki qirqimli birikma, ikki qirqimli chok	Double shear joint
	Рядовое соединение	Qatorli birikma	Parallel-row joint

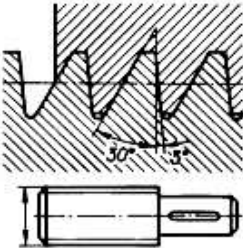


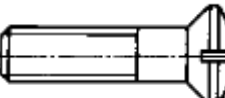
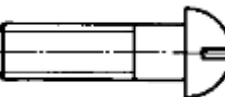
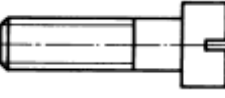
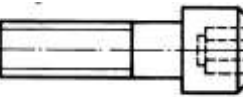
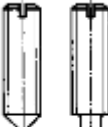
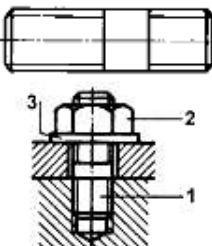

	Шахматное соединение	Shaxmatsimon birikma	Staggered joint
	Заклёпки с полукруглой головкой ¹	Yarim doira kallakli parchin mix ¹	Round head rivet, button head rivet ¹
	Заклёпки с плоской головкой ²	Yassi kallakli parchin mix ²	Cone head rivet ²
	Заклёпки с полупотайной головкой ³	Yarim yashirin kallakli parchin mix ³	Oval countersunk head rivet ³
	Полупустотелая заклёпка, взрывная заклёпка ⁴	Yarim kovak parchin mix, portlama parchin mix ⁴	Explosive rivet ⁴
	Пустотелая заклёпка с плоской головкой, пистон ⁵	Yassi kallakli kovak parchin mix ⁵	Flanged tubular rivet ⁵
	Пустотелая заклёпка со скруглённой головкой ⁶	Dumaloqlangan kallakli kovak parchin mix ⁶	Round-flange tubular rivet ⁶
	Сварное соединение	Payvand birikmalar	Welded joint
	Стыковое соединение, (сварное) соединение встык	Uchma-uch payvand birikma	Butt welded joint
	Нахлесточное соединение	Ustma-ust payvand birikma	Lap welded joint
	Тавровое соединение, соединение втавр	“T”-simon payvand birikma	T-joint
	Угловое соединение	Burchakli payvand birikma	Corner joint

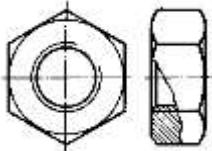
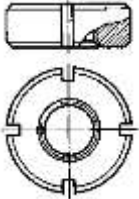
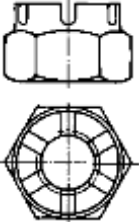
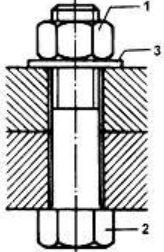
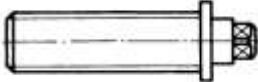
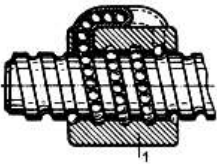
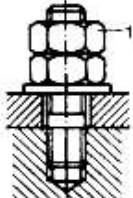
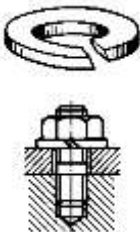
	Угловое соединение впритык, угловое стыковое соединение	Burchakli uchma- uch chok	Bitt cornerjount
	Сварной шов	Payvand chok	Weld
	Стыковой шов	Uchma-uch chok	Butt weld
	Угловой шов	Burchakli chok	Corner weld, fillet weld
	Бескосный шов	Qirralari kertiksiz chok	Square-face weld
	Шов со скосом кромки	Qirralari kertikli chok	Bevel weld
	Угол разделки кромки, угол раскрытия шва (α)	Kertis hburchagi, chok ajralish burchagi (α)	Bevel angle (α)
	V-образный шов	V-sumon chok	Single-V weld
	K-образный шов	K-simon chok	Double-bevel groove weld
	X-образный шов	X-simon chok	Double-V weld
	U-образный шов	U-simon chok	Single-U weld
	U-образный двусторонний стыковой шов	U-simon ikki tomonlama uchma- uch chok	Double-U bitt weld

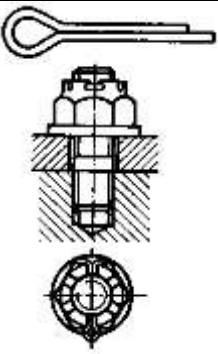


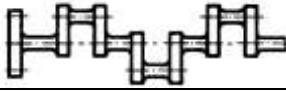
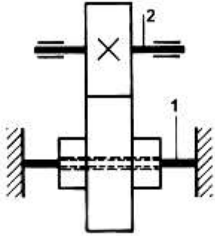
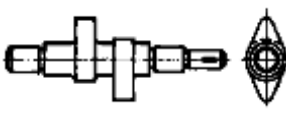

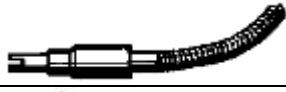
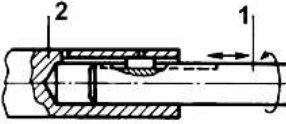


	Фланговый шов	Yonaki chok	Side lap weld, parallel fillet weld
	Лобовой шов	Ro`para chok	End lap weld, normal fillet weld
	Косой шов	Og`ma chok	Oblique lap weld
	Комбинированный шов	Aralash chok	End-and-side lap weld
	Прорезной шов	O`yiqlichok	Slot lap weld
	Проплавленный шов	Oraliq chok	Transfusion weld
	Пробочный шов	Tiqinsimon chok	Plug lap weld
	Резбовое соединение	Rezbali birikma	Threaded joint
	Резьба	Rezba	Thread
	Наружная резьба	Tasgqi rezba	External thread
	Внутренняя резьба	Ichki rezba	Internal thread

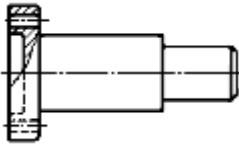
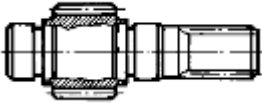

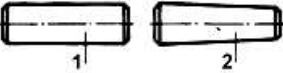
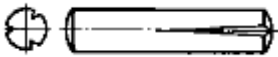
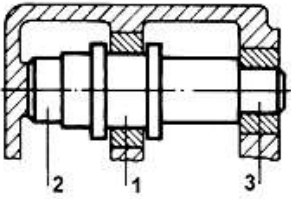
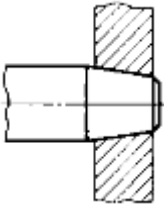
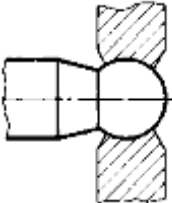
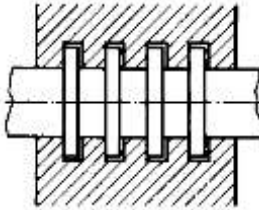
	Цилиндрическая резьба	Silindrik rezba	Cylindrical thread
	Коническая резьба	Konik (konus) rezba	Taper thread
	Правая резьба	O`ng rezba	Right-hand thread
	Левая резьба	Chap rezba	Left-hand thread
	Однозаходная резьба, одноходовая резьба	Bir kirimli rezba	Single-start thread
	Виток резьбы	Rezba o`rami	Turn of thread
	Ход резьбы (L)	Rezba yo`li (odimi)	Lead of thread
	Шаг резьбы (p)	Rezba qadami	Pitch of thread
	Двухзаходная резьба	Ikki kirimli rezba	Double-start thread
	Многозаходная резьба	Ko`p kirimli rezba	Multiple-start thread
	Крепежная резьба	Mahkamlash rezbasi	Fastener thread
	Ходовая резьба	Yurish rezbasi	Motion thread, translating thread
	Профил резьбы	Rezba profili	Thread profile

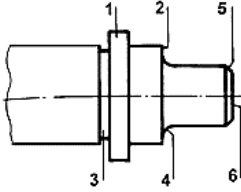
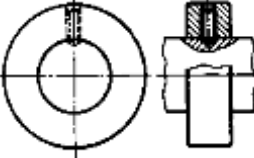
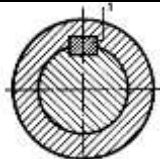


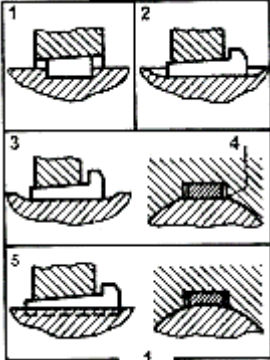
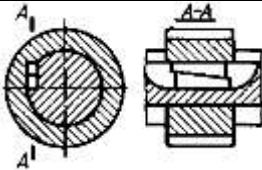

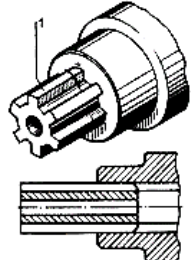
	Треугольная резьба	Uchburchak rezba	Triangular thread
	Наружный диаметр резьбы (d)	Rezba tashqi diametri (d)	Major diameter of thread (d)
	Внутренний диаметр резьбы (d_1)	Rezba ichki diametri (d_1)	Minor diameter of thread (d_1)
	Средний диаметр резьбы (d_2)	Rezba o`rta diametri (d_2)	Pitch diameter (d_2)
	Высота исходного профиля (H)	Boshlang`ich profil balandligi (H)	Depth of basic profile (H)
	Рабочая высота профиля (h)	Profil ish balandligi (h)	Depth of thread (h)
	Угол профиля (α)	Profil burchagi (α)	Angle of thread (α)
	Метрическая резьба	Metric rezba	Metric thread
	Крупная резьба, резьба с крупным шагом	Yirik rezba, yirik qadamli rezba	Coarse-pitch thread
	Мелькая резьба, резьба с мельким шагом	Mayda rezba, mayda qadamli rezba	Fine-pitch thread
	Трубная резьба	Truba (quvur) rezbasi	Pipe thread
	Дюймовая резьба	Dyuym rezba	Whitworth thread
	Трапецеидальная резьба	Trapetsiyasimon rezba	Trapezoidal thread

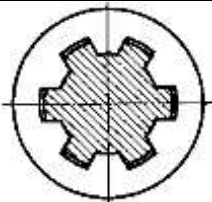
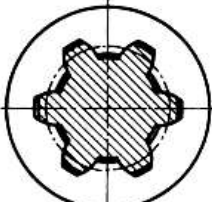
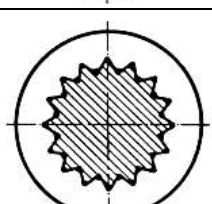

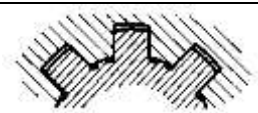

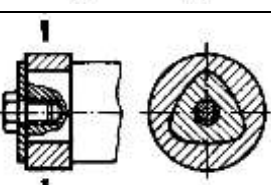
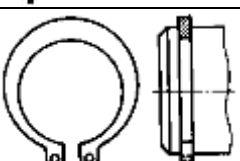
	Упорная резьба	Tirgak rezba	Buttress thread
	Винт	Vint	Screw
	Болт с шестигранной головкой, винт с шестигранной головкой	Kallagi olti qirrali bolt (vint)	Hexagonal head screw
	Винт с потайной головкой	Yashirin kallakli vint	Countersunk-head screw
	Винт с полупотайной головкой	Yarim yashirin kallakli vint	Oval-head screw
	Винт с полукруглой головкой	Yarim doira kallakli vint	Round-head screw
	Винт с цилиндрической головкой	Silindrik kallakli vint	Cheese-head screw
	Винт с шестигранным углублением под ключ, винт с внутренним шестигранником	Ichki olti burchakli vint	Hexagon-socket head screw
	Установочный винт	O`rnatma vint	Set screw
	Шпилька	Shpilka	Stud, stud-bolt
	Рым-болт	Rim-bolt, yuk ko`tarish bolti	Eye-bolt

	Гайка	Gayka	Nut
	Шестигранная гайка	Olti qirrali gayka	Hexagonal nut
	Круглая гайка	Doiraviy gayka	Round nut
	Корончатая гайка	Tojsimon gayka	Castle nut
	Болтовое соединение	Boltli birikma	Bolt joint
	Болт	Bolt	Bolt
	Шайба	Shayba	Washer
	Ходовой винт	Yurish vinti	Feed screw
	Шариковый ходовой винт	Sharchali yurish vinti	Ball circulating screw
	Шариковая гайка	Sharchali gayka	Ball circulating nut
	Стопорение	Qotirish	Locking
	Контргайка	Kontrgayka	Locknut
	Пружинная шайба	Prujina-shayba	Spring lock washer

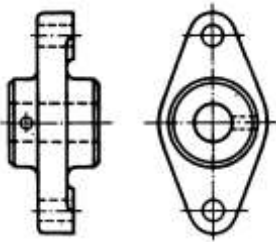
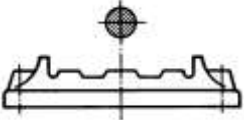
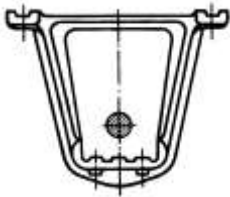
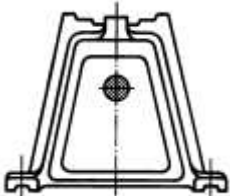
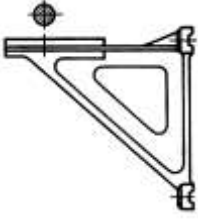
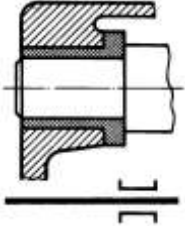
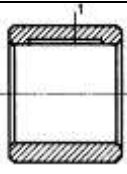
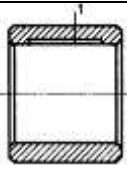


	Шплинт	Shplint	Cotter pin
	Палец	Barmoq	Collar pin
	Кривошипный вал	Krivoshipli val	Single-throw crankshaft
	Коленчатый вал	Tirsakli val	Crankshaft
	Вал ¹	Val ¹	Shaft ¹
	Ось ²	O`q ²	Axle ²
	Кулачковый вал	Kulachokli val	Camshaft
	Эксцентрик вал	Ekstsentrik val	Excenter shaft
	Гибкий вал	Egiluvchan val	Flexible shaft
	Телескопический вал	Teleskopik val	Telescope shaft
	Сплошной вал ¹	Yaxlit val ¹	Solid shaft ¹
	Полый вал ²	Kovak val ²	Hollow shaft ²
	Карданный вал, шарнирный вал	Kardan val, sharnirli val, oshiq-mashuqli val	Cardan shaft
	Ступенчатый вал	Pog`onalival	Stepped shaft

	Фланцевый вал	Biriktirgichli val	Flanged shaft
	Вал-шестерня	Val-shesternya	Pinion-shaft
	Гладкий вал	Tekis val	Smooth shaft
	Штифт	Shtift	Pin
	Установочный штифт	O`rnatma shtift	Alignment pin
	Цилиндрический штифт ¹	Silindrik shtift ¹	Dowel pin ¹
	Конический штифт ²	Konik shtift ²	Taper pin ²
	Насечной штифт	Kertikli shtift	Grooved straight pin
	Цапфа	Tsapfa (turum)	Journal
	Шейка ¹	Bo`yin ¹	Neck journal ¹
	Пята ²	Tovon ²	Thrust journal ²
	Щип, концевая шейка ³	Turum, uchki bo`yin ³	End journal ³
	Коническая цапфа	Konik turum	Taper journal
	Шаровая цапфа	Sharli tsapfa (turum)	Spherical journal
	Гребенчатая цапфа	Taroqsimon tsapfa (turum)	Collar journal

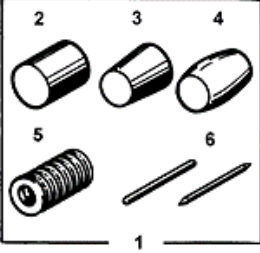
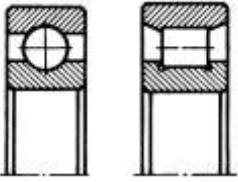
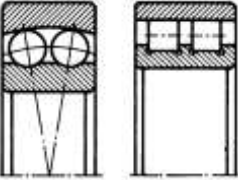
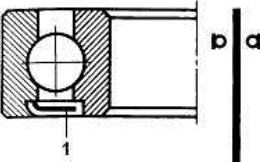
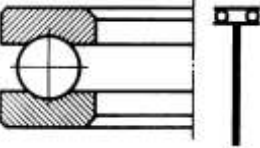
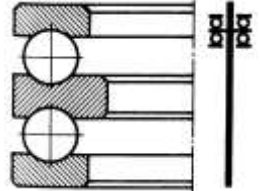
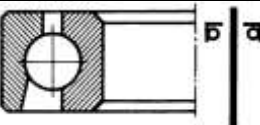
	Буртик ¹	Turtqi ¹	Collar ¹
	Заплечик ²	Yelkacha ²	Shoulder ²
	Канавка, выточка, проточка ³	Ariqcha ³	Groove ³
	Галтель ⁴	Galtel ⁴	Fillet ⁴
	Фаска ⁵	Faska ⁵	Chamfer ⁵
	Торец ⁶	Chekka (yon sirt) ⁶	Face ⁶
	Установочное кольцо	O`rnatma xalqasi	Setting ring
	Шпоночное соединение	Shponkali birikma	Key joint
	Шпонка ¹	Shponka ¹	Key ¹
	Призматическая шпонка	Prizmatik shponka	Straight sunk key, parallel key
	Сегментная шпонка	Segment shponka	Woodruff key
	Клиновья шпонка	Ponasimon shponka	Taper key
	Врезная клиновья шпонка ¹	O`yib o`rnatilgan ponasimon shponka ¹	Taper sunk key ¹
	Клиновья шпонка с головкой ²	Kallakli ponasimon shponka ²	Gib head taper key ²
	Клиновья шпонка на лыске ³	Liskaga o`rnatilgan ponasimon shponka ³	Flat key ³
	Лыска ⁴	Liska ⁴	Flat ⁴
	Фрикционная шпонка ⁵	Ishqalanma shponka ⁵	Saddle key ⁵
	Тангенциальная шпонка	Tangensial shponka	Tangential key
	Шпоночный паз, шпоночная канавка	Shponka o`yig`i, ariqchasi	Keyway, keyseat
	Шлицевое соединение, зубчатое соединение	Shlitsali birikma, tishli birikma	Spline joint
	Шлицевый вал ¹	Shlitsali val ¹	Spline shaft ¹

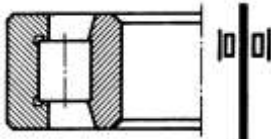
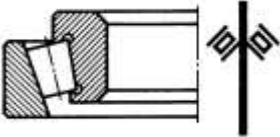
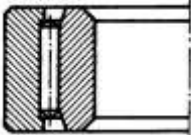
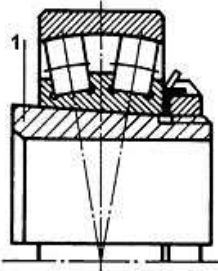
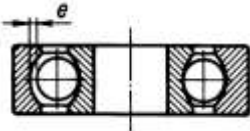
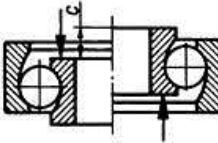
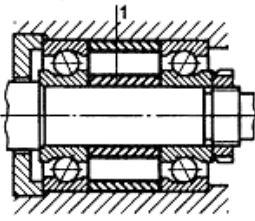
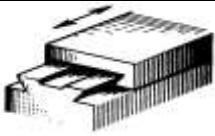
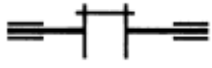


	Прямобочное шлицевое соединение	To`g`ri yonboshli shlitsali birikma	Straight spline joint
	Эвольвентное шлицевое соединение	Evolventali shlitsali birikma	Involute spline joint
	Треугольное шлицевое соединение	Uchburchak shlitsali birikma	Serrated joint
	Центрирование по наружному диаметру	Tashqi diametr bo`yicha markazlashtirish	Major-diameter fit
	Центрирование по внутреннему диаметру	Ichki diametr bo`yicha markazlashtirish	Minor-diameter fit
	Центрирование по боковым сторонам	Yon tomonlari bo`yicha markazlashtirish	Side-bearing fit
	Многодуговое соединение, профильное соединение	Ko`p yoyli birikma, profil birikma	Polygon shaft joint
	Пружинное стопорное кольцо	Prujinalovchi qotirgich xalqa	Retaining ring

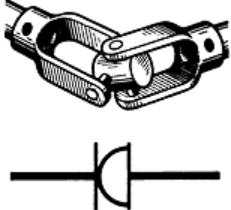
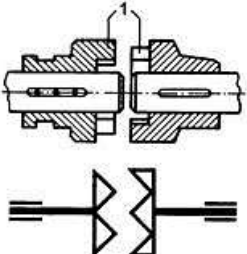
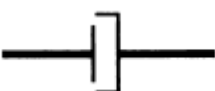

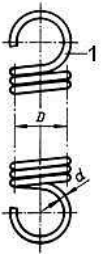
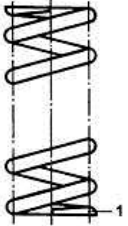
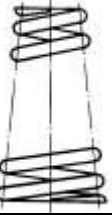
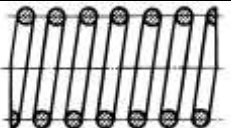
	Опора, подшипниковый узел	Tayanch, podshipnikli uzel	Support
	Корпус ¹	Korpus ¹	Housing ¹
	Подшипник ²	Podshipnik ²	Bearing ²
	Крышка ³	Qopqoq ³	Cover ³
	Неразъёмный корпус	Ajralmas korpus	Solid housing
	Разъёмный корпус	Ajraluvchi korpus	Split housing
	Радиальный подшипник	Radial podshipnik	Radial bearing
	Самоустанавливаю щийся подшипник	O`zi o`rnashadigan podshipnik	Self-aligning bearing
	Упорный подшипник	Tirgak podshipnik	Thrust bearing
	Радиально-упорный подшипник	Radial-tirgak podshipnik	Radial and thrust bearing

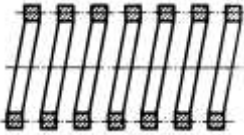

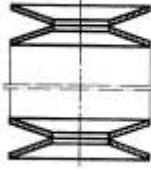
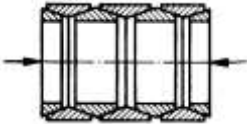

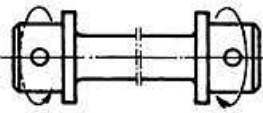
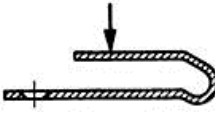
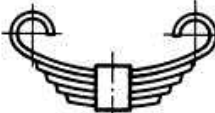
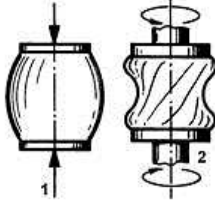
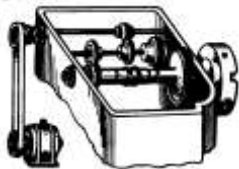
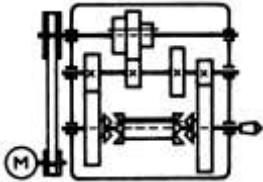
	Фланцевый подшипник, фланцевая опора	Flanesli podshipnik, flanesli tayanch	Flange bearing
	Опорная плита	Tayanch plita	Base plate
	Подвеска, подвесная опора	Oзма, osma tayanch	Hanger
	Стойка, опорная стойка	Ustun, tayanch ustun	Bearing base
	Кронштейн	Kronshteyn, tirak	Bracket
	Подшипник скольжения	Sirpanish podshipnigi	Sliding bearing, plain bearing
	Вкладыш	Vkladish	Bearing shell
	Цельный вкладыш	Yaxlit vkladish	Solid bearing shell, bearing bushing
	Смазочная канавка	Moylash ariqchasi	Oil groove
	Разрезной вкладыш	Ajraluvchi vkladish	Split bearing shell

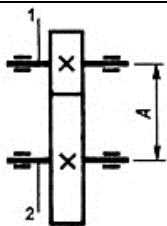
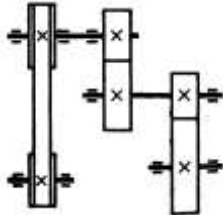
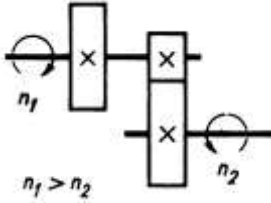
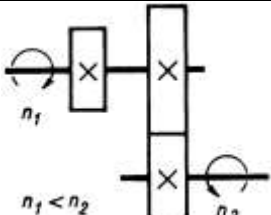
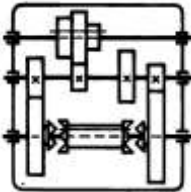


	Биметаллический вкладыш	Bimetal vkladish	Bimetal shell
	Антифрикционный слой ¹	Antifriksion qatlam	Antifriction lining ¹
	Самосмазывающийся подшипник	O`zi moylanuvchan sirpanish podshipnigi	Self-lubricating bearing, oil-less bearing
	Гребенчатый подшипник	Taroqsimon podshipnik	Collar thrust bearing
	Гидродинамический подшипник	Gidrodinamik podshipnik	Hydrodynamic bearing
	Масляная плёнка ¹	Moy pardasi ¹	Oil film ¹
	Масляный клин ²	Moy ponasi ²	Oil-film wedge ²
	Сегментный подшипник, многоклиновой подшипник	Segmenli podshipnik, ko`p ponali podshipnik	Segment shoe bearing
	Сегментный вкладыш ¹	Segmentli qo`yuma ¹	Bearing shoe ¹
	Гидростатический подшипник	Gidrostatik podshipnik	Hydrostatic bearing
	Масляный карман ¹	Moy cho`ntagi ¹	Oil pocket
	Подшипник качения	Dumalash podshipnigi	Antifriction bearing, rolling-element bearing
	Наружное кольцо ¹	Tashqi xalqa ¹	Outer ring ¹
	Внутреннее кольцо ²	Ichki xalqa ²	Inner ring ²
	Сепаратор ³	Separator ³	Separator, cage ³
	Тело качения ⁴	Dumalovchi jism ⁴	Rolling element ⁴
	Дорожка качения ⁵	Dumalash yo`li ⁵	Race ⁵
	Шарик	Sharcha	Ball

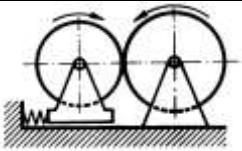

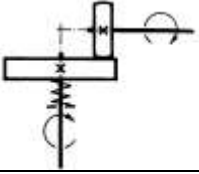
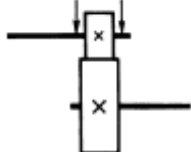
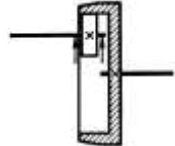
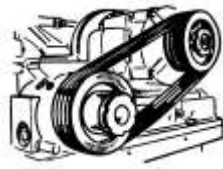
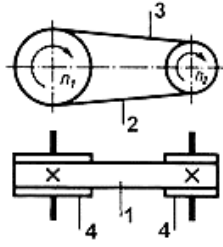
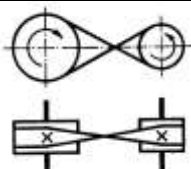
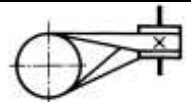
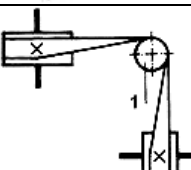
	Ролик ¹	G`altak ¹	Roller ¹
	Цилиндрический ролик ²	Silindrik g`altak ²	Cylindrical roller, plain roller, straight roller ²
	Конический ролик ³	Konik g`altak ³	Taper roller ³
	Бочкообразный ролик ⁴	Bochkasimon g`altak ⁴	Barrel-shaped roller ⁴
	Витой ролик ⁵	O`rama g`altak ⁵	Helical roller ⁵
	Игольчатый ролик, игла ⁶	Ignasimon g`altak ⁶	Needle roller, needle ⁶
	Однорядный подшипник качения	Bir qatorli dumalash podshipnigi	Single-row bearing
	Двухрядный подшипник качения	Ikki qatorli dumalash podshipnigi	Double-row antifriction bearing
	Шарикоподшипник, шариковый подшипник	Sharchali podshipnik	Ball bearing
	Радиальный шарикоподшипник	Radial sharchali podshipnik	Annular ball bearing
	Защитная шайба ¹	Himoyalash shaybasi ¹	Shield ¹
	Упорный шарикоподшипник	Tirgak sharchali podshipnik	Ball thrust bearing
	Одинарный упорный шарикоподшипник	Bir qatorli tirgak sharchali podshipnik	Single-direction ball thrust bearing
	Двойной упорный шарикоподшипник	Qo`shaloq tirgak sharchali podshipnik	Double-direction ball thrust bearing
	Радиально-упорный шарикоподшипник	Radial-tirgak sharchali podshipnik	Angular-contact ball bearing
	Роликоподшипник, роликовый подшипник	G`altakli podshipnik	Roller bearing

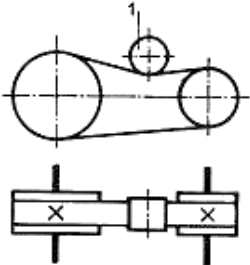
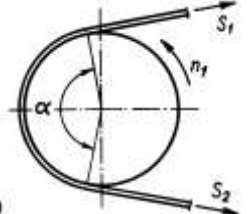
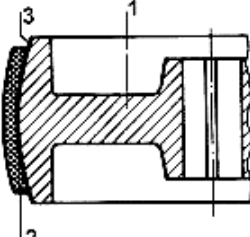
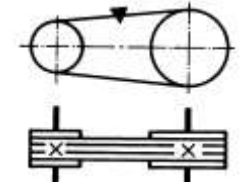
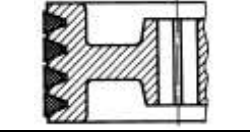
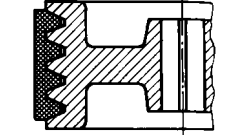
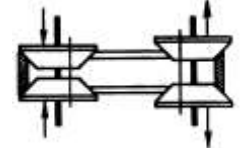
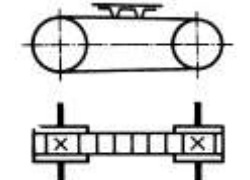
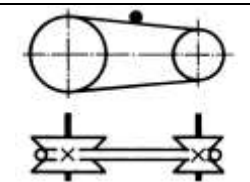
	Цилиндрический роликподшипник	Silindrik g`altakli podshipnik	Plain roller bearing
	Конический роликподшипник	Konik g`altakli podshipnik	Tapered roller bearing
	Игольчатый роликподшипник	Ignasimon g`altakli podshipnik	Needle roller bearing
	Сферический роликподшипник	Sferik g`altakli podshipnik	Spherical roller bearing
	Закрепительная втулка ¹	Mahkamlovchi vtulka ¹	Adapter sleeve ¹
	Радиальный зазор подшипника качения (<i>e</i>)	Dumalash podshipnigining radial tirqishi	Radial clearance
	Осевая игра подшипника качения	Dumalash podshipniginingo` q bo`yicha siljishi	Axial play
	Предварительный натяг подшипника качения (<i>c</i>)	Dumalash podshipniginingbo shlang`ich tig`izligi	Preloading of the antifricior bearing
	Распорная втулка ¹	Tirak vtulka	Distance sleeve ¹
	Направляющая	Yonaltirgich	Guideway, guide
	Глухая муфта, жёсткая муфта	Bikr mufta	Rigid coupling
	Подвижная муфта	Siljuvchi mufta	Flexible coupling
	Крестовая муфта, плавающая муфта	Xochsimon mufta, suzuvchi mufta	Oldham coupling, slider coupling



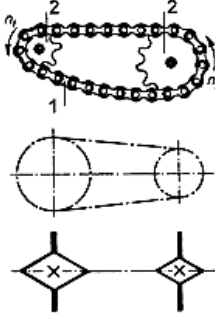
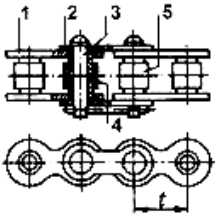
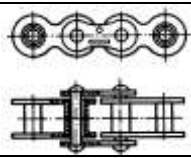
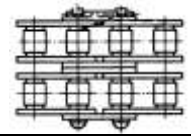
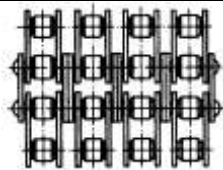
	Шарнирная муфта, универсальный шарнир, кардан	Sharnirli mufta, universal sharnir, kardan	Universal joint, hooke`s coupling
	Кулачковая муфта	Kulachokli mufta	Positive-contact clutch, jaw clutch
	Торцовый кулачок ¹	Yon kulachok ¹	Jaw ¹
	Фрикционная муфта	Ishqalanma mufta	Friction clutch
	Дисковая фрикционная муфта, дисковая муфта	Gardishli isqalanma mufta, gardishli mufta	Disk clutch
	Витая пружина, винтовая пружина	O`ram prujina, vintsimon prujina	Helical spring
	Цилиндрическая пружина растяжения	Silindrik cho`zilish prujinasi	Cylindrical extension spring
	Зацеп ¹	Ilgich ¹	Hook end ¹
	Виток пружины	Prujina o`rami	Spring coil, spring turn
	Средний диаметр пружины (D)	Prujinaning o`rtacha diametri	Mean spring diameter
	Диаметр проволоки (d)	Sim diametri	Wire diameter
	Цилиндрическая пружина сжатия	Silindrsimon siqiluvchi prujina	Cylindrical compression spring
	Коническая пружина сжатия	Konik siqiluvchi prujina	Conical spring
	Пружина круглого сечения	Dumaloq kesimli prujina	Spring of round wire

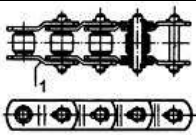
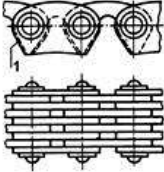
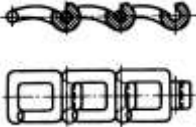
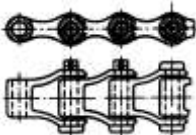

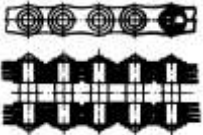
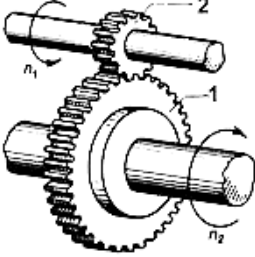
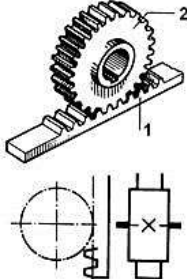
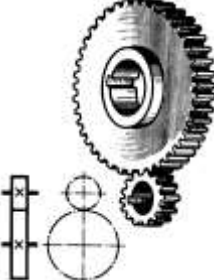
	Пружина прямоугольного сечения	To`g`ri to`rtburchak kesimli prujina	Spring of rectangular wit
	Тарельчатая пружина	Tarelkasimon prujina	Belleville spring
	Пакет тарельчатых пружин	Tarelkasimon prujinalar paketi	Set of Belleville springs
	Кольцевая пружина	Xalqasimon prujina	Ring spring
	Спиральная пружина, спиральная плоская пружина	Spiral prujina, spiral yassi prujina	Spiral spring
	Стержневая пружина кручения, торсионный вал, торсион	Sterjenli buraluvchi prujina, torsion val, torsion	Torsion bar spring
	Плоская пружина, пластинчатая пружина изгиба	Yassi prujina, egiluvchi plastinkali prujina	Leaf spring
	Рессора, пластинчатая многослойная пружина изгиба	Ressora, ko`p qatlamli egiluvchan plastinkali prujina	Multiple-leaf spring
	Блочная пружина	Blok-prujina	Block spring
	Блочная пружина сжатия ¹	Siqiluvchi blok- prujina ¹	Rubber-block compression spring ¹
	Блочная пружина кручения ²	Buraluvchi blok- prujina ²	Rubber-block torsion spring ²
	Привод	Yuritma	Drive
	Кинематическая схема	Kinematik sxema	Kinematic diagram



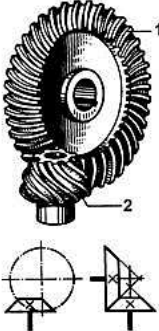
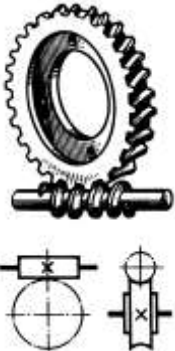
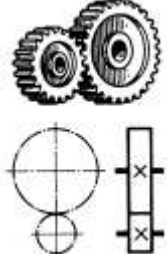
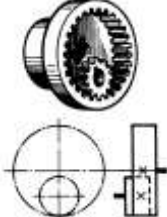
	Передача	Uzatma	Power transmission, transmission
	Одноступенчатая передача	Bir pog`onali uzatma	Single-stage transmission
	Ведущий вал, приводной вал ¹	Yetakchi val	Driving shaft ¹
	Ведомый вал ²	Yetaklanuvchi val	Driven shaft ²
	Межосевое расстояние (A)	O`qlararo masofa	Centre distance
	Многоступенчатая передача	Ko`p pog`onali uzatma	Multi-stage transmission
	Понижающая передача, понизительная передача, замедлительная передача	Pasaytiruvchi uzatma, sekinlashtiruvchi uzatma	Underdrive transmission, reducing transmission
	Повышающая передача, повысительная передача, ускорительная передача	Oshiruvchi uzatma, tezashtiruvchi uzatma	Overdrive transmission, step-up transmission
	Коробка передач	Uzatmalar qutisi	Transmission gearbox
	Бесступенчатое регулирование	Pog`onasiz roslash	Stepless speed variation
	Ступенчатое регулирование	Pog`onali roslash	Stepped speed variation
	Фрикционная передача	Ishqalanma uzatma	Friction gearing

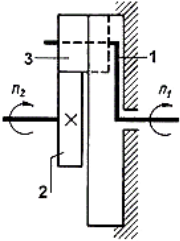
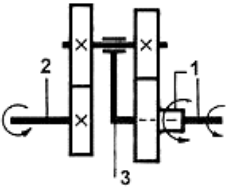
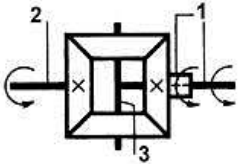
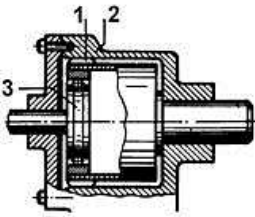

	Цилиндрическая фрикционная передача	Silindrik ishqalanma uzatma	Spur friction gearing
	Коническая фрикционная передача	Konik ishqalanma uzatma	Cone friction gearing
	Лобовая фрикционная передача	Ro`para ishqalanma uzatma	Frontal friction gearing
	Фрикционная передача внешнего касания	Tashqi ishqalanma uzatma	External- contact friction gearing
	Фрикционная передача внутреннего касания	Ichki ishqalanma uzatma	Internal-contact friction gearing
	Ременная передача	Tasmali uzatma	Belt drive
	Открытая ременная передача	Ochiq tasmali uzatma	Open-belt drive
	Приводной ремень, ремень ¹	Yuritish tasmasi, tasma ¹	Belt ¹
	Ведущий ветвь ремня ²	Tasmaning yetakchi tarmog`i ²	Driving side of belt ²
	Ведомый ветвь ремня ³	Tasmaning yetaklanuvchi tarmogi ³	Slack side of belt ³
	Шкив ⁴	Shkiv ⁴	Pulley ⁴
	Перекрестная ременная передача	Ayqash tasmali uzatma	Crossed-belt drive
	Полуперекрестная ременная передача	Yarim ayqash tasmali uzatma	Quarter-turn belt drive
	Угловая ременная передача	Burchakli tasmali uzatma	Angular belt drive




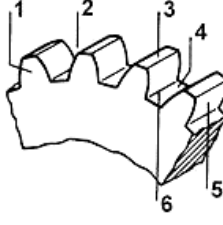
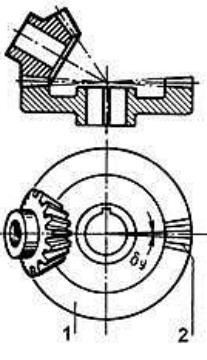
	Направляющий ролик	Yo`naltiruvchi g`altak	Guiding idler pulley
	Ременная передача с натяжным роликом	Taranglovchi g`altakli tasmali uzatma	Belt drive with a tensioner
	Натяжной ролик ¹	Taranglovchi g`altak ¹	Tensioning idler pulley ¹
	Натяжение ремня	Tasmani taranglash	Belt tensioning
	Плоскоремennая передача	Yassi tasmali uzatma	
	Шкив ¹	Shkiv ¹	Pulley ¹
	Плоский ремень ²	Yassi tasma ²	Flat bejt ²
	Бомбированный обод ³	Qavariq gardish ³	Crowned rim ³
	Клиноременная передача	Ponasimon tasmali uzatma	V-belt drive
	Клиновыи ремень	Ponasimon tasma	Vee-belt
	Поликлиновой ремень	Ko`p ponali tasma	Multiple vee-belt
	Клиноременный вариатор	Ponasimon tasmali variator	V-belt variable-speed drive unit
	Зубчатый ремень	Tishli tasma	Timing belt
	Круглыи ремень	Doiraviy tasma	Round belt

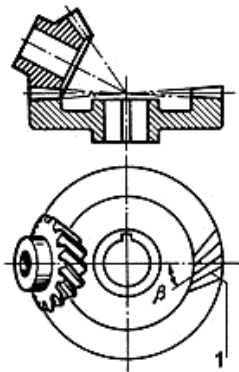
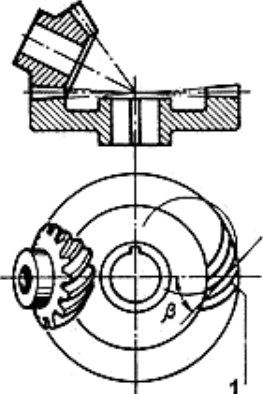

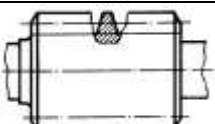
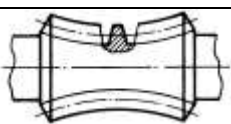
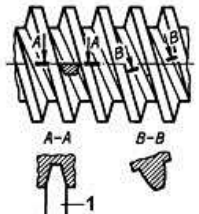
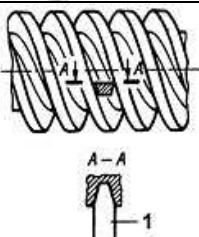
	Кожаный ремень	Charm tasma	Leather belt
	Хлопчатобумажный цельнотканый ремень	Ip-gazlama tasma	Woven fabric belt
	Прорезиновый ремень	Rezinalangan tasma	Rubber-impregnated belt
	Соединения ремня	Tasmani ulash	Belt joint
	Клеевое соединения	Yelimli birikma	Cemented joint
	Сшивное соединение	Tikma birikma	Laced joint
	Цепная передача	Zanjirli uzatma	Chain transmission
	Приводная цепь ¹	Yuritma zanjiri ¹	Power transmission chain ¹
	Цепная звездочка ²	Zanjir yulduzchasi ²	Sprocket ²
	Роликовая цепь	G`altakli zanjir	Roller chain
	Внутреннее звено, внутренняя пластина ¹	Ichki bo`g`in, ichki plastina ¹	Roller-link plate ¹
	Внешнее звено, внешняя пластина ²	Tashqi bo`g`in, tashqi plastina ²	Pin-link plate ²
	Валик ³	Val ³	Pin ³
	Втулка ⁴	Vtulka ⁴	Bushing ⁴
	Ролик цепи ⁵	Zanjir g`altagi ⁵	Chain roller ⁵
	Шаг цепи (t)	Zanjir qadami (t)	Pitch of chain (t)
	Втулочная приводная цепь	Vtulkali yuritma zanjir	Bushing chain
	Двухрядная цепь	Qo`shqatorli zanjir	Two-strand chain
	Многорядная цепь	Ko`p qatorli zanjir	Multiple-strand chain

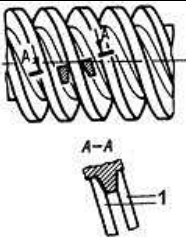
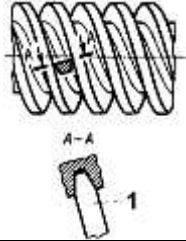
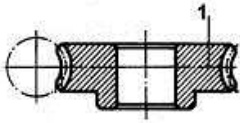
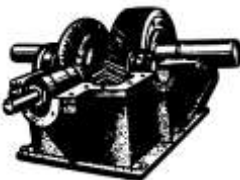
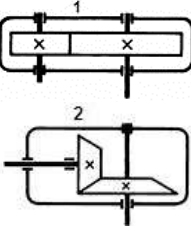
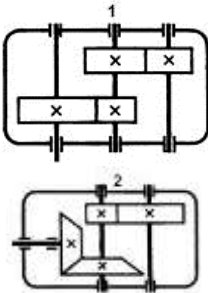
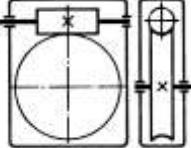
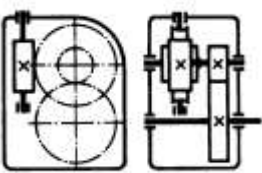
	Цеп с изогнутыми пластинами	Egilgan plastinkali zanjir	Ewart chain
	Изогнутая пластина ¹	Egilgan plastina ¹	Bent plate ¹
	Зубчатая цепь	Tishli zanjir	Silent chain
	Направляющая пластина ¹	Yo`naltiruvchi plastina ¹	Plate retainer ¹
	Крючковая цепь	Ilgakli zanjir	Detachable chain
	Втулочно-штыревая цепь	Vtulka-qoziqli zanjir	Bushing-stud chain
	Тяговая цепь	Tortuvchi zanjir	Hoisting chain
	Тяговая круглозвенная цепь	Doiraviy bo`g`inli tortuvchi zanjir	Hoisting coil chain
	Тяговая шарнирная цепь	Sharnirli tortuvchi zanjir	Flat-link hoisting chain
	Зубчатая передача	Tishli uzatma	Toothed gearing, gearing, gear train
	Зубчатое колесо	Tishli g`ildirak	Toothed gear, gear
	Шестерня	Shesternya	Pinion
	Число зубьев(z_1, z_2)	Tishlar soni(z_1, z_2)	Number of teeth (z_1, z_2)
	Реечная зубчатая передача	Reykali tishli uzatma	
	Зубчатая рейка, рейка ¹	Tishli reyka, reyka ¹	Gear rack, rack ¹
	Реечная шестерня ²	Reykali shesternya ²	Rack pinion ²
	Цилиндрическая зубчатая передача, цилиндрическая передача	Silindrik tishli uzatma, silindrik uzatma	Cylindrical gearing

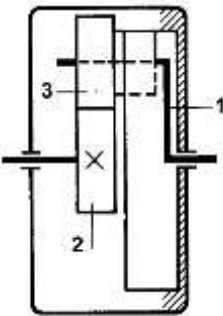
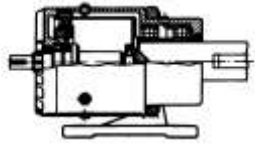

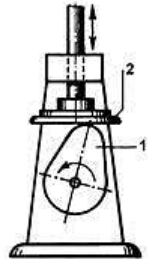
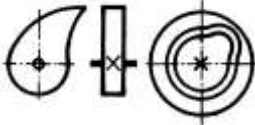
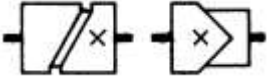

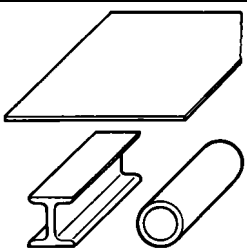

	<p>Коническая зубчатая передача, коническая передача</p>	<p>Konussimon tishli uzatma</p>	<p>Bevel gearing</p>
	<p>Угол между осями, межосевой угол</p>	<p>O`qlararo burchak</p>	<p>Shaft angle</p>
	<p>Винтовая зубчатая передача, винтовая передача</p>	<p>Vintli tishli uzatma</p>	<p>Crossed-axis helical gearing</p>
	<p>Гипоидная зубчатая передача, гипоидная передача</p>	<p>Gipoid tishli uzatma, gipoid uzatma</p>	<p>Hypoid gearing</p>
	<p>Гипоидное колесо¹</p>	<p>Gipoid g`ildirak¹</p>	<p>Hypoid gear¹</p>
	<p>Гипоидная шестерня²</p>	<p>Gipoid shesternya²</p>	<p>Hypoid pinion²</p>
	<p>Червячная зубчатая передача, червячная передача</p>	<p>Chervyak tishli uzatma</p>	<p>Worm gearing</p>
	<p>Передача внешнего зацепления</p>	<p>Tashqi ilashmali uzatma</p>	<p>External gearing</p>
	<p>Передача внутреннего зацепления</p>	<p>Ichki ilashmali uzatma</p>	<p>Internal gearing</p>


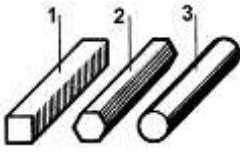
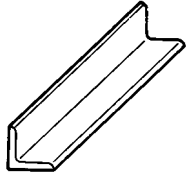
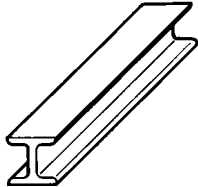
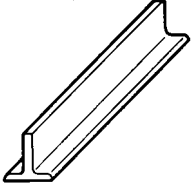
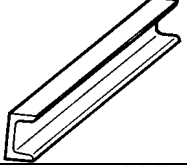
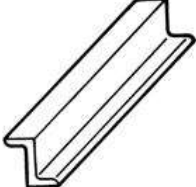
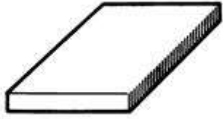
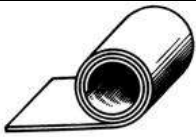
	Планетарная передача	Planetar uzatma	Epicyclic gear train
	Водило ¹	Vodilo ¹	Planet carrier ¹
	Солнечное колесо, центральное колесо ²	Quyosh g`ildiragi, markaziy qo`zg`aluvchan g`ildirak ²	Sun gear ²
	Сателлит ³	Satellit ³	Planet pinion ³
	Дифференциальная передача, дифференциал	Differensial uzatma, differensial	Differential gear train
	Цилиндрический дифференциал	Silindrik differensial	Differential spur gear train
	Ведущий вал, приводной вал ¹	Yetaklovchi val ¹	Driving shaft ¹
	Ведомый вал ²	Yetaklanuvchi val ²	Driven shaft ²
	Передаточное число ³	Uzatish con ³	Velocity ratio, speed ratio ³
	Конический дифференциал	Konussimon differensial	Differential bevel gear train
	Ведущий вал, приводной вал ¹	Yetaklovchi val ¹	Driving shaft ¹
	Ведомый вал ²	Yetaklanuvchi val ²	Driven shaft ²
	Передаточное число ³	Uzatish con ³	Velocity ratio, speed ratio ³
	Волновая зубчатая передача, волновая передача	To`lqinsimon tishli uzatma, to`lqinsimon uzatma	Wave gearing
	Гибкое колесо ¹	Egiluvchan g`ildirak ¹	Flexible gear ¹
	Жесткое колесо ²	Bikr g`ildirak ²	Rigid gear ²
	Генератор волн, волнообразователь ³	To`lqin generator, to`lqin hosil qilgich ³	Wave gearing ³
	Прямозубое цилиндрическое колесо, прямозубое колесо	To`g`ri tishli silindrik g`ildirak, to`g`ri tishli g`ildirak	Spur gear


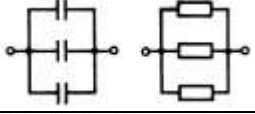
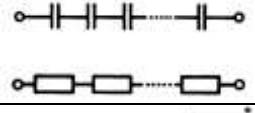
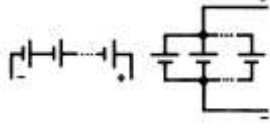
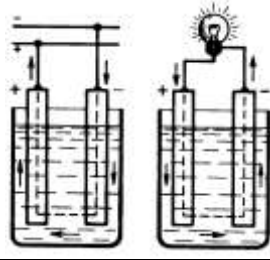
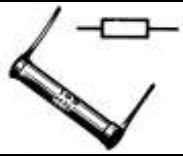
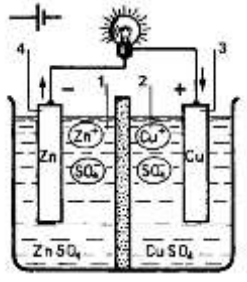


	Косозубое цилиндрическое колесо, косозубое колесо	Og`ma tishli silindrik g`ildirak, og`ma tishli g`ildirak	Helical gear
	Шевронное колесо	Archasimon g`ildirak, shevron g`ildirak	Herringbone gear
	Параметры цилиндрического зубчатого колеса	Silindrik tishli g`ildirak parametrlari	Elements of a cylindrical gear
	Коническое зубчатое колесо	Konussimon tishli g`ildirak	Bevel gear
	Зубчатый венец	Tishli gardish	Toothing
	Зуб ¹	Tish ¹	Tooth ¹
	Впадина ²	Tish tubi ²	Tooth space ²
	Поверхность выступов ³	Chiqiqlar sirti ³	Tip surface ³
	Поверхность впадин ⁴	Tub sirti ⁴	Root surface ⁴
	Боковая поверхность ⁵	Yon sirt ⁵	Tooth flank ⁵
	Переходная поверхность ⁶	O`tish sirti ⁶	Filter surface ⁶
	Коническое колесо с прямыми зубьями, прямозубое коническое колесо	To`g`ri tishli konussimon g`ildirak	Straight-tooth bevel gear
	Производящее колесо, плоское колесо, круговая рейка ¹	Tayyorlovchi (asosiy) g`ildirak, yassi g`ildirak ¹	Crown wheel ¹
	Прямой зуб ²	To`g`ri tish ²	Straight tooth ²
	Угол конусности зуба (δ_y)	Tishning konuslik burchagi (δ_y)	Tooth taper angle (δ_y)

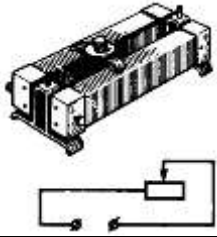
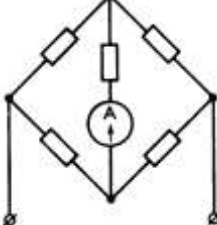
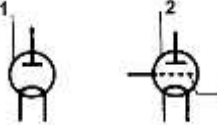
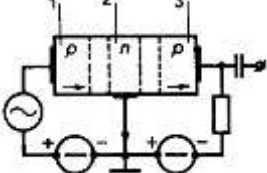
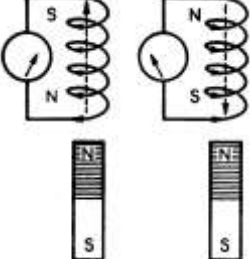
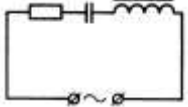
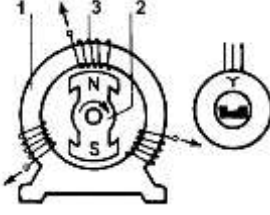
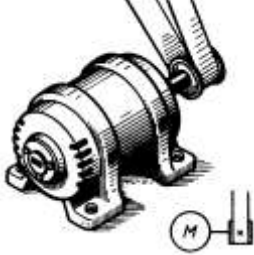
	<p>Коническое колесо с косыми зубьями, коническое колесо с тангенциальными зубьями, косозубое коническое колесо</p>	<p>Og`ma tishli konussimon g`ildirak</p>	<p>Helical bevel gear</p>
	<p>Косой зуб, тангенциальный зуб¹</p>	<p>Og`ma tish, tangensial tish¹</p>	<p>Helical bevel tooth¹</p>
	<p>Угол наклона зуба (β)</p>	<p>Tish og`ish burchagi (β)</p>	<p>Spiral angle (β)</p>
	<p>Коническое колесо с круговыми зубьями, спирально-зубое коническое колесо</p>	<p>Doiraviy tishli konussimon g`ildirak, spiral tishli konussimon g`ildirak</p>	<p>Spiral bevel gear</p>
	<p>Круговой зуб¹</p>	<p>Doiraviy tish¹</p>	<p>Circular arc spiral bevel gear tooth¹</p>
	<p>Червяк</p>	<p>Chervyak</p>	<p>Worm</p>
	<p>Цилиндрический червяк</p>	<p>Silindrik chervyak</p>	<p>Cylindrical worm</p>
	<p>Глобоидный червяк</p>	<p>Globoid chervyak</p>	<p>Globoidal worm</p>
	<p>Архимедов червяк</p>	<p>Arximed chervyagi</p>	<p>Archimedes worm</p>
	<p>Инструмент¹</p>	<p>Qurol, asbob¹</p>	<p>Tool¹</p>
	<p>Эвольвентный червяк</p>	<p>Evolventa chervyagi</p>	<p>Involute worm</p>
	<p>Инструмент¹</p>	<p>Qurol, asbob¹</p>	<p>Tool¹</p>

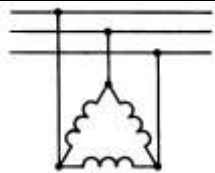
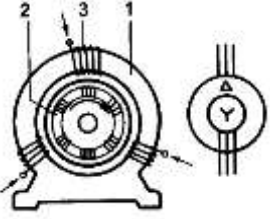
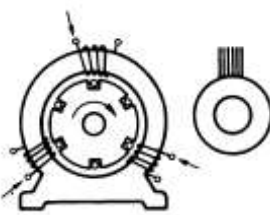
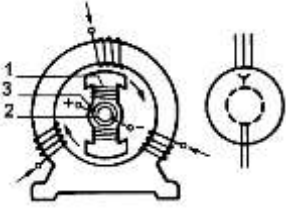
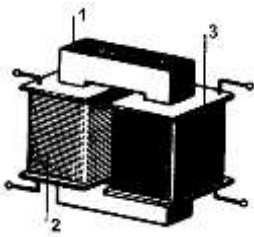
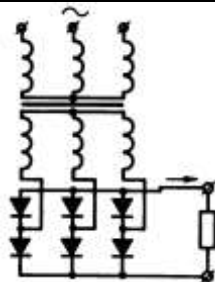
	Червяк, КОНВОЛЮТНЫЙ ПО ВИТКУ	O`ram bo`yicha konvolyutali chervyak	Thread- convolute worm
	Червяк, КОНВОЛЮТНЫЙ ПО ВПАДИНЕ	Tub bo`yicha konvolyutali chervyak	Thread-space convolute worm
	Инструмент ¹	Qurol, asbob ¹	Tool ¹
	Червячное колесо	Chervyak g`ildiragi	Worm-wheel
	Редуктор	Reduktor	Speed reduser, reduser
	Одноступенчатый редуктор	Bir pog`onali reduktor	Single-stage reduser
	Цилиндрический редуктор ¹	Silindrik reduktor ¹	Parallel-shaft reduser ¹
	Конический редуктор ²	Konussimon reduktor ²	Right-angle reducer ²
	Двухступенчатый редуктор	Ikki pog`onali reduktor	Two-stage reduser
	Цилиндрический редуктор ¹	Silindrik reduktor ¹	Parallel-shaft reduser ¹
	Конический редуктор ²	Konussimon reduktor ²	Right-angle reducer ²
	Коническо- цилиндрический редуктор	Konussimon- silindrik reduktor	Two-stage right-angle reduser
	Червячный редуктор	Chervyakli reduktor	Worm-gear reduser
	Червячно- цилиндрический редуктор	Chervyakli- silindrik reduktor	Two-stage worm reduser

	Планетарный редуктор	Planetar reduktor	Epicyclic-gear-train reduser
	Водило ¹	Vodilo ¹	Planet carrier ¹
	Солнечное колесо, центральное колесо ²	Quyosh g`ildiragi, markaziy qo`zg`aluvchan g`ildirak ²	Sun gear ²
	Сателлит ³	Satellit ³	Planet pinion ³
	Волновой редуктор	To`lqinli reduktor	Wave-type reduser
	Мотор-редуктор	Motor-reduktor	Gearmotor
	Кулачковый механизм	Mushtchali mexanizm	Cam mechanism
	Кулачок ¹	Mushtcha, kulachok ¹	Cam ¹
	Толкатель ²	Turtkich ²	Follower ²
	Плоский дисковый кулачок, дисковый кулачок	Gardishsimon yassi mushtcha (kulachok)	Radial cam, plate cam
	Барабанный кулачок	Barabansimon mushtcha (kulachok)	Drum cam, cylinder cam
	Храповой механизм	Xrapovikli mexanizm	Ratchet gearing
	Храповое колесо, храповик ¹	Xrapovik g`ildiragi, xrapovik ¹	Ratchet wheel ¹
	Храповая собачка, собачка ²	Xrapovik tutkichi, tutkich ²	Pawl, detent ²
	Сортовой прокат	Sortliprokat	Rolled section
	Полоса	Tasma	Strip

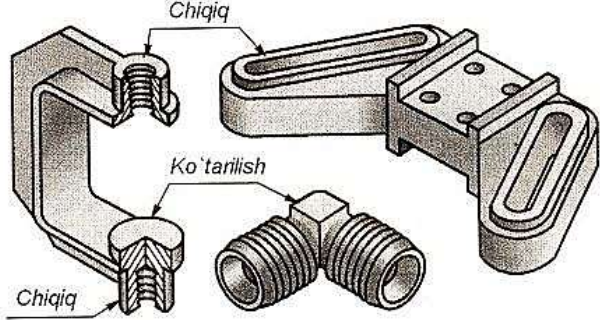
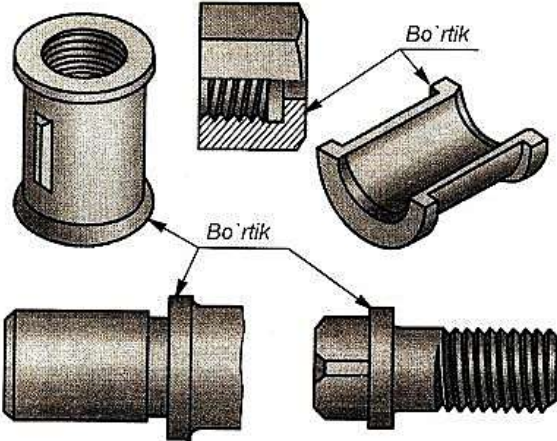

	Лента	Tasma, lenta	Band
	Рулон ¹	O`ram, rulon ¹	Roll ¹
	Пруток	Chiviq	Bar
	Квадратный пруток ¹	Kvadrat chiviq ¹	Square bar ¹
	Шестигранный пруток ²	Oltiyoqli chiviq ²	Hexagonal bar ²
	Круглый пруток ³	Doiraviy chiviq ³	Round bar, rod ³
	Фасонный профиль	Shakldor profil	Shaped section
	Угловой профиль, уголок	Burchakli profil	Angle iron
	Двутавровый профиль, двутавр	Qo`shtavr profil, qo`shtavr	I-beam
	Тавровый профиль, тавр	Tavr profil, tavr	Tee beam, T-beam
	Швеллерный профиль, швеллер	Shveller profil, shveller	Structural channel
	Зетовый профиль	Z-simon profil	Zee beam
	Труба	Quvur	Pipe, tube
	Проволока	Sim	Wire
	Плита	Taxta, plita	Plate
	Лист	List, tunuka taxta	Sheet

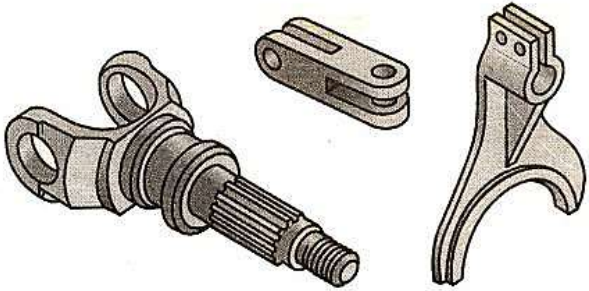
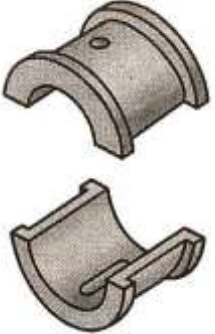
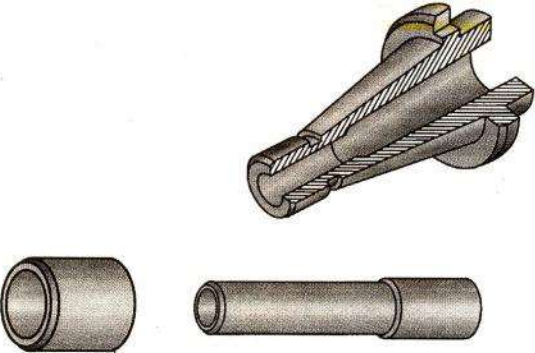
	Электрический конденсатор, конденсатор	Elektr kondensatori	Condenser, capacitor
	Параллельное соединение	Parallel ulash	Parallel connection
	Последовательное соединение	Ketma-ket ulash	Series connection
	Батарея	Batareya	Battery
	Электрический аккумулятор, аккумулятор	Elektr akkumulyatori, akkumulyator	Storage cell, accumulator
	Резистор	Resistor	Resistor
	Гальванический элемент	Galvanic element	Elektrochemical cell, cell
	Электролит ¹	Elektrolit ¹	Electrolyte ¹
	Ион ²	Ion ²	Ion ²
	Анод ³	Anod ³	Anode ³
	Катод ⁴	Katod ⁴	Cathode ⁴
	Амперметр	Ampermetr	Ammeter
	Вольтметр	Voltmeter	Voltmeter
	Омметр	Ommetr	Ohmmeter

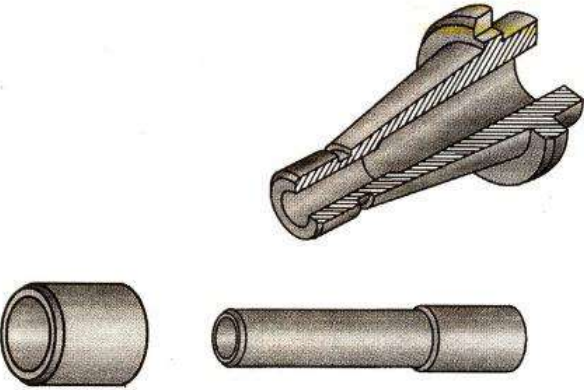
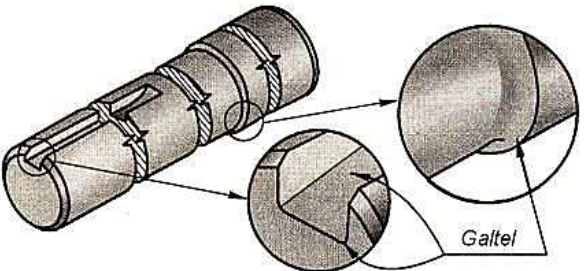
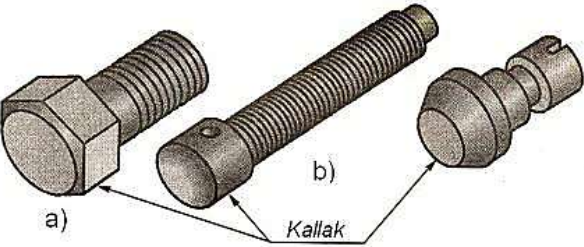
	Реостат	Rheostat	Rheostat
	Электрический мост	Elektr ko`prigi	Electric bridge
	Электронная лампа	Electron lamp	Electronic tube
	Диод	Diod ¹	Diode valve ¹
	Триод	Triod ²	Triode valve ²
	Управляющая сетка	Boshqarish to`ri ³	Modulation grid ³
	Транзистор	Transistor	Transistor
	Эмиттер ¹	Emitter ¹	Emitter ¹
	База ²	Baza ²	Base ²
	Коллектор ³	Kollektor ³	Collector ³
	Электромагнитная индукция	Elektromagnit induksiyasi	Electromagnetic induction
	Колебательный контур	Tebranish konturi	Oscillatory circuit
	Генератор трёхфазного тока	Uch fazali tok generatori	Three-phase generator
	Статор ¹	Stator ¹	Stator ¹
	Ротор ²	Rotor ²	Rotor ²
	Обмотка ³	Chulg`am, obmotka ³	Winding ³
	Электродвигатель, электрический двигатель	Elektr dvigateli	Electric motor

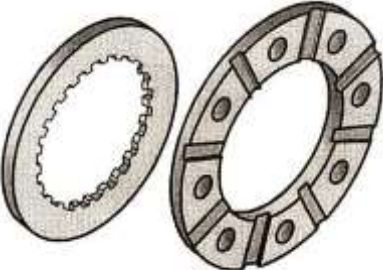
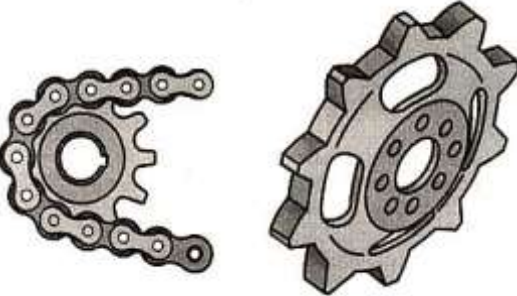
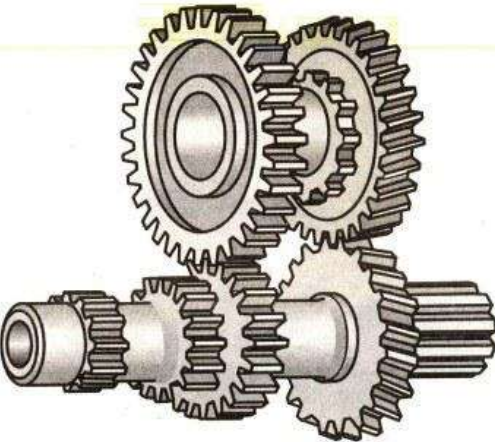
	Соединение треугольником	Uchburchakli tutashtirish	Delta connection
	Асинхронный двигатель	Asinxron dvigatel	Induction motor
	Статор ¹	Stator ¹	Stator ¹
	Ротор ²	Rotor ²	Rotor ²
	Обмотка ³	Chulg`am, obmotka ³	Winding ³
	Короткозамкнутый электродвигатель	Qisqa tutashtirilgan elektrodvigatel	Squirrel-cage motor
	Синхронный электродвигатель	Sinxron elektrodvigatel	Synchronous motor
	Обмотка возбуждения ¹	Induksiya chulg`ami ¹	Field winding ¹
	Контактное кольцо ²	Kontakt xalqasi ²	Slip ring ²
	Щётка ³	Cho`tki ³	Contact brush ³
	Электрический трансформатор	Elektr transformatori	Electric transformer
	Магнитопровод ¹	Magnit o`tkazgich ¹	Magnetic circuit ¹
	Первичная обмотка ²	Birlamchi chulg`am ²	Primary winding ²
	Вторичная обмотка ³	Ikkilamchi chulg`am ³	Secondary winding ³
	Выпрямитель тока, выпрямитель	Tok to`g`rilagich, to`g`rilagich	Rectifier

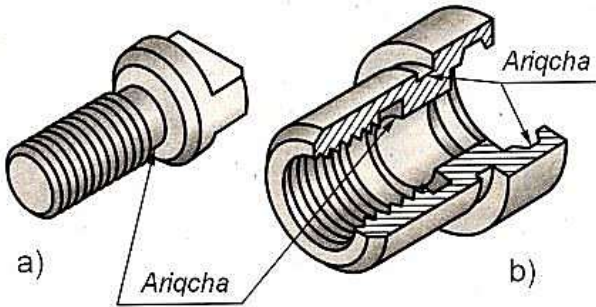
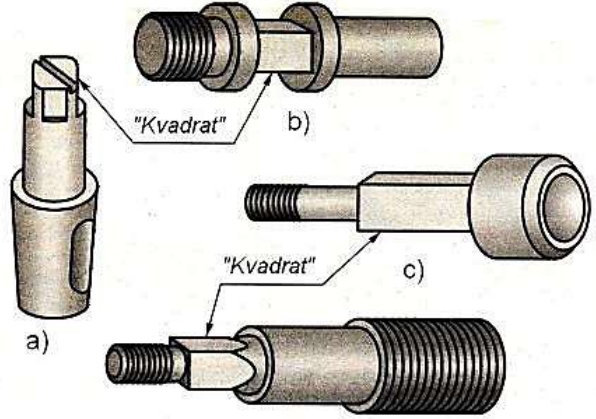
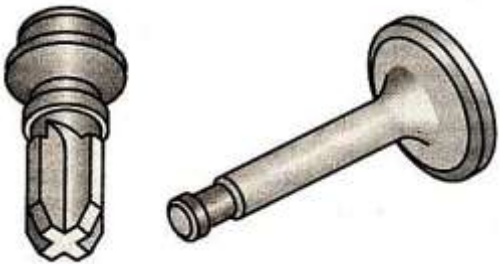
TEXNIK ATAMALAR

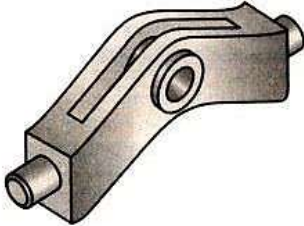
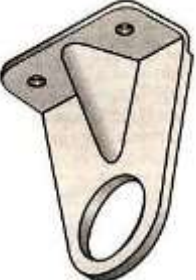
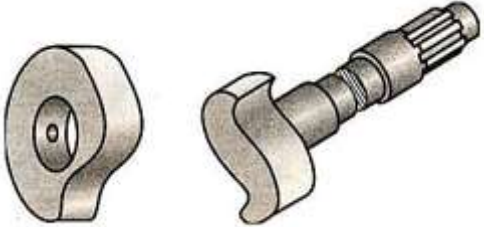
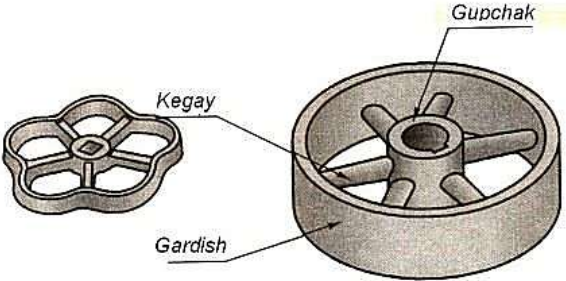
Tasvir	Ruscha	O`zbekcha	Inglizcha
	Бобышка	Chiqiq, bo`rtma (bobishka) – bolt, shpilka, vint kabi biriktiruvchi mahsulotlarni o`rnatilish joylarida detal mustahkamligini orttirish uchun mo`ljallangan teshikli past silindrik yoki konik chiqiq.	Tit
	Буртик	Bo`rtik – val, o`q, fitting, vtulka kabi detallardagi xalqasimon bo`rtma element. Bu elementning vazifasi har xil: detal uchlari mustahkamligini oshirishdan to o`q bo`ylab harakatlanishning oldini olishgacha.	Radially extending flange
	Вал	Val – o`ziga biriktirilgan detallar (tishli g`ildirak, shkiv, yulduzchalar) bilan birgalikda aylanma harakatni uzatishga xizmat qiluvchi detal.	Axle

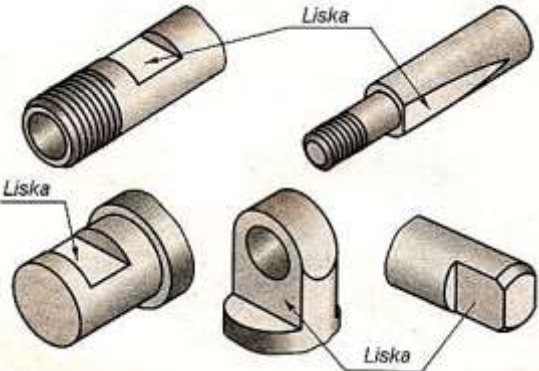
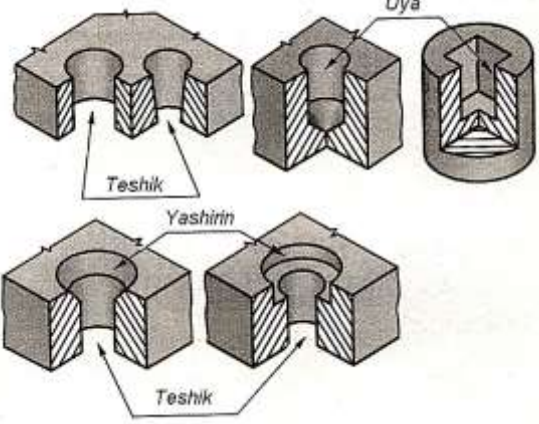
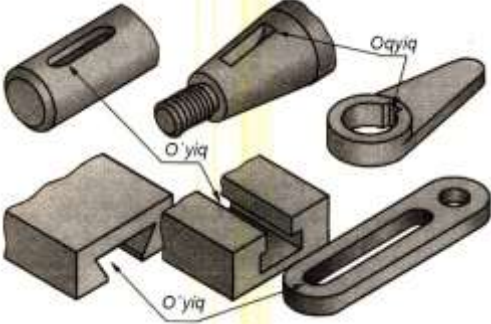
	<p>Вилка</p>	<p><i>Vilka – bir yoki ikkita uchida II yoki V simon elementi bo`lgan detal. Odatda boshqa detallar bilan sharnirli biriktirilish uchun mo`ljallanadi.</i></p>	<p>Plug, bracket</p>
	<p>Вкладыш</p>	<p><i>Vkladish – podshipnik yoki boshqa mashina detallarining almashinuvchi qismi.</i></p>	<p>Box, liner</p>
	<p>Втулка</p>	<p><i>Vtulka – har xil funksiyalarni bajaruvchi yupqa devorli kovak silindr yoki konus shaklidagi nisbatan kichik uzunlikdagi detal. Ishlatilish sohasiga qarab silliq, pog`onali, bo`rtikli, rezbali, shlitsali va b. turdagi vtulkalar bo`ladi.</i></p>	<p>Plug, muft</p>

	<p>Втулка</p>	<p>Vtulka – har xil funksiyalarni bajaruvchi yupqa devorli kovak silindr yoki konus shaklidagi nisbatan kichik uzunlikdagi detal. Ishlatilish sohasiga qarab silliq, pog`onali, bo`rtikli, rezbali, shlitsali va b. turdagi vtulkalar bo`ladi.</p>	<p>Plug, muft</p>
	<p>Галтель</p>	<p>Galtel – detalning bir elementidan ikkinchisiga o`tish joylarining egri chiziqli tutashuvi. Agar galtel bo`lmasa ko`ndalang kesimlar keskin farq qiladigan joylarda detal ishlayotganda mikroyoriqchalar paydo bo`lib, keyinchalik detal sinishiga olib keladi.</p>	<p>Quirk</p>
	<p>ГОЛОВКА</p>	<p>Kallak – detalning prizmatik, silindrik, konik yoki kombinatsiyalashgan shakldagi yo`g`onlashgan qismi. Kallak odatda detal uchida joylashib o`q bo`yicha harakatlanishning oldini olishga, kalit bilan ushlashga va b. maqsadlarga mo`ljallanadi.</p>	<p>Knob, pommel</p>

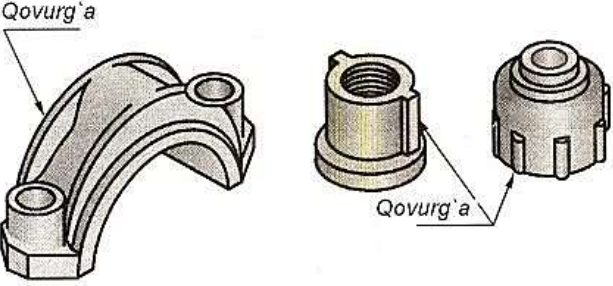
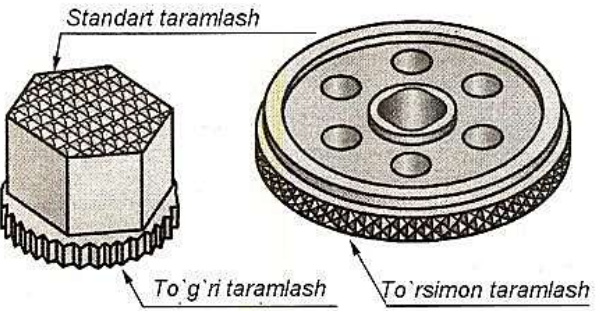

	<p>Диск</p>	<p>Disk – kichik qalinlikdagi silindrik shaklli detal. Mashina va mexanizmlar qismlari o`rtasidagi aylanma harakatni ilashish yoki ishqalanish kuchi hisobiga uzatishga ishlaydi.</p>	<p>Disk, discus, paten</p>
	<p>Звёздочка</p>	<p>Yulduzcha – gardish sirtida tishlari bo`lgan g`ildirak. Shu tishlar orasida zanjirning sharnirli zvenolari joylashadi.</p>	<p>Chain wheel, sprocket</p>
	<p>Зубчатое колесо</p>	<p>Tishli g`ildirak – g`ildirak yoki reyka tishlarining bevosita ilashishi natijasida aylanish va kuchlanishlarni uzatuvchi tishli uzatmaning detali.</p>	<p>Timing gear, screw wheel</p>

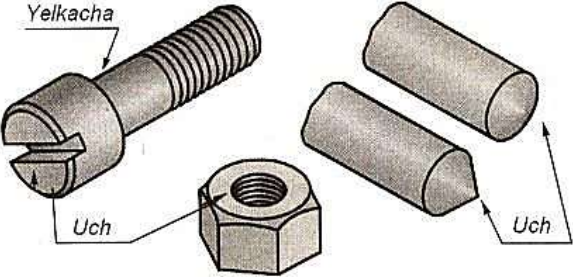
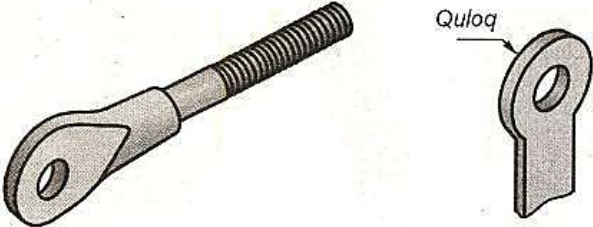
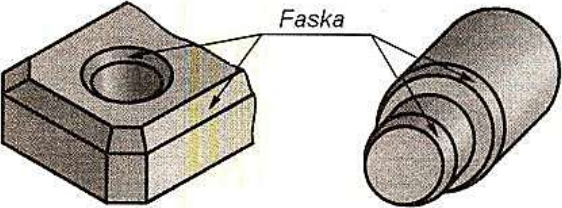

	<p>Канавка</p>	<p>Ariqcha – <i>texnologik sabablar (kesuvchi asbobning chiqib ketishi, zichlagichlarni o`rnatish k.)ga asosan sterjenda bajarilgan xalqasimon o`yiq.</i></p>	<p>Groove, gutter</p>
	<p>Квадрат</p>	<p>Kvadrat – <i>detal elementining chiqiq yoki sterjen shaklidagi ko`ndalang kesimi kvadratsimon bo`lgan qismi. Shunga o`xshash shakldagi teshikka ega bo`lgan detal (maxovik, tutqich va b.) bilan biriktirishda qo`llaniladi.</i></p>	<p>Kelly, regular tetragon</p>
	<p>Клапан</p>	<p>Klapan – <i>o`tish teshigini ochish va yopish yo`li bilan o`zi harakatlanadigan va regulirovka (tartibga soladigan) qiladigan qurilmaning detali.</i></p>	<p>Valve, finger-hole</p>

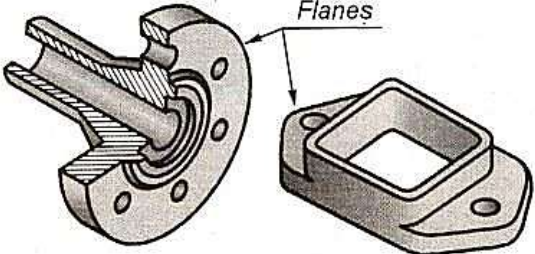
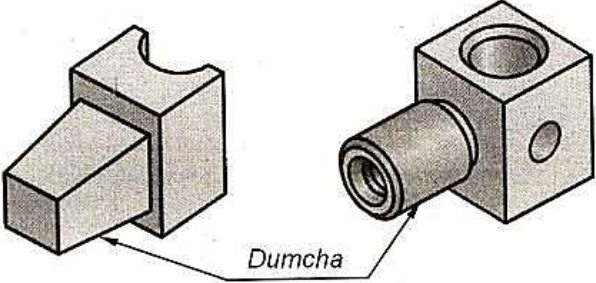
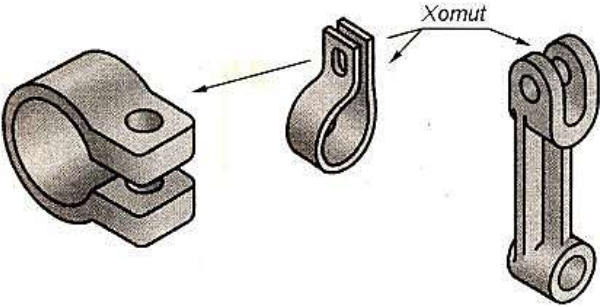

	Коромысло	Koromislo – o`rta o`q atrofida tebranib turadigan ikki yelkali richag.	Yoke, dragonfly
	Кронштейн	Kronshteyn – val, o`q, podshipnik va elektrodvigatel kabi detal va mexanizmlarni o`rnatish uchun mo`ljallangan tayanch detal.	Bracket, corbel
	Кулачок	Kulachok – ishchi sirti o`zgaruvchan egri chiziqli sirt shaklidagi qo`zg`aluvchan detal. Kulachokli mexanizm detali hisoblanadi.	Clutch pin
	Маховик	Maxovik – o`zi o`rnatiladigan detalni (ventil va h.) qo`lda burab ochishga mo`ljallangan moslama.	Flier
	Обод	Gardish – g`ildirak, maxovik, shkiv kabi detallarning silindrik, konik, yoki boshqa ko`rinishdagi elementi. Gardish gupchak bilan kegay yoki disklar yordamida biriktiriladi.	Rim, felloe

 <p>Technical drawings showing various parts with fillets (Liska) on their surfaces. The drawings include a threaded rod with a fillet on its end, a cylindrical part with a fillet on its edge, and a flange with a fillet on its outer rim. Labels 'Liska' point to these specific features.</p>	<p>Лыска</p>	<p>Liska – <i>detalning silindrik, konik va sferik uchaskalaridagi yassi kesik. Odatda liska sirti detal geometrik o`qiga parallel bo`ladi.</i></p>	<p>Flat</p>
 <p>Technical drawings illustrating different types of holes and cavities. 'Teshik' shows a simple hole through a block. 'Uya' shows a cavity with a flat bottom. 'Yashirin' shows a blind hole. Labels 'Teshik', 'Uya', and 'Yashirin' identify these features.</p>	<p>Отверстие</p>	<p>Teshik – <i>detaldagi silindrik, konik yoki qirrali o`tish (teshik). Teshiklar ochiq yoki berk, silliq yoki rezbali, uzunligi bo`yicha o`zgarmas yoki pog`onali bo`ladi.</i></p>	<p>Aperture</p>
	<p>Гнездо</p>	<p>Uya</p>	<p>Cellule</p>
	<p>Потай</p>	<p>Yashirin</p>	<p>Back</p>
 <p>Technical drawings showing parts with grooves (O`yiq). The drawings include a cylindrical part with a longitudinal groove, a flange with a groove on its inner edge, and a bracket with a U-shaped groove. Labels 'O`yiq' point to these features.</p>	<p>Паз</p>	<p>O`yiq – <i>odatda detal geometrik o`qi bo`ylab bajarilgan chuqurcha. Shakli va ishlatilish sohasiga ko`ra turli konstruktiv shaklda bo`ladi.</i></p>	<p>Groove, slotted recess</p>


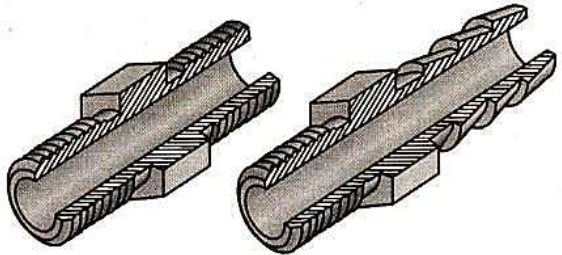
	<p>Палец</p>	<p>Barmoq – ikkita detalni sharnirli biriktirishga mo'ljallangan bikr yoki ichi kovak silindrik sterjen. Barmoq silliq (porshen barmlog'i) yoki bir uchi shar-simon bo'lishi mumkin.</p>	<p>Button, toe</p>
	<p>Поршень</p>	<p>Porshen – porshenli dvigatellarda gilza (silindr) bilan juftlikda ishlaydigan harakatlanuvchi detal.</p>	<p>Piston piping</p>
	<p>Призма</p>	<p>Prizma – o'lchov ishlarida, shuningdek val, o'q va boshqa silindrik shakldagi detallarda nazorat ishlarini bajarishda qo'llaniladigan yordamchi detal.</p>	<p>Inverted</p>
	<p>Прорезь</p>	<p>Kesik – yon tomonlaridan parallel tekisliklar bilan chegaralangan chuqurcha, o'yiqning bir turi. Detalni belgilangan vaziyatda tutib turishga xizmat qiladi.</p>	<p>Groove, cut-out</p>
	<p>Ухо</p>	<p>Quloqcha (uxo) – ikkita detalni sharnirli biriktirishda ishlatiladi.</p>	<p>Ear</p>
	<p>Проушина</p>	<p>Quloqcha orasi</p>	<p>Eye, padey</p>

	<p>Ребро</p>	<p>Qovurg`a – quyma, shtamplangan yoki payvandlangan detallarning mustahkamligini oshirish maqsadida uning ichki, ko`pincha tashqi tomonidagi plastinkasimon chiqiq.</p>	<p>Edge</p>
	<p>Рифление</p>	<p>Taramlash – qator detallar sirtlariga ishqalanish kuchini orttirish, ya`ni detal (tutqich, maxovik)ni qo`lda burashni osonlashtirish uchun o`tkazilgan chiziqchalar (chuqur bo`lmagan ariqchalar).</p>	<p>Corrugation</p>
	<p>Скоба</p>	<p>Band, dasta (skoba) – ikki yoki bir nechta detallarni biriktirishga mo`ljallangan Π simon shaklli detal.</p>	<p>Clevis bracket</p>

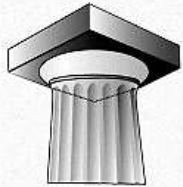



	Заплечик	Yelkacha	Shoulder
	Торец	Ko`ndalang kesilgan joy, uch	Woodblock
	Тяга	Tortqi (tyaga) – <i>dumaloq yoki to`g`ri to`rtburchaksimon ko`ndalang kesimli uzun sterjen shaklidagi detal.</i>	Tension member
	Фаска	Faska (rax, charxlangan qirra) – <i>sterjen yoki teshik uchining kesilgan burchagi. Detallarni oson va tez yig`ishga hamda ularni tayyorlashda uchlari ezilmasligiga xizmat qiladi.</i>	Flat
	Фитинги	Fitinglar – <i>trubali birikmalar rezbali detallarining umumlashgan nomlanishi.</i>	Connecting piece

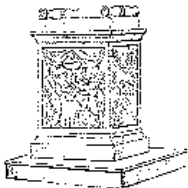



	<p>Фланец</p>	<p>Flanes – bolt yoki shpilka uchun teshiklari tekis joylashgan yassi xalqa yoki disk shaklidagi truba, armatura, rezervuar kabilarni biriktiruvchi qism.</p>	<p>Connecting piece</p>
	<p>ХВОСТОВИК</p>	<p>Dumcha, quyuq (xvostovik) – silindrik, konik yoki boshqa shakldagi detalning orttirmasi.</p>	<p>Pipe liner</p>
	<p>Хомут</p>	<p>Xomut (qisqich) – uchlari bolt yoki vint bilan tortib mahkamlanadigan sirtmoq (tutqich, kesma xalqa) ko`rinishidagi detal. Har xil detallarni o`zaro biriktirish va mah-kamlashda ishlati-ladi.</p>	<p>Loose strap</p>
	<p>Шатун</p>	<p>Shatun – mashina porsheni yoki polzuni harakatini tirsakli val krivoshipiga uzatuvchi krivoship-polzunli mexanizm detali.</p>	<p>Piston-rod</p>





	<p>Шип</p>	<p>Tirnoq (ship) – <i>detallarni o`zaro biriktirish uchun mo`ljallangan chiqiq.</i></p>	<p>Spike</p>
	<p>Шейка</p>	<p>Bo`yincha</p>	<p>Gudgeon, pin</p>
	<p>Шкив</p>	<p>Shkiv – <i>enli gardishli g`ildirak ko`rinishidagi tasmali uzatma tarkibiga kiruvchi detal.</i></p>	<p>Pulley</p>
	<p>Шлиц</p>	<p>Shlis – <i>ikkita ma`noda qo`llaniladi:</i> <i>1 – vint kallagidagi otvertka uchun qilingan ariqcha yoki chuqurcha;</i> <i>2 – shlisalar – tishli (shlisali) birikmaning konstruktiv xususiyati.</i></p>	<p>Slit</p>





	<p>ШПЛИНТ</p>	<p>Shplint – o`rtasidan ikki buklangan sim sterjen. Gaykalarining o`z-o`zidan buralishining oldini olish va mashinalarning kam kuchlanishli qismlarida qo`llaniladi.</p>	<p>Splint pin, pin</p>
	<p>Штуцер</p>	<p>Shtuser – ikki uchi rezbali yoki boshqacha moslamali biriktiruvchi (ulovchi) patrubok (qisqa truba).</p>	<p>Tubulure, orifice</p>



ARXITEKTURA





Tasvir	Ruscha	O`zbekcha	Inglizcha
	Абак	<p>Abak – 1) qadimgi greklar va rimliklarda ichki xonalarning devorlarini qoplashda foydalanilgan marmar plitalarning nomlanishi; 2) kolonna kapitelining tepa qismidagi to`g`ri to`rtburchak shaklidagi plita.</p>	Abaciscus
	Акант	<p>Akant – antic davr san`atida shakllanib, akant o`simligi barglarining bezak naqsh ko`rinishida korinf va kompozit kapitellarda qo`llanilgan.</p>	Acanthus
	Акведук	<p>Akveduk – tepada joylashgan suv manbalaridan aholi punktlari, sug`rish va gidroenergetik tizimlarga suv uzatishga mo`ljallangan o`tkazgich (kanal, quvqr). Shuningdek, jarlik, daryo, yo`llarni kesib o`tgan suv o`tkazgichning arkasimon ko`prik shaklidagi qismi ham akveduk deb ataladi.</p>	Aqueduct
	Аксонометрия	<p>Aksonometriya – chizmada buyumlarni tasvirlash usuli. Buyumni u joylashgan to`g`ri burchakli fazoviy koordinata o`qlari bilan birga bu sistemadan tashqarida olingan tekislikka parallel proyeksiyalash yo`li bilan tasvirlash usuli. Proyeksiyalash yo`nalishining aksometriya tekisligiga nisbatan og`ish burchagiga qarab, aksometriya ikki turga bolinadi: to`g`ri burcakli va qiyshiq burchakli aksometriya.</p>	Perspective geometry





	Алтарь	<p>Altar – <i>cherkovda ba'zi marosimlar bajariladigan joy. Dastlabki davrlarda ochiq havoda qurbonlik beriladigan joy shunday nomlangan. Qadimgi Gretsiya va Rimda marmar va relyeflar bilan bezatilgan alohida inshootlar.</i></p>	Chancel
	Ампир	<p>Ampir – <i>XIX asrning biirnchi yarmida Yevropa davlatlarining arxitektura va amaliy-bezak san'atidagi stilistik yo`nalish. Fransiyada Napoleon I imperiyasi davrida paydo bo`lgan.</i></p>	Empire style
	Амфитеатр	<p>Amfiteatr – <i>turli xil tomoshalarni (gladiatorlar jangi, yovvoyi hayvonlarni ta'qib qilish, teatrlashtirilgan tomoshalar) o'tkazishga mo'ljallangan qadimgi Rim mahobatli binosi. Amfiteatrlar planda tomsiz ellipssimon ulkan inshoot ko'rinishida bo'lib, o`rtadagi sahnaning atrofi tomoshabinlar uchun mo'ljallangan tepaga ko'tarilib boruvchi qamarsimon o`rindiqlardan iborat bo'lgan.</i></p>	Amphitheater
	Ангар	<p>Ангар – <i>samolyot va vertolyotlarni saqlash, texnik xizmat ko'rsatish hamda ta'mirlashga mo'ljallangan inshoot. Arka shaklidagi va rama konstruksiyali angarlar keng tarqalgan. Angarlarning prolyoti (ustunlar oralig`i) 100 m va undan kata ham bo'lishi mumkin. Angarlar metall yoki temir-beton konstruksiyali statsionar yoki vaqtinchalik (odatda yog`och konstruksiyali) hamda dala aerodromlariga mo'ljallangan yig`ma-qismlarga ajratiladigan bo'ladi.</i></p>	Hangar (shed)





	<p>Антресоль</p>	<p>Antesol – 1) zamonaviy arxitekturada - turar-joy, jamoat yoki sanoat binolaridagi xonaning foydali satxini orttirishga mo`ljallangan baland xona ichidagi aylanma balkonlar (yarim qavat). Antresol asosiy xona bilan ochiq zinapoya yoki panduslar, shuningdek binodagi umumiy zinaroya bilan bog`lanadi; 2) zamonaviy turar-joy binolarida – baland xona ichidagi aylanma balkon, ship ostidagi tokchalar.</p>	<p>Entresol</p>
	<p>Ансамбль</p>	<p>Ansambl (uyg`un birlik) – tabiiy landshaft elementlarini o`z ichiga olishi mumkin bo`lgan, badiiy, funksional yoki tarixiy uyg`unlikdagi inshootlar guruhi. Ansambl o`z davrining badiiy prinsiplari, arxitektor yoki buyurtmachining qarashlariga bo`ysunishi mumkin.</p>	<p>Ensemble</p>
	<p>Арка</p>	<p>Арка – devordagi teshik yoki ikkita tayanch o`rtasidagi egri chiziqli orayopma. Oralig`ning o`lchami, og`irlik kuchi va ishlatiladigan vazifasiga ko`ra arkalar tosh, temir-beton, g`isht, metal yoki yog`ochdan quriladi. Arkalar dastlab Qadimgi Sharq arxitekturasida paydo bo`lib, Qadimgi Rim arxitekturasida keng qo`llanilgan.</p>	<p>Arc</p>
	<p>Арка триумфальная</p>	<p>Zafar arkasi (g`alaba darvozasi) – yo`lning o`tiladigan oismini mahobatli bezash yoki harbiy g`alaba va mashhur sanalarga bag`ishlangan ulug`vor inshoot. Arkalar odatda haykallar va yodgorlik yozuvlari bilan bezatiladi.</p>	<p>Triumphal fornication</p>





	<p>Арабеск, арабеска</p>	<p>Arabeska (italyancha - <i>arabcha</i>) – <i>Sharq xalqlari O`rta asr san`atida shakllangan naqqoshlik san`atining bir turi. Arabeskalarda stillashtirilgan o`simliksimon naqshlar geometrik shakllar bilan birgalikda, chiziqlari o`zaro kesishtirib tasvirlanadi. Uyg`onish davri va undan keying davrlarda simmetrik tuzilishli tarkibida inson va hayvonlarning figuralari bo`lgan murakkab naqshlar ham arabeska deb atalgan.</i></p>	<p>Arabesque</p>
	<p>Аркада</p>	<p>Arkada – <i>kolonna yoki ustunlarga o`rnatilgan, shakli va o`lchamlari bir xil bo`lgan arkalar qatori. Ko`pincha ochiq galereyalarni yaratishda qo`llaniladi. Arkalar qatorining qo`llanilish konstruksiya mustahkamligini oshiradi. Shuning uchun arkadalar tomlarga tayanch kabi kata og`irliklarni ko`tarishda qo`llaniladi.</i></p>	<p>Arcade</p>
	<p>Арочный мост</p>	<p>Arka shaklidagi (ravoqsimon) ko`prik – <i>tiragich (ustun)lari arka yoki gumbaz shaklida qurilgan ko`prik. Arka shaklidagi ko`priklarning asosiy xususiyati ustunlarga vertical kuchlanishlar bilan birgalikda gorizonta kuchlanishlar ham uzatiladi va arka siqilishga ham ishlaydi.</i></p>	<p>Arc bridge</p>
	<p>Архивольт</p>	<p>Arxivolt – <i>arkani bezakli xoshiya bilan o`rab olinishi. Arxivolt arka yoyinin devor tekisligidan bo`rttirib ko`rsatib, ba`zan asosiy o`lringa chiqadi.</i></p>	<p>Ring</p>





	<p>Архитектоника</p>	<p>Архитектоника – <i>bino konstruksiyasi tuzilish qonuniyatlarining badiiy ifodalanishi. Arxitektionika binoning konstruktiv qismlari bilan uyg'unlikda konstruksiyadagi statik kuchlanishlarni bo'rttirib ko'satadi.</i></p> <p><i>Keng ma'noda arxitektionika – har qanday san'at asarining kompozitsion tuzilishi bo'lib, undagi asosiy va ikkinchi darajali elementlar o'rtasidagi munosabatlarni ochib beradi.</i></p>	<p>Ordonnance</p>
	<p>Архитектор</p>	<p>Архитектор – <i>grekchada birinchi, bosh quruvchi ma'nosini bildiradi. Zamonaviy arxitektor – qurilishning arxitekturaviy loyihalarini tuzib, uning bajarilishini kuzatadigan mutaxassis.</i></p>	<p>Artist</p>
	<p>Архитектура</p>	<p>Архитектура – <i>qurilish san'atining oliy darajasi, loyihalash va inshootlarni qurish san'ati. Arxitektor jamiyatning faqat amaliy talablariga javob berib qolmasdan, ijtimoiy va estetik masalalarni ham yechadi. Arxitektura inshootlari moddiy madaniyatning bir qismi bo'lishi bilan birga mahobatli san'at asari ham hisoblanadi. Arxitektura asosiy san'at uchligi (rangtasvir, haykaltaroshlik va arxitektura)ning biri hisoblanadi.</i></p>	<p>Architectonics</p>
	<p>Архитектура новая</p>	<p>Yangi arxitektura – <i>ko'pchilik kapitalistik mamlakatlar XX asr arxitekturasiidagi yetakchi yo'nalish. XIX asrning ikkinchi yarmi va XX asrning boshlarida yangi qurilish materiallari (metall, shisha, temir-beton va h.) va kompozitsion loyihalash tamoyillari (erkin loyihalash, aniq funksional tashkil etish, klassitsizmning an'anaviy simmetriklik sxemasi va XIX asrning ikkinchi yarmidagi eklektik arxitetura shakllarini rad qilish) natijasida dunyoga kelgan.</i></p>	<p>Novel architectonics</p>


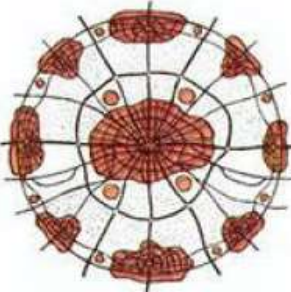

	<p>Архитектура малых форм</p>	<p>Kichik shakllar arxitekturasi – <i>ochiq maydonlarni tashkiliy tuzish va arxitektura-qurilish yoki bog`-xiyobon kompozitsiyalarini tuzishda qo`llaniladigan kichik inshootlar. Funktsional-bezak (fontan, zinapoya, to`siqlar) yoki yodgorlik (qabrtosh, yodgorlik toshi) maqsadlarida ishlatiladi. Shaharni obodonlashtirish (fonarlar, do`konchalar), axborot uzatish (reklama va h.) elementlari sifatida xizmat qiladi.</i></p>	<p>Architecture of small forms</p>
	<p>База</p>	<p>Baza – <i>poydevor, kolonna yoki ustun asosi, supachasi. Bazalar balandligi va profile bo`yicha farqlanadi. Gotik bazalar unga tushirilgan tasvirlarning murakkabligi bilan ajralib turadi.</i></p>	<p>Base (pedestal)</p>
	<p>Балкон</p>	<p>Balkon – <i>fasad yoki bino interyeridagi devor tekisligidan chiqib turgan va o`rab olingan (pahjara, balyustrada va h.) balka konsoliga o`rnatilgan maydoncha. Yoz vaqtlarida dam olishga mo`ljallangan.</i></p>	<p>Balcony</p>
	<p>Балюстрада</p>	<p>Balyustrada (naqshinkor panjara) – <i>zinapoya, ayvon, balkon kabilarda to`siq yoki suyanchiq vazifasini bajaruvchi, shakldor ustun (jimjimador g`o`lacha)lar qatori. Ularning tepa qismi gorizontol to`sin bilan o`zaro birlashtiriladi.</i></p>	<p>Balustrade</p>


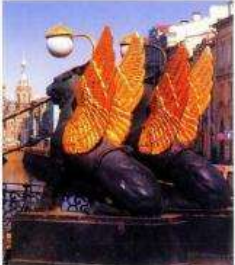



	<p>Балясины</p>	<p>Balyasina, naqshinkor ustuncha – balkon, zinapoya kabilarning suyanchiqlarini tutib turadigan baland bo`lmagan shakldor ustuncha. Yog`och, tosh, metall, beton kabilardan tayyorlanadi. Balyasinalar mebelsozlikda element sifatida keng qo`llaniladi. Balyasinalar insoniyatning eng qadimgi ixtirolaridan sanaladi va arxitektura inshootlarinin badiiy bezashda foydalanib kelingan.</p>	<p>Rail-post</p>
	<p>Барабан</p>	<p>Baraban – gumbazning silindrik yoki ko`r yoqli asosi. Barabanlarning hamma yog`I berk yoki derazali bo`lishi mumkin. Zamonaviy Yevropa arxitekturasida barabanlar derazalar oralig`idagi devorlarga kolonnalar yoki pilyastra (bir tomoni devordan chiqib turgan ustun)lar bilan bezatiladi.</p>	<p>Dome drum</p>
	<p>Барельеф</p>	<p>Barelef – tekis yuzaga ishlangan bo`rtma naqsh. Tekislikda o`z hajmining yarmidan ko`p bo`lmagan qismi chiqarib haykal (yoki naqsh) shaklida bajarilgan tasvir. Bareleflar metall, marmar, granit, sopol, yog`och va boshqa materiallardan tayyorlanadi.</p>	<p>Repousse</p>
	<p>Барокко</p>	<p>Barokko – italyanchadan antiqa, g`ayri oddiy, nuqsonli, tartibsiz, keragidan ortiqlik ma`nolarini bildiradi va XVI asrning oxiridan XVIII asrning o`rtalarigacha Yevropa hamda Amerika mamlakatlari san`atidagi Renessans stili o`rniga kelgan yetakchi stilistik yo`nalish. Barokko arxitekturasi (saroylar, cherkovlar, shahar ansambllari) planning egri chiziqli bajarilishi, shakl bezaklarining hashamdorligi, interyerning rang-barang haykallar bilan dabdabali bezatilishi va zarhallangan o`yma naqshlari bilan ajralib turadi.</p>	<p>Baroque</p>

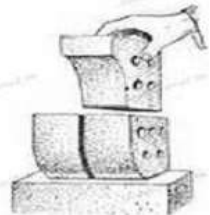



	<p>Бельэтаж</p>	<p>Beletaj – uying, ko`pchilik xollarda saroy va hashamatli binolardagi pastdan ikkinchi qavat. Tomosha zallarida parterdan yuqorigi qavat. Beletajda boshqa qavatlardagi xonalardan o`zinining balandligi, bezatilidhining sifati bilan ajralib turadigan serhasham xonalar joylashtiriladi. Zamonaviy turar-joy binolari arxitekturasida “beletaj” anamasi deyarli qo`llanilmaydi.</p>	<p>Dress-circle</p>
	<p>Башня</p>	<p>Minora – balandligi gorizontol o`lchamlari (dianetr, asosining tomonlari)dan k o`p martalab kata bo`lgan inshoot. Dastlabki paytlarda himoya (qorovul vishkasi, qal`alardagi minoralar) maqsadlarida qurilgan. Diniy marosimlar binolari (minoralar, butxonalar)da qo`ng`iroqxonalar) me`morchiligi va fuqaro arxitekturasi (mayak, ma`muriy binolar) da, shuningdek, muhandislik inshootlari (suy minorasi, radio- va tele-minoralar) sifatida ham qo`llaniladi.</p>	<p>Tower</p>
	<p>Блокированные дома</p>	<p>Bloklangan uylar – bir nechta kvartira qator qilib joylashtirilgan, kvartiralarga kirish joyi alohida va kvartira oldi yer uchastkalariga ega turar-joy binosi.</p>	<p>Link house</p>
	<p>Вальмовая крыша</p>	<p>Chorqirra (to`rt nishabli) tom – to`g`ri to`rtburchak planli binoning to`rt nishabli tomi. Tom uzun tomonlarining nishabi – trapetsiyasimon, qolgan ikkitasi esa – uchburchaksimon shaklda bo`ladi.</p>	<p>Rooftop hip</p>





	<p>Веранда</p>	<p>Ayvon (veranda) – uyga yopishtirib qurilgan ochiq yoki oynaband tomli galereya. Ko`pincha kam qavatli turar-joy binolarini tiklashda foydalaniladi. Issiq iqlimli hududlardagi ko`p qavatli turar-joy binolarida kvartiraning tarkibiy qismi sifatida qo`llanilib, odatda isitilmaydi va quyoshdan himoyalash vositalari bilan jihozlanadi.</p>	<p>Veranda</p>
	<p>Вестибюль</p>	<p>Vestibyul – zamonaviy arxitekturada – devorlar bilan o`raglan dahliz. Undagi eshiklardan tantalar zallariga, turar-joy yoki boshqa xonalarga o`tish mumkin, bitta yoki ikkiya zinapoya orqali yuqorigi qavatlariga chiqiladi.</p>	<p>Lobby (hall, vestibule)</p>
	<p>Виадук</p>	<p>Viaduk (teshik ko`prik, yo`l ustidan o`tgan ko`prik) – yo`lning jarlik, dara, daryo kabilar bilan kesishuvida baland tayanchlarda o`rnatilgan katta uzunlikdagi ko`prik. Tayanchlar balandligining ortib borishi bilan viaduk estakadadan farqlanadi.</p>	<p>Viaduct</p>
	<p>Вилла</p>	<p>Villa – shahardan tashqaridagi bog` yoki xiyobomli, barcha qulayliklarga ega hovli-joy, saroy. Qadimgi rimliklarda – qishloqdagi xo`jalik ishlariga mo`ljallangan hovli-joy.</p>	<p>Villa</p>





	<p>Витраж</p>	<p>Vitraj – shisha yoki boshqa yorug`lik o`tkazuvchi materialdan tayyorlangan naqshli yoki manzarali kompozitsiya. Odatda eshik, deraza o`rinlarida, pardevor (to`siq)larda, ba`zan mustaqil panno sifatida o`rnatiladi. Zamonaviy vitrajlar sindirilgan qalin shishalar va rangli oynalar, organik shishalar kabilarni sement yoki temir-betonga montaj qilib tayyorlanadi. Zamonaviy qurilishda bino va inshootlar fasadi yoki uning bir qismini shishalar bilan murakkab bezatilishi ham vitraj deb ataladi.</p>	<p>Stained glass</p>
	<p>Волюта</p>	<p>Volyuta – spiralsimon o`ram shaklida bo`lib, ionik kapitelning tarkibiy qismi hisoblanadi. Korinf va kompozit kapitellar tarkibida ham uchraydi. Bino qismlarinin birlashtiruvchi arxitektura detallari, karnizlarning devordan chiqib turgan qismlari, peshtoq, eshik va derazalarning xoshiyalari ham volyuta shaklida bajarilishi mumkin.</p>	<p>Volute</p>
	<p>Галерея</p>	<p>Galereya (fransuzcha – o`tish joyi, koridor) – 1) binoga tutash uzun, yorug` imorat. Undagi bo`ylama devorlardan biri kolonna, ustun yoki balyustradalar bilan almashtirilgan bo`ladi; 2) bo`ylama devorlaridan birida katta yaxlit derazalar joylashgan uzun zal; 3) tomoshalar zalidagi yuqorigi qavat; 4) badiiy muzeylarning, asosan suratlar galereyasining nomlanishi.</p>	<p>Allure, portico</p>
	<p>Гипостиль, гипостильный зал</p>	<p>Gipostil, gipostil zali – Qadimgi Sharq arxitekturasida ibodatxona yoki saroydagi ko`p sonli kolonnalar bir tartibda o`rnatilgan katta zal.</p>	<p>Hypostyle</p>




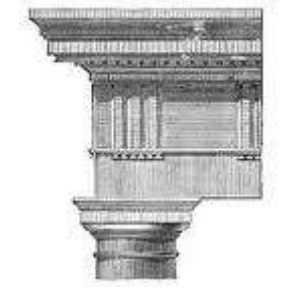
	<p>Город-сад</p>	<p>Bog`-shahar – siyrak imoratlardan tuzilgan, ko`kalamzor, aholi soni chegaralangan (30-35 ming) kichik shahar. Unda shahardagi qulayliklar bilan bir qatorda tabiat bilan uyg`unlik ham ta`minlanadi. Bog`-shaharlar kapitalistik shaharlardagu ijtimoiy qarama-qarshiliklardan qutulish maqsadida XX asrning boshlarida paydo bo`lgan. Germaniya, Fransiya, Ispaniya, Italiya, Chexiya, Avstriya va boshqa mamlakatlarda bunyod etilgan.</p>	<p>Garden city</p>
	<p>Город-спутник</p>	<p>Yo`ldosh-shahar – yirik shahar yaqinida rivojlanayotgan va uning bilan birga yagona joylashish tizimiga kiradigan shahar yoki shahar tipidagi posyo`lka. Yo`ldosh-shahar aholiga mehnat bandligi hamda ijtimoiy-maishiy xizmatlarini, shuningdek, yirik shahar bilan madaniy aloqalarni ta`minlaydi. Vazifasiga qarab sanoat, sanoat-transport, kurort, turar-joy yo`ldosh-shaharlari bo`ladi.</p>	<p>Satellite city</p>
	<p>Городской ландшафт</p>	<p>Shahar landshafti (manzarasi) – tabiat komponentlari va shaharsozlik muhitini o`z ichiga olgan, madaniy komplekslarning rivojlanuvchi tizimi.</p>	<p>City landscape</p>





	<p>Готика, ГОТИЧЕСКИЙ СТИЛЬ</p>	<p>Gotika, gotik stil (german qabilasining nomi gotlardan olingan) – XII asrda Fransiyada roman stili o`rniga kelgan va XII-XVI asrlarda g`arbiy Evropa davlatlarida keng tarqalgan. Konstruksiyalari yuqoriga intilgan ajoyib arxitektura shakllari, toshga ishlangan o`yma naqshlar va haykaltaroshlik bezaklarining ko`pligi hamda rangli vitrajleri bilan ajralib turadi.</p>	<p>Gothic, Gothic style</p>
	<p>Грифон</p>	<p>Grifon –qadimgi greklar fantaziyasida yaratilgan burgut yoki arslon boshli arslon gavdali bahaybat qanotli afsonaviy maxluq, xazinalarni himoya qiluvchi qudrat ramzi. Bezakli mavzu sifatida qanotli arslon xazinalar saqlanadigan binolar, banklar kabilarni arxitekturaviy bezashda zaruriy element sifatida qo`llaniladi.</p>	<p>Griffin, gryphon</p>
	<p>Грот</p>	<p>Grot (sun`iy g`or) – xiyobon va pavilondagi imorat bo`lib, devorlari yoki devorlarining pardoatlanishi (g`ovak jins, tuf, dengiz toshlari) tabiiy g`orga o`xshatib ishlanadi. Grotlar XVII-XVIII asr Yevropa bog`-xiyobon arxitekturasida keng tadqalgan.</p>	<p>Grotto</p>
	<p>Гротеск</p>	<p>Grotesk – rangtasvir yoki ganchkorlik uslubida bajarilgan jimjimador bezak. Unda insonlar, o`simliklar va fantastik hayvonlar g`aroyib uyg`unlikda tasvirlanadi.</p>	<p>Antic</p>
	<p>Гурт, нервюра</p>	<p>Gurt – 1) fasad va interyerdagi profillangan gorizontaal va vertical tyagalar (gotik arxitekturada); 2) gotik arxitekturada ponasimon shaklda yo`nib tayyorlangan toshlardan tiklangan arka.</p>	<p>Herd</p>





	<p>Гусек</p>	<p>Gusek- <i>arxitektura detallarining bo`laklari, ikkita yoyning tutashmasidan tuzilgan shaklda bo`lib, tepadagi botiqlik pastki qavariqlikka o`radi: to`g`ri gusekda – tepa qismi botiq va pastki qismi qavariq, teskari gusekda – uning teskarisi.</i></p>	<p>Ogee</p>
	<p>Дворец</p>	<p>Saroy – <i>davlat rahbari, yirik amaldorlar va ruhoniylar vakillarining yoki badavlat kishilarning rezidensiyasi. Quldorlik davrida davlat mafkurasi hamda hashamdorlik maqsadlarida bunyod etilib boshlangan. Zamonaviy arxitekturada turli ommaviy va jamoat binolari – sport, san`at, madaniyat, yoshlar saroyi kabilar rtyg ommalashgan.</i></p>	<p>Palace</p>
	<p>Деконструктивизм</p>	<p>Dekonstruktivizm – <i>fransuz faylasufi Jak Derridning “ixtilofga kirish” g`oyasining qurilish amaliyotiga qo`llanilishi bilan dunyoga kelgan yo`nalish. Ko`rinishning murakkabligi, kutilmagan sinish va shakl tuzilishining ataylab buzilishi, shahar muhitiga namoyishkorona yorib kirilishi dekonstruktivizmga xos xususiyat hisoblanadi. Mustaqil yo`nalish sifatida 1980 yillarning oxirida shakllangan (Piter Ayzenman, Daniel Libeskindlarning ishlari).</i></p>	<p>Signature deconvolution</p>
	<p>Декор</p>	<p>Dekor (lot. – go`zallik) – <i>arxitektura inshootining tashqi bezaginin tashkil qiluvchi elementlar jamlanmasi. Arxitekturada ko`p hollarda unshootning konstruktiv bo`lmagan barcha qismlari dekor deb tushuniladi. Dekorlar konstruksiyaga oid “faol” va faqat inshootni bezash uchun ishlatiladigan “passiv” turlarga ajratiladi.</i></p>	<p>Glory, fairness</p>





	<p>До́льмен</p>	<p>Tosh maqbara – <i>qo`pol ishlov berilib gorizontal joylashtirilgan ikki yoki to`rtta yonma-yon vertical turgan katta toshlar (Daniya, Bretan). Uzuligi – 2 m atrofida, balandligi – 1,5 m (sarkofag (tosh tobut), sulola a`zolarini dafn kameralari).</i></p>	<p>Quoit</p>
	<p>До́м гостиничного типа</p>	<p>Mehmonxona tipidagi bino – <i>yolg`iz kishilar va kam bolali oilalar uchun turar-joy binosi. Kichik o`lchamli kvartiralardan iborat bo`lib, pastki qavatlarida yoki binoga qo`shib alohida tiklangan imoratda joylashtirilgan xizmat ko`rsatish blokidan iborat. Xonalari ko`p hollarda koridor yoki galereya rejalashtirish sxemasi bo`yicha joylashtiriladi.</i></p>	<p>Hotel type house</p>
	<p>До́м жилой квартирного (секционного) типа</p>	<p>Kvartira (seksiya) tipidagi turar-joy binosi – <i>ikki va undan ortiq kvartiralar uchun zinapoya orqali umumiy kirish joyi hamda uy egalarining umumiy mulki hisoblanadigan uy atrofidagi yer uchastkalari. Ko`p seksiyali turar-joy binosi bir nechta seksiyalarni bloklashtirib shakllantiriladi.</i></p>	<p>Apartment (section) type house</p>
	<p>До́м жилой малоэтажный</p>	<p>Kam qavatli turar-joy binosi – <i>mansard (boloxona) bilan birgalikda balandligi uch qavatdan ortiq bo`lmaganm bir yoki bir nechta oilalarning doimiy yashashiga mo`ljallangan imorat. Kam qavatli turar-joy binosi bir kvartirali yoki ko`p kvartirali bo`lishi mumkin. Kvartira oldidagi yer uchastkasi yoki ko`kalamzor oynavon ayvon shaharliklarga tabiat bilan aloqani ta`minlab, shahar hayoti stresslaridan himoyalaydi.</i></p>	<p>Lowstory house</p>





	<p>Дом жилой усадебного типа</p>	<p>Qo`rg`oncha (usadba) tipidagi turar-joy binosi – yer uchastkasi, parranda va uy hayvonlarini saqlashga hamda boshqa maqsadlarga mo`ljallangan binolarni o`z ichiga olgan kam qavatki alohida turar-joy binosi. Ular shahar tipidagi uylardan sog`lom gigiyenik sharoitlari, tabiiy yorug`likdan samarali foydalanish imkoni kabilar bilan farqlanadi. Villa, kottedj kabilar usadbaning boshqa ko`rinishlari sanaladi.</p>	<p>Homestead (steading house)</p>
	<p>Дом контейнерный</p>	<p>Konteynerli uy – to`laligicha zavod sharoitida tayyorlangan blok-konteynerlardan tuzilgan uy. Transport vositalari yoki shaxsiy yurish qismlari yordamida boshqa joyga ko`chirib o`rnatish mumkin. Bunday uylarni qurishda yuk tashishga mo`ljallangan konteynerlardan foydalaniladi. Konteynerlardan binolar an`anaviy qurilishga qaraganda oson tiklanadi.</p>	<p>Container type house</p>
	<p>Дом малоэтажный деревянный заводского изготовления</p>	<p>Zavod sharoitida tayyorlangan kam qavatli yog`och uy – yuk ko`taruvchi va ajratuvchi devor yig`ma konstruksiyalari zavod sharoitida yog`och yoki yog`och materiallardan tayyorlanib yig`ilgan bir yoki ikki qavatli bino. Bino qurilish konstruksiyalarida ishlatiladigan yog`och detal va mahsulotlar standart talablari bo`yicha tayyorlanadi.</p>	<p>Plant made Lowstory wooden house</p>
	<p>Дом мобильный</p>	<p>Mobil uy – zavodda komplet tayyorlanib yetkazib beriladigan, konstruksiyasi uni boshqa joyga ko`chirib qayta joylashtirish imkonini beradigan yu. Mobil yuning muomala (oborot)da bo`lishi ma`lum davr oralig`da qayta joylashtirish sonlari bilan belgilanadi. Mobil yular g`ildiraklarga o`rnatilganligi uchun bir joydan ikkinchi joyga oson ko`chiriladi. G`ildirak bazasini olib qo`yish yoki berkitish mumkin.</p>	<p>Mobile house</p>



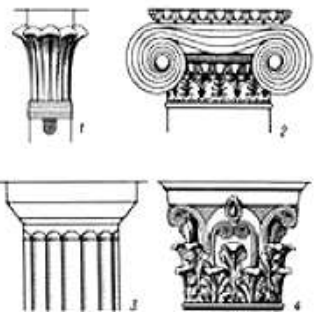
	<p>Дом нетрадиционный</p>	<p>Noan'anaviy uy – qadimdan o`zgarmasdan kelayotgan qurilish usullaridan chekinib, turar-joy muhitini shakllantirishning yangi istiqbolli arxitekturaviy tamoyillariga asoslanib bunyod etilgan o`ziga xos ko`rinishdagi turar-joy.</p>	<p>Untraditional house</p>
	<p>Дом сборно-разборный</p>	<p>Yig`iluvchan-ajraluvchan uy – alohida blok konteynerlardan tuzilib foydalanish uchun mo`ljallangan joyda yig`ilgan uy. Bunday turdagi yig`ma uylarni ishlab chiqarishda alohida muhofazalangan blok-konteynerlar tayyorlanadi. Bunday konstruksiyalar temir yo`l platformalarida tashish uchun maxsus moslamalar bilan jihozlanadi.</p>	<p>Hut</p>
	<p>Дом солнечный</p>	<p>Quyosh energiyasidan foydalanadigan uy – quyosh energiyasini boshqa turdagi energiyaga aylantirib yudagi zaruriyatlar uchun faol foydalanadigan yu. Passiv quyosh uylarida issiqlik muhofazasiga va uyda quyosh issiqligini saqlashga moslashgan bo`lishi kerak.</p>	<p>Solar house</p>
	<p>Дорический ордер</p>	<p>Dorida orderi – asosiy uchta arxitektura orderlaridan biri (Yunonistonning Dorida viloyatiga oid). Dorida orderining kolonnasida baza (asos) bo`lmaydi, stvol (kolonna tanasi)ga vertical tarnovchalar – kannelyuralar o`yilgan bo`ladi; kapitel dumaloq asos – exin va kvadrat plita – abakdan tuzilgan bo`ladi. Antablement arxivtrav, friz va karnizga bo`linadi.</p>	<p>Dorian order</p>






	<p>Жилые здания</p>	<p>Turar-joy binolari – kishilarning doimiy, vaqtinchalik yoki qisqa muddatli yashashlariga mo'ljallab quriladi. Bir kvartirali, bloklangan (ikki va undan ortiq kvartiralar), seksiyali (bir- va ko'p seksiyali), koridorli (eshiklari umumiy koridorga chiqadigan xonalar sistemasi), galereyali va duplet-uy (kvartiralari har xil balandlikda joylashgan)lar bo'ladi.</p>	<p>Residential real estate</p>
	<p>Ендова (разжелобок)</p>	<p>Tomning qirradi – tomning ikkita nishabi orasidagi burchak hosil bo'lgan joyi. Bu joydan eng ko'p miqdordagi suv oqib tushadi, qishda qorlar yig'ilib qoladi. Tomni loyihalashda bunday qirra bo'lmasligiga yoki uning suv o'tkazmasligini ta'milashga harakat qilinadi.</p>	<p>Valley</p>
	<p>Замок</p>	<p>Qasr, qo'rg'on – feodal (yirik yer-mulk egasi)ning mustahkamlangan turar-joyi. Dastlabki qo'rg'onlar uzoq vaqt mudofaga mo'ljallangan hamma yog'I berk baland devorlar bilan o'rab olingani uchun ularning ko'rinishi sovuq bo'lgan. Artillery taraqqiy etishi bilan qo'rg'onning himoyalaniish vazifasi ahamiyatini yo'qotib, uning kompozitsiyasida saroy binosi asosiy ahamiyatga ega bo'lib boshlagan.</p>	<p>Castle</p>
	<p>Замковый камень</p>	<p>Qulflash toshi – gumbaz yoki arka cho'qqisidagi ponasimon tosh yoki g'isht. Naqshlangan yoki haykaltaroshlik uslubida ishlov berilgan shaklda ko'p ishlatiladi. Ba'zan arka yoki yassi tepadonlarni bezovchi bezak detail sifatida ishlatiladi.</p>	<p>Saddle stone, keystone</p>





	<p>Зиккурат</p>	<p>Zikkurat, ibodat inshooti - <i>Qadimgi Mesopotamiya arxitekturasi</i>da yarus (qavatli) li minora shaklidagi ibodat inshooti. Xom g`ishtdan kesik piramida yoki parallelepiped shaklida 3-7 qavat qilib tiklangan zikkuratlarning qavatlarini o`zaro zinapoya yoki panduslar bilan bog`langan.</p>	<p>Ziggurat</p>
	<p>Изба</p>	<p>Yog`och uy – <i>devoir ustma-ust</i> terilgan yog`ochdan bo`lgan rus uyi, tor ma`noda – isitiladigan xona. Qishda dehqon oilasining hayoti izbada o`tib, u yerda yosh chorva mollari ham saqlangan. Yog`och uylar pastki qavat – podkletli, yoki pastki qavatsiz bo`lgan; tomi yog`och yoki poxol bilan berkitilgan. Tomning tepa qirrasiga yog`ochdan ot boshiga o`xshatib ishlangan bezak o`rnatilgan.</p>	<p>Cottage, peasant's house</p>
	<p>Изразец</p>	<p>Koshin – sirlangan sopol qoplama plitalar.</p>	<p>Tile, Dutch tile</p>
	<p>Инкрустация</p>	<p>Inkustratsiya – bir xil materialdan ta`rangan buyumning sirtiga boshqa har xil materiallarni o`yib o`rnatib, tasvir hosil qilib bezatish. Bunda o`yib o`rnatilgan materiallar buyum sirtidan ko`tarilib turmasligi kerak. Inkustratsiya Qadimgi Sharqda paydo bo`lgan.</p>	<p>Enchase, inlay</p>



	Интерьер	<p>Interyer – xonaning ichki bo`shlig`i. Interyerning funksional vazifasi uning arxitekturaviy yechimi (o`lchamlar, proporsiyalar va h.)ga ta`sir ko`rsatadi. Interyer uchta tarkibiy qism: qurilish qobig`i – pol, devorlar, ship; buyumlar bilan to`ldirilish (jihazlar, mebel); bo`shliq va hissiy-ruhiy muhitni shakllantiradigan funksional jarayonlar.</p>	Interior
	Ионический ордер	<p>Ionk order – qadimgi Gretsiyaning Kichik Osiyo qirg`oqlaridagi ionik koloniyalarida shakllangan. Sharq san`ati ta`siri sezilib turgan nafis proporsiyalari bilan ajralib turadi. Ionik orderning volyutalari pastga yo`nalgan spiralsimon o`ramlardan tashkil topgan kapiteli o`ziga xos xususiyati hisoblanadi. Ionik arxitektura orderi dorida orderiga nisbatan proporsiyalari kelishgan, nafis.</p>	Ionic order
	Ипподром	<p>Ippodrom – yo`rtoqi va poyga otlarinini sinash hamda ot sporti musobaqalarini o`tkazish joyi. Ippodromlar juda qadim zamonlardan mavjud bo`lgan. Qadimgi Gretsiya va Rim ippodromlari uchlari dumaloqlangan to`g`ri to`rtburchak shaklidagi o`rtasiga devorli maydoncha va atrofida tomoshabilar uchun tribunalardan iborat bo`lgan. Ippodrom territoriyasida yoki unga yaqin joyda otxonalar, veterinar lazaret, karantin, temirchilik ishxonasi va xo`jalik binolari joylashtirilasi.</p>	Hippodrome (racetrack)
	Каблучок	<p>Poshnacha – bo`rtma va botiq yoydan tuzilgan arxitektura oblom (sinish)i. To`g`ri poshnacha (bo`rtma yoyi tepada) kapitел va karnizlarda, teskari poshnacha – kolonna va sokol (devorning qalinroq pastki qismi)larda ishlatiladi.</p>	Talon





	<p>Камин</p>	<p>Kamin – xonani bevosita yoqilg`ining alangasi bilan isitishga mo`ljallangan o`choqsimon uy pechkasi. Kamin xonaning funksional va bezak elementi hisoblanadi. Kaminlarning bir yoki bir nechta tomoni ochiq bo`lishi mumkin.</p>	<p>Fireplace</p>
	<p>Каннелюры</p>	<p>Kannelyura – kolonna yoki pilyastra (bir tomoni devordan chiqib turgan kolonna) bo`ylab vertical yo`nalgan tarnov. Tarnovlar bir-biriga taqab (dorida orderi) yoki katta bo`lmagan oraliqlarda (ionik order) bajariladi. Asosidan uchigacha boradigan kannelyuralar bilan toskan orderidan boshqa klassik arxitekturaning beshta orderidan ixtiyoriy biri qoplanishi mumkin.</p>	<p>Stria, cannelure</p>
	<p>Капелла</p>	<p>Kapella – katolik va ingliz arxitekturasida zadagon oilasi ibodat qiladigan, oila yodgorligini saqlaydigan, xonishchilar joylashadigan katta bo`lmagan inshoot yoki xona. Kapellalar ibodatxonalar, qasrlar va saroylarda joylashtirilgan. Alohida turgan kapellalar ham qurilgan.</p>	<p>Lady chapel</p>
	<p>Караван-сарай</p>	<p>Karvonsaroy – Yaqin Sharq, Markaziy Osiyo, Kavkaz orti shaharlari va savdo yo`llarida tiklangan imoratlar. Karvonsaroylar qadimdan ma`lum bo`lib IX-XVIII asrlarda shaharlarning kengayishi va karvon tranzit (yuklarni yo`lda tushirmasdan) savdosining rivojlanishi bilan keng ommalashgan.</p>	<p>Caravansary</p>






	<p>Кариатида</p>	<p>Kariatida – binonig ayollar gavdasi shaklida ishlangan kolonnasi, tayanch ustuni. Kariatidalar antik arxitekturada va XVII-XIX asrlar Yevropa me'morchiligida keng tarqalgan. Zamonaviy san'atda erkaklar gavdasi shaklidagi kolonnalar ham kariatidalar deb ataladi (atlantlar deb nomlanishi to'g'riroq bo'lar edi).</p>	<p>Caryatid</p>
	<p>Картуш</p>	<p>Kartush – gerb, emblema yoki yozuv bajariladigan qalqon yoki oxirigacha ochilmagan qog'oz o'rami ko'rinishidagi jimjimador lavha yoki ramka. Ganchkorlikda va yog'ochga o'yilgan kartushlar bilan saroylarning kirish joylari bezatilgan. XVI-XVIII asrlarda keng tarqalgan. Ichiga Misr hierogliflarida fravnlarning nomlari yozilgan oval ramkalar hamda sayyohlarga mo'ljallangan suvenirlar ham kartushlar deyiladi.</p>	<p>Cartouche</p>
	<p>Капитель</p>	<p>Kapitel – gorizontol orayopmalar (xari, arxitrav) joylashadigan vertikal tayanch (ustun yoki kolonna)ning yuqori qismi. Antik arxitektura order tizimida kapitelning detallari takomillashtirilgan. Eng sodda Dorida kapiteli dumaloq yostiqla – exin va unda joylashgan kvadrat plita – abakdan tashkil topgan. Ionik kapitel birmuncha murakkabroq bo'lib, yon tomonlari o'ramli yostiqla – volyuta hamda exin va abakdan tashkil topgan. Korinf kapiteli akant bargi va o'ramlardan tepaga kengayib boruvchi yumaloq idish ko'rinishiga ega. Ionik va korinf kapitelining qo'shilishidan kompozit kapitel hosil bo'ladi. Kapitellarning har xil turlari Qadimgi Sharq tosh konstruksiyalarida shakllangan.</p>	<p>Chapiter</p>






	Карниз	<p>Karniz – bino tomi (yopmasi)ni tutib turuvchi, devorni yomg'ir suvlaridan himoyalovchi hamda bezak vazifasini bajaruvchi devordagi gorizontal chiqiq. Tepada joylashgan va oraliq karnizlar bo`ladi. Order arxitekturasida antablementning ustki qismi bo`lib, friz va arxivtravdan balandda joylashadi.</p>	Cornice
	Каскад	<p>Kaskad – tabiiy yoki sun'iy tashkil qilingan pog'onali sharshara. Xiyobon arxitekturasida kaskad turli xil balandlikdagi suv havzalaridan suv oqib tushuvchi pog'onalar, zinapoyalarni joylashtirib hosil qilinadi. Yuqoridagi havzaga suvni tabiiy buloq yoki daryodan keltirish mumkin. Nasoslar yordamida suvni tepaga – kaskadning boshlanishiga ko'tarish ham mumkin.</p>	Cascade
	Кассеты, кассетоны, кессоны	<p>Kassetalar, kassetonlar, kessonlar – shipga, arka va gumbazlarning ichki devorlariga bezak uchun ishlangan kvadrat yoki ko'p burchaklik shaklidagi chuqur naqsh. Konstruktiv va bezak vazifasini bajaradi, shuningdek xona akustikasini yaxshilash maqsadida qo'llaniladi.</p>	Cassettes, coffers
	Катакомба	<p>Katakomba – yer ostidagi tabiiy yoki suniy bunyod etilgan aylanma chalkash yo'llar, g'orlar. Qadimda diniy marosimlarni o'tkazish va o'liklarni dafn qilishda foydalanilgan.</p>	Catacomb
	Кафедра	<p>Kafedra, minbar – xristianlarda, yepiskop uchun mo'ljallangan faxriy kreslo, xristian cherkovlarida va'z o'qish uchun minbar.</p>	Pulpit, lectern





	<p>Квадр</p>	<p><i>Kvadr – devor va gumbazlarni tiklashda ishlatiladigan parallelepiped shaklidagi tosh blok. Rasmda “brilliant” kvadrning tasviri keltirilgan.</i></p>	<p>Quadra</p>
	<p>Кемпинг</p>	<p><i>Kemping – avtoturistlar uchun palatkalar va yengil tipdagi uylardan tiklanib, zarur sharoitlar yaratilgan yozgi lager. Palatka yonida yoki umumiy maydonchada avtomobillarni saqlash joyi bo`ladi. Ko`p hollarda kempinglar avtomobillarni texnik ko`rikdan o`tkazish, xizmat ko`rsatish va yuvish joylari bilan jihozlanadi.</i></p>	<p>Camping</p>
	<p>Классицизм</p>	<p><i>Klassitsizm – XVII-XVIII asrlarda Farbiy Yevropa san`atida klassik antik san`atning namunalariga taqlid qiluvchi oqim. Klassitsizm arxitekturasi planlarning aniqligi, kompozitsiya va shakllarning qat`iy simmetrikligi hamda tashqi ko`rinishdagi bezaklarning sipoligi bilan ajralib turadi.</i></p>	<p>Classicism</p>
	<p>Колонна</p>	<p><i>Kolonna, ustun – dumaloq ko`ndalang kesimli, arxitekturaviy ishlov berilgan vertikal tayanch, arxitekturaviy orderlarning markaziy elementi. Ustun-xarili konstruksiyalarning oddiy elementi sifatida paydo bo`lib, Qadimgi Misr va Qadimgi Gretsiya san`atida klassik ko`rinishga kelgan. Tepasiga haykal o`rnatilgan, alohida turgan kolonnalar odatda yodgorlik bo`lib xizmat qiladi. Qarqasli binolarda kolonnalar (tosh, temir-beton, metal, yog`och) karkasning asosiy elementlaridan hisoblanadi.</i></p>	<p>Column</p>






	<p>Колоннада</p>	<p>Kolonnada – <i>antablement bilan o`zaro bog`langan, ko`pincha umumiy yopmaga ega bo`lgan kolonnalar qatori yoki qatorlari. Binolarning tashqi kompozitsiyasida kolonnada portik va galereya ko`rinishida ishlatiladi. Ba`zan kolonnada mustaqil inshoot bo`ladi. Kolonnada bilan yirik zallar o`rab olinadi. Interyerning alohida bezatilgan qismlari kolonnada yordamida qismlarga ajratiladi yoki o`zaro bog`lanadi.</i></p>	<p>colonnade</p>
	<p>Колонна триумфальная</p>	<p>Zafar kolonnasi – <i>zafar arkasiga o`xshab, yodgorlik xarakteridagi inshoot. Tarixiy voqealar, g`alabali yurishlar haqidagi xotiralarni asrlar davomida saqlash maqsadida tiklanadi. Rasmda admiral Nelsonning 1805 yildagi dengiz jangidagi g`alabasi sharafiga 1841 yilda Trafalgar maydonida tiklangan zafar kolonnasi tasvirlangan. Balandligi 56 m lik kolonnaning tepasiga mashhur admiralning 5 m lik haykali o`rnatilgan.</i></p>	<p>Vertical tower</p>
	<p>Композиция</p>	<p>Kompozitsiya (lot. - tuzilish) – <i>arxitektura ob`ektining yaxlitligi va tugalligini ta`minlaydigan, inshootdagi barcha elementlarning bir xilligi va bog`lanishi. Arxitektura kompozitsiyasining vazifasi funksional, texnik, iqtisodiy va estetik talablarning uyg`unliginin taminlashdan iborat. Bu yerda estetik talablar umumiy dasturning faqat bir qismini tashkil qiladi.</i></p>	<p>Composition</p>



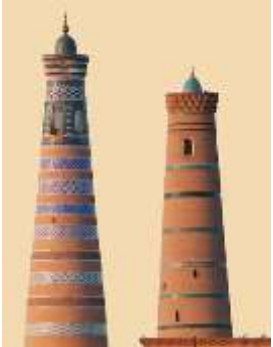
	<p>Конструктивизм</p>	<p>Konstruktivizm – birinchi jahon urushidan keyin industrial texnikaning rivojlanishi, bin ova inshootlarning yangi tiplari joriy qilinishi bilan arxitekturada rivojlangan yo`nalish. Konstruktivizm arxitekturada inshootlarning konstruksiyasini ochib berishi (nomlanishi shundan olingan) kerak bo`lgan, funksional va konstruktiv maqsadga muvofiqlik, shaklning ratsionalligi talab qilingan. Ayrim davlatlarda buy o`nalish ratsionalizm, funksionalizm deb ataladi. Shaklning o`ta soddalashtirilganligi konstruktivistik inshootlarga xos.</p>	<p>Constructionism</p>
	<p>Консоль</p>	<p>Konsol – bir uchi devorga mahkamlangan yoki to`sinning, balkaning devordan chiqib turgan va balkon, karniz, haykal singlarlarni ko`tarib turadigan qismi. Konsolning yon tomondan ko`rinishi ko`pincha o`ram shaklida bo`ladi.</p>	<p>Console</p>
	<p>Контрфорс</p>	<p>Kontrfors – asosiy yuk ko`taruvchi konstruksiya (tashqi devor)ni kuchaytirib, gorizontal kuchlarni qabul qiladigan tosh, beton yoki temir-betondan tiklangan ko`ndalang devor, vertikal chiqiq. Gotik konstruksiyalarda tosh kontrfors asosiy elementlardan hisoblanadi. Arxitektura yodgorliklarini ta`mirlashda devorlarni mustahkamlash uchun kontrforslar keng qo`llaniladi.</p>	<p>Abutment, pier</p>
	<p>Коринфский ордер</p>	<p>Korinf orderi – Yunonistonning Korinf shahrida eramizdan avvalgi V asrning ikkinchi yarmida shakllangan arxitektura orderi. Baland kolonna asos, stvol, o`yilgan kannelyuralar va jimjimador kapiteldan tuzilgan bo`ladi.</p>	<p>Corinthian order</p>




	<p>Коттедж</p>	<p>Kottedj – <i>katta bo`lmagan yer maydoniga ega, qishloq yoki shahardagi bir kvartirali individual turar-joy binosi. Ichki zinapoyasi bo`lgan ikki qavatli kottedjlarning birinchi qavatida umumiy xona, oshxona, xo`jalik xonalari, ikkinchi qavatida esa yotoqxonalar joylashtiriladi. Kottedj XVI asrning oxiri XVII asrning boshlarida Angliyada paydo bo`lgan. Hozirgi davrda boshqa davlatlarda ham keng terqalgan.</i></p>	<p>Cottage</p>
	<p>Красная линия</p>	<p>Qizil chiziq – <i>shaharsozlikda ko`cha, yo`l, magistral va maydonlarni qurilishga ajratilgan hududdan ajratuvchi shartli chegara.</i></p>	<p>Frontage line</p>
	<p>Крепость</p>	<p>Qal`a, qo`rg`on – <i>shahar, aholi punkti yoki malum hududni himoyalashga mo`ljallangan mudofaa inshooti. Rasmda Xivadagi Ichon-qal`aning tamirlangan mudofaa devorlari tasvirlangan.</i></p>	<p>Fortress</p>
	<p>Кромлех</p>	<p>Kromlex – <i>megalitik inshootlarning eng murakkab turi. Aylana bo`ylab vertikal o`rnatilgan tosh ustunlar yoki plitalar, tepasidan tosh bloklar bilan o`zaro bog`langan konstruksiya.</i></p>	<p>Cromlech</p>
	<p>Кулуары</p>	<p>Kularlar – <i>jamoat binolari (parlamentlar, teatrlar, kutubxonalar kabilar)da dam olish, norasmiy uchrashuvlar va ishlash uchun foydalaniladigan foye, zal va koridorlar.</i></p>	<p>The third house</p>



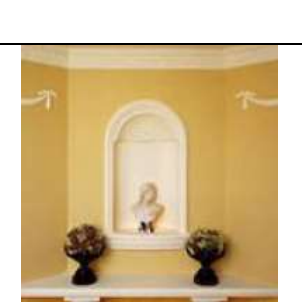

	<p>Купол</p>	<p>Gumbaz, qubba – <i>shakli yarim sferaga yaqin bo`lgan yopma. Tashqi qobiqi barabanlarga o`rnatilgan gumbazlar Markaziy Osiyo me`morchiligida keng tarqalgan. Samarqahd, Xiva, Buxoro kabi qadimiy shaharlardagi tarixiy obidalarning ko`pchiligida gumbazlar kompozitsiya uyg`unligini tamonlagan.</i></p>	<p>Cupola</p>
	<p>Лепнина</p>	<p>Lepnina – <i>binolarning fasadi va interyeridagi relefli bezaklar. Odatda gips, suvoq, beton va boshqa materiallardan quyib yoki presslab tayyorlanadi. Lepnina dastlab Qadimgi Rim va Qadimgi Gretsiyada interyerda ishlatib boshlangan.</i></p>	<p>Barbola</p>
	<p>Лоджия</p>	<p>Lodjiya – <i>katta bimolarda bir yoki bir nechta tomoni ochiq bo`lgan va devorlar o`rnini kolonnalar qatori yoki panjaralar bilan almashtirilgan maket xona. Lodjiya alohida inshoot yoki binoning tarkibiy qismi bo`lishi mumkin.</i></p>	<p>Loggia</p>
	<p>Люкарна</p>	<p>Lyukarna – <i>tom chordoqi yoki gumbazidagi dumaloq yoki to`rtburchak shaklidagi deraza o`rni. Lyukarnalar bezak vazifasini ham bajarib, chaspak yoki ganchkorlikda bajarilgan xoshiya bilan qoplanadi.</i></p>	<p>Roof hatch</p>
	<p>Мавзолей</p>	<p>Mavzoley, maqbara – <i>marhum jasadi joylashtiriladigan kamerali, dafn qilinadigan monumental inshoot. Mavzoleylar Qadimgi Rim o`rta asrlarda Sharqda keng ommalashgan. XX asrdagi totalitar davlatlarda mavzoleylar “dohiy”larning maqbarasi sifatida qo`llanilib boshlangan.</i></p>	<p>Charnel house</p>

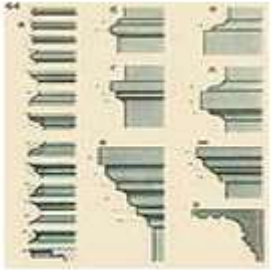

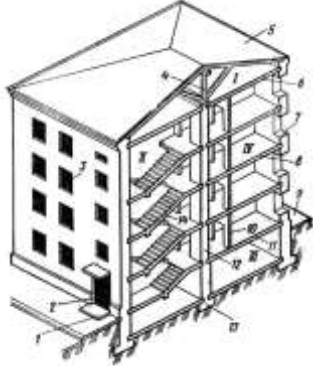
	<p>Макет</p>	<p>Макет – narsalarning haqiqiy kattaligida yoki kichraytirib yasalgan dastlabki namunasi, modeli; biror narsaning modeli. Obyektni namoyish qilish uchunga mo'ljallangan. Obyekt originalini namoyish qilishning imkoni bo'lmasa yoki u maqsadga muvofiq bo'lmagan hollarda foydalaniladi.</p>	<p>Model, maquette</p>
	<p>Манеж</p>	<p>Манеж – ot o'rgatiladigan, chavandozlar, otliq askarlar mashq qiladigan, ot sporti musobaqalari o'tkaziladigan dumaloq yoki to'g'ri to'rtburchak shaklidagi bino.</p>	<p>Drill-hall, riding - hall</p>
	<p>Марш лестничный</p>	<p>Zina marshi – zinapoya konstruksiyasining navbatdagi ikki supa yoki qavatlar o'rtasidagi oraligni bog'laydigan qism. Kosour, zinapoya va to'siqdan tashkil topadi. Marshning uzunligi zinapoyalarning soni bilan aniqlanadi: marshda zinapoyalar 3 dan kam va 18 dan ortiq bo'lmasligi kerak. Zinapoyaning gorizontaal yuzasi (eni 30 sm) prostup, vertikal yuzasi (balandligi 15 sm) – podstupyonok deyiladi. Marshning ko'tarilish burchagi qiyalik deb nomlanadi. Qiyshiq chiziqli va vintsimon zinalarda zinapoyaning eni har xil bo'ladi.</p>	<p>Flight of stairs</p>
	<p>Мансарда</p>	<p>Мансард, qiya shipli boloxona – bino chordoqida joylashgan, ko'p xollarda yashash uchun mo'ljallab jihozlangan xona. Ikki nishabli tomning yuqorigi qismi qiyalama, pastki qismi tik shaklda bo'ladi. Mansard konstruksiyasi fransuz arxitektori F.Mansard tomonidan ishlab chiqilgan. Keng ma'noda baland tom chorgog'idagi har qanday xonaga mansard deyiladi.</p>	<p>Mansard, attic</p>





	Меандр	Meandr – <i>Kichik Osiyodagi o`zani ilon izi daryoning nomi. Grometrik naqshlardan bir turining nomlanishi. Dastlab uzluksiz egri chiziqlar va o`ramlardan, keyinchalik siniq chiziqlardan iborat naqshlar.</i>	Meander
	Мегалиты, мегалитические постройки	Megalit, megalitik inshootlar (grekcha – “katta toshlar”) – <i>qo`pol ishlov berilgan tosh bloklardan tiklangan arxeologik yodgorliklar. Quyidagilar megalitlar hisoblanadi: mengirlar – yerga ko`mib vertikal o`rnatilgan tosh ustunlar; kromlexlar – toshlardan tuzilgan xiyobonlar; dolmenlar – galereyali sag`analar, tosh qutilar, yopiq galereyalar.</i>	Megalith
	Медальон	Medalon (fransuzcha – “katta medal”) – <i>arxitektura va amaliy san`atda - oval yoki aylana ichiga o`yma yoki ganchkorlik uslubida bajarilgan relef yoki naqsh, mozaika, rasm. Medalchilik san`atida relefli tasvir yoki portret ishlangan dumaloq yoki ovalsimon plastinka: ko`pincha metallardan tayyorlanadi.</i>	Locket
	Мезонин	Mezonin (italyancha – kichik uy) – <i>katta bo`lmagan turar-joy binosining o`rta qismiga solingan ustki qavat. Mezoninlar ko`pincha balkon bilan quriladi.</i>	Garlow
	Менгир	Mengir – <i>odatda ishlov berilmasdan vertikal o`rnatilgan baland toshlar. Mengirlar Yevropa, Afrika va Osiyoning turli qismlarida keng tarqalgan. G`arbiy Yevropada, ayniqsa Buyuk Britaniya, Irlandiya va Fransiyaning Bretan ghjvinsiyasida ko`p uchraydi.</i>	Menhir





	<p>Мечеть</p>	<p>Masjid, machit – musulmonlarning toat ibodatlarinin bajaradigan joy, inshoot. VII-VIII asrlardan boshlab gumbaz-markazli (Toshkentdagi Juma masjidi) va ustunli (Xivadagi Juma masjidi) masjidlarning turlari shakllangan. Mahalliy urf odatlar tasirida turli mamlakatlarda masjidlarning mustaqil tiplari shakllangan.</p>	<p>Mosque</p>
	<p>Микрорайон</p>	<p>Mikrorayon – shaharda zamonaviy turar-joy binolari qurishning boshlang`ich birligi. Mikrorayon tarkibiga turar-joy binolari kompleksi va uning yaqinida joylashgan madaniy-maishiy xizmat ko`rsatish shaxobchalari (bolalar bog`chalari, yaslilar, maktablar, ovqatlanish joylari, universamlar, oziq-ovqat va sanoat mollari magazinlari) kiradi.</p>	<p>Microdistrict, community</p>
	<p>Минарет</p>	<p>Minora, minor – musulmonlarni namozga chorlash uchun tiklangan inshoot. Ko`ndalang kesimi dumaloq. Kvadrat yoli ko`r yoqlik shaklida bo`lishi mumkin. Dastlabki minoralarning ichida vintsimon zinapoya yoki tashqarisida pandus (nishab yo`lka) (spiralsimon minoralar) bo`lgan. Minoralarning ikkita – to`rt tomonli (Shimoliy Afrika), yoki dumaloq (Yaqin va O`rta Sharq) o`zakli asosiy turlari mavjud. Minoralar naqshinkor g`ishtlardan qurilgan, sirlangan sopol bilah qoplangan va ularga jimjimador balkonlar o`rnatilgan. Kichik masjidlarda odatda minora bo`lmaydi (yoki bitta minorasi bo`ladi), o`rtacha masjidlarda ikkita va katta masjidlarda toqrttadan oltitagacha minorasi bo`ladi. Makkadagi Al-Xaram masjidida eng ko`p – to`qqizta minora bor.</p>	<p>Minaret</p>



	<p>Модерн</p>	<p>Modern (fransuzcha – zamonaviy, eng yangi) – <i>XIX asrning oxiri va XX asrning boshlarida yangi materiallar va texnik vositalardan foydalanish imkoniyatlarining ortishi hamda bino individualligini ta'kidlab ko'rsatish uchun paydo bo'lgan arxitekturadagi stil yo'nalishi. Modern uchun originallikka intilash, odatdagi shakllarning deformatsiyalanganligi (egilgan karnizlar, deraza o'rinlarining egri chiziqli shakllari, bo'rttirilgan asimmetriya va h.) xarakterlidir.</i></p>	<p>Modern</p>
	<p>Модуль</p>	<p>Modul (lotincha – o'lchov) – <i>biror arxitektura inshooti uchun belgilangan va uning tarkibiy elementlarining nisbatini ifodalovchi o'lchov birligi. Moduldan foydalanish inshoot va uning qismlariga aniq mutanosiblik berishga imkon yaratadi. Arxitektura orderlari sistemasida kolonnaning pastki diametri modul sifatida qabul qilinadi.</i></p>	<p>Pitch, modular package</p>
	<p>Модульон, МОДИЛЬОН</p>	<p>Modulon – <i>kronshteyn tipidagi arxitektura detail, order arxitekturasida karniz plitasini ko'tarib turishga mo'ljallangan. Ba'zan modulon faqat bezak vositasi sifatida qo'llaniladi.</i></p>	<p>Modillion</p>
	<p>Мозаика</p>	<p>Mozaika, qadama naqsh – <i>rangli toshlar, rangli shishalar yoki sopol plitalarning mayda bo'laklaridan tuzilgan tasvir. Amaliy bezak va monumental san'at janrlaridan bi turi.</i></p>	<p>Mosaic</p>





	<p>Наличник</p>	<p>Chaspak – <i>deraza o`rnining bezak bilan xoshiyalanishi. Fronton, ikkita vertikal uctun va derazatokchadan iborat bo`ladi. Ko`p hollarda, ayniqsa yog`ochdan tiklangan binolarda o`yma naqshlar bilan bezatiladi.</i></p>	<p>Platband, jamb, jambeau</p>
	<p>Небоскреб</p>	<p>Osmono`par imorat, ko`p qavatli baland bino – <i>bir nechta o`mlagan qavatlardan iborat bino (savdo-sotiq, ma`muriy, mehmonxona, turar-joy va h.). Shahar qurilishida binolarning zichlashuvi va yer uchastkalarining qimmatligi hamda temir karkaslar va passajir liftlarning ixtiro qilinishi sababli 1880 yillardan boshlab AQShda ko`p qavatli baland binolar qurilishi boshlangan. Dubaydagi Burj Xalifa (2010 y.) osmono`par binosining balandligi 828 m ga teng.</i></p>	<p>Skyscraper</p>
	<p>Ниша</p>	<p>Taxmon, tokcha – <i>haykal, vazalarni qo`yish, ichiga shkaf kabilarni joylashtirish uchun mo`ljallangan devordagi o`yiq. Ba`zan devorga plastic ishloov berish uchun han tokchalar qurilaadi. Yarimaylana tokchalar eksedra deb ataladi.</i></p>	<p>Niche</p>
	<p>Обелиск</p>	<p>Obelisk, yodgorlik – <i>tepaga tomon torayib boruvchi, pyramidal o`tkir uchli tomonlari tarashlangan (kesimi odatda kvadrat shaklida) tosh ustun. Yodgorlik va monumentlarning keng tarqalgan turi. Obelisklar Quyosh ramzi bo`lgan Qadimgi Misr arxitekturasining zaruriy elementlaridan biri.</i></p>	<p>Guglio</p>





	<p>Обломы, мулюры</p>	<p>Oblom, arxitektura elementlarining profili – ko`ndalang kesimi (profili) turlicha bo`lgan arxitektura elementlari. Oblomlar order arxitekturasida keng tarqalgan bo`lib, arxitektura bezagini kuchaytirishga xizmat qiladi. Oblomlar dastlab Qadimgi Gretsiyada qo`llanib boshlangan, keyinchalik Qadimgi Rim me`morchiligida o`zlashtirilgan.</p>	<p>Molding</p>
	<p>Обмеры</p>	<p>O`lchash – arxitektura inshooti yoki kompleksning barcha elementlarini aniq o`lchash va ularning o`lchamlarini chizmada qayd etish. Arxitektura yodgorliklarini ta`mirlash yoki qayta tiklashda o`lchashlar asosiy manbalardan biri hisoblanadi. O`lchashlar arxitekturashunoslikda shakl hosil qilish qonuniyatlarini tahlil qilishda zarur materialdir.</p>	<p>Measuring</p>
	<p>Объемно-планировочные элементы</p>	<p>Hajmiy rejalashtirish elementlari – binoning hajmi-rejalashtirish tuzilishini belgilaydigan yirik qismlari. Binoning arxitekturaviy sifati (qavatlar, chordoq, boloxona va b.)ni belgilaydi.</p>	<p>Volume plan solution</p>





	<p>Овы, ионики</p>	<p>Ovallar, ioniklar – <i>ionik va korinf orderlaridagi kapitel va karnizlardagi tuxumsimon qavariq ko`rinishidagi naqshlar. Yonma-yon joylashtirilgan qush tuxumiga o`xshash naqshlar qatori birgalikda gorizonyal tasma hosil qiladi.</i></p>	<p>Ionian</p>
	<p>Ордера архитектурные</p>	<p>Arxitektura orderlari – <i>tirgak-xarili konstruksiyalarning tektonik qonuniyatlarini (ko`taruvchi va ko`tarilib turadigan qismlarining nisbati) ifodalovchi konstruktiv, kompozitsion va naqqoshlik usullari tizimi. Ko`taruvchi qismlar: kapitel, baza hamda tagkursidan iborat kolonna. Ko`tarilib turuvchi: birgalikda antablement tashkil qiluvchilar – arxiv, friz va karniz. Orderlarning klassik tizimi Qadimgi Gretsiyada shakllangan.</i></p>	<p>Order</p>
	<p>Оранжерея</p>	<p>Oranjereya (fransuzcha - apelsin) – <i>o`simliklarni o`stirishga mo`ljallangan oynalangan bino (xona). Dastlabki davrlarda boshqa joydan keltirilib, shu joyga xos bo`lmagan o`simliklar parvarishlangan.</i></p>	<p>Greenhouse</p>
	<p>Орнамент</p>	<p>Naqsh, ornament (lotincha - bezak) – <i>arxitektura inshootlarini bezash uchun ritmik tartiblashtirilgan elementlardan tuzilgan bezak, naqsh. Naqshlar bezash, qismlarga ajratish, xoshiyalash va sirtlarni to`ldirish maqsadlarida qo`llaniladi.</i></p>	<p>Ornament</p>




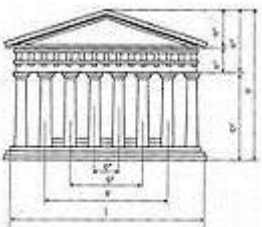
	<p>Павильон</p>	<p>Pavilion – 1) yengil tipdagi tabiat bilan bog`lab bezatilgan yoki maxsus jihozlangan bino; 2) saroy binosining alohida tomli qismi; 3) ko`rgazma ekspozitsiyalari, kinotasvirga olish va savdo-sotiq ishlariga mo`ljallangan imorat.</p>	<p>Pavilion</p>
	<p>Пагода</p>	<p>Pagoda (budda dini ibodatxonasi) – budda dinining memorial inshooti va diniy nuqtai nazardan tabarruk narsalar saqlanadigan joy. Pagodalar eramizning boshlarida Xitoyda paydo bo`lgan, Koreya, Yaponiya va Janubi-Sharqiy Osiyo mamlakatlarida uchraydi. Plani kvadrat yoki 6-8 va 12 burchakli pavilon yoki minora (ko`p hollarda ko`p yarusli) shakliga bunyod qilinadi. Qurilish materiallari sifatida yog`och, tosh, g`isht, metal ishlatiladi.</p>	<p>Pagoda</p>
	<p>Пальметта</p>	<p>Palmetta (fransuzcha – palma) – haykaltaroshlik yoki tasviriy san`atdagi stillashtirilgan palma barglari korinishidagi naqshli mavzu. Arxitektura detallari (friz, tokcha, karniz)ni bezashda qo`llaniladi.</p>	<p>Palmette</p>
	<p>Пандус</p>	<p>Pandus – binolarga kiraverishdagi yuqoriga chiqish yoki pastga tushish, yoki ko`p yarusli garajlarda avtomobillarning ko`tarilishi uchun imkon beragigan qiya sirt, nishab yo`lka. Panduslar jamoat va sanoat binolarida, transport inshootlarida va garajlarda ko`p qurilsdi.</p>	<p>Rampant</p>


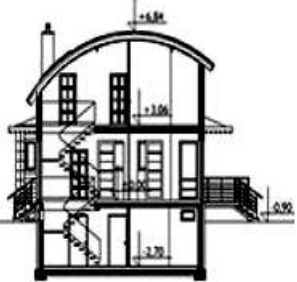


	<p>Панель</p>	<p>Panei – 1) xona devorining pastki qismini yog`och bilan qoplash yoki bo`yash (dastlabki davrlarda – yog`ochga o`xshatib); 2) qurilish konstruksiyasining zavod sharoitida tayyorlangan yirik o`lchamli tekis elementi. Sendvich va konstruktiv panellar bo`ladi. Sendvich panellar issiqlikdan muhofazalovchi o`zak (mineral momiq, penopolistirol va penopoliuretan)dan tayyorlanadi. Sendvich panellarning tashqi va ichki sirtlari odatda po`lat, alyuminiy yoki plastmassa listlardan bajariladi. Konstruktiv panel konstruksiyaning tekis elementi bo`lib, uning qalinligi uzunligi va eniga nisbatan kichik bo`ladi; konstruktiv panelning o`lchamlari binoni planlashtirish parametrlari (ko`tarib turuvchi konstruksiyalarning qadami, xonalarning o`lchamlari va qavatning balandligi) bilan aniqlanadi. Zamonaviy yig`ma qurilishda konstruktiv panellar tashqi va ichki devorlarda, pardevorlarda, orayopma va yopmalarga, shuningdek maxsus (santexnik, sokol va h.) qurilish ishlarida qo`llaniladi.</p>	<p>Pavement</p>
	<p>Панно</p>	<p>Panno – rasm, naqsh yoki haykaltaroshlik tasvirlari bilan bezatilib, hoshiyalangan devorning bir qismi. Yog`och o`ymakorligi, ganchkorlik va mozaikadan tuzilgan kompozitsiyali pannolar ham bo`ladi.</p>	<p>Panel</p>





	<p>Пантеон</p>	<p>Panteon – 1) yunon va rimliklarda barcha xudolarga atab eramizning taxminan 125 yillarida qurilgan ibodatxona; 2) mashhur kishilar dafn etiladigan bino, daxma; 3) biror dinga mansub boʻlgan barcha xudolarning umumiy nomi. Panteonlar odatda ibodatxonalarda va diniy marosimlarga moʻljallangan inshootlarda joylashtiriladi (Vestminster abbatligi, Parijdagi Panteon).</p>	<p>Pantheon</p>
	<p>Парапет</p>	<p>Parapet, panjara – tom, ayvon, balkon yoki koʻprik boʻylab oʻrnatilgan toʻsiq, suyanchiq yoki baland boʻlmagan yaxlit devor.</p>	<p>Parapet</p>
	<p>Партер</p>	<p>Parter – 1) tomosha zalining pastki qismidagi oʻrinlar; 2) kurashda – polvonning qoʻllarini yerga yoki gilamga tirab turish holati; 3) bogʻ-xiyobon sanʼatida bogʻ yoki xiyobonning gulzor, suv havzalari, butalardan tiklangan bordyurlar, baʼzan haykallar va fontanlar bilan bezatilgan qismi.</p>	<p>Parterre</p>
	<p>Пассаж</p>	<p>Passaj, rasta, tim – savdo-sotiq (baʼzan - amaliy) ishlariga moʻljallangan bino turi. Passaj shisha yopmali boʻlib, magazinlar va idora xonalari keng qilib olingan oʻtish joyining ikki tarafidagi yaruslarda joylashadi. Passajlar koʻproq Yevropada XIX asrning ikkinchi yarmida qurilgan. Bojxona nazorati va savdogarlardan boj yigʻish uchun shahardagi savdo-sotiqni beilgilangan bir joyda jamlash maqsadida passajlar qurilgan.</p>	<p>Passage</p>





	<p>Патио</p>	<p>Patio – galereyalar bilan o`raglan ichkarigi ochiq hovli. O`rta yer dengizi mamlakatlari va Lotin Amerikasida keng tarqalgan. Patio dastlab Rim imperiyasi davrida amaldorlar va shaharliklar turar-joylarida landshaft dizayni sifatida qo`llanilib boshlangan.</p>	<p>Patio</p>
	<p>Периптер</p>	<p>Peripter – arxaika va klassika davrlaridagi qadimgi grek ibodatxonalarining asosiy turi. Plani to`g`ri to`rtburchak shaklidagi va to`rt tomonidan kolonnadalar bilan o`rab olingan bino. Peripterning tashqi ko`rinishi klassika arxitekturasida ko`p foydalanilgan.</p>	<p>Peripteral</p>
	<p>Перистиль</p>	<p>Peristil – to`rtta tomoni yopiq kolonnada bilan o`rab olingan to`g`ri to`rtburchak shaklidagi hovli va bog`, maydon, zal. Peristil qadimgi greklarning turar-joy va jamoat binolarining tarkibiy qismi sifatida eramizdan avvalgi IV asrdan ma`lum bo`lgan. Ellinizm va Qadimgi Rim san`atida keng ommalashgan.</p>	<p>Peristyle</p>
	<p>Пилон</p>	<p>Pilon – 1) arka, orayopma va ko`priklarda tirgak vazifasini bajaradigan yoki kirish va chiqishning ikki tarafida turgan yirik ustunlar; 2) qadimgi Misr ibodatxonalariga kirishning ikki tarafiga tiklangan, releflar bilan bezalgan trapetsiyasimon fasadli minorasimon inshoot.</p>	<p>Pylon</p>


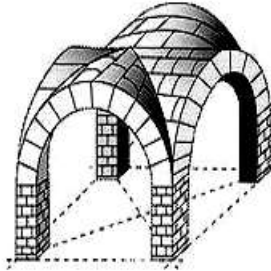


	Пирамида	<p>Piramida – <i>piramida shaklidagi (baʼzan pogʻonali yoki minorasimon) monumental inshoot. Qadimgi Misr firavnlari dafn qilishda foydalanilgan piramidalar (Gizadagi Xeops piramidasi, eramizdan avvalgi XXVIII asr, va h.) toshdan tiklangan piramida shaklidagi ulkan inshootlardir. Piramida grekcha soʻz boʻlib koʻpyoqlik manosini bildiradi. Nisrda hozirgacha 118 ta piramida topilgan. Markaziy va Janubiy Amerikada ham eramizdan ming yil avval tiklangan piramida tipidagi inshootlar topilgan.</i></p>	Pyramid
	План в архитектуре	<p>Arxitekturada plan – <i>binolar kompleksini, aholi yashaydigan joy yoki uning alohida qismi gorizontal proyeksiyasining belgilangan mashtabda bajarilgan grafik tasviri. Planda devorlar, tayanchlar va orayopmalarning konstruksiyalari, interyerda mebellarning joylashtirilishi, asbob-uskunalarining joylashishi va ishlab chiqarish xonalaridagi texnologik jarayon, hududning koʻkalamzorlashtirilishi, shahardagi transport tarmoqlarining sxemasi kabilar ham koʻrsatilishi mumkin.</i></p>	Proposition
	Плафон	<p>Plafon – <i>1) biror xonaning ixtiyoriy (tekis, qubba, gumbaz) koʻrinishdagi ship (tom)i. plafonga tasviriy sanʼat yoki naqqoshlikda bajarilgan bezaklar ham “plafon” atamasi bilan belgilanadi. Tasviriy sanʼat plafonlari bevosita suvoqning oʻziga, shipga mahkamlangan xolstda, mozaika yoki boshqa uslublarda bajarilishi mumkin; 2) shipga yoki devorga oʻrnatiladigan lampa qopqogʻining bir turi.</i></p>	Plafond
	Портал	<p>Portal, peshtoq, ravoq – <i>binoning arxitekturaviy bezalgan kirish qismi. Antik davr uchun tekis tepadonlar, qadimgi Vavilohda arkali, Sharq oʻrta asr arxitektursida – peshtoq portallar ommalashgan.</i></p>	Gantry



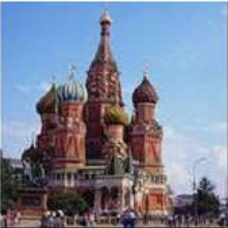


	<p>Портик</p>	<p>Portik – katta binoga tutashtirib solingan kolonnali peshayvon. Portiklarning orderly shakli Gretsiya va Rim antik arxitekturasida paydo bo`lib rivojlandi va keyinchalik klassik arxitekturada keng qo`llanildi.</p>	<p>Portico</p>
	<p>Постамент</p>	<p>Postament, asos, tagkursi – haykaltaroshlik mahsuloti, kolonna kabilarning arxitekturaviy asosi (ostki qismi); dastgohli haykaltaroshlik asarlari o`rnatilgan tagkursi.</p>	<p>Plinth</p>
	<p>Пилястра, пилястр</p>	<p>Pilyastra – devor yoki ustun sirtidagi tekis vertikal chiqiq. Kolonnadagi qismlar (stvol, kapitel, baza) va proporsiyalardan iborat bo`ladi. Order arxitekturasida devorni qismlarga ajratadigan bezak elementi sifatida kring qo`llanilgan. Pilyastra ba`zan devorni konstruktiv kuchaytirishga xizmat qiladi.</p>	<p>Pilaster</p>
	<p>Пропорции</p>	<p>Proporsiyalar – binu yoki ancaml badiiy obrazi uyg`unligini ta`minlashga ko`maklashadigan asosiy arxitektura vositalaridan biri. Arxitekturaviy shakl va uning qismlari o`lchamlarining nisbati qonuniyatlarini o`rganadi.</p>	<p>Proportion</p>





	<p>Простиль</p>	<p>Prostil – <i>antik ibodatxona turi. Asosiy fasaddagi kolonnalar yonidagi plani to`g`ri yo`rtburchak shaklidagi katta bo`lmagan bino. Binoning asosiy fasadidan chiqib turgan portik ham prostil deb ataladi.</i></p>	<p>Prostyle</p>
	<p>Разрез архитектурный</p>	<p>Arxitekturaviy qirqim – <i>bino yoki arxitektura detalining tekislik bilan shartli kesilganda hosil bo`lgan frontal proyeksiyasi. Arxitektura detallari, hajm yoki ichki fazoni chizmada shartli tasvirlash uchun xizmat qiladi.</i></p>	<p>Architectural sectional drawing</p>
	<p>Ратуша</p>	<p>Ratusha – <i>ba`zi Yevropa davlatlarida shahar boshqarmasining binosi. Ratusha XII-XIV asrlarda shakllanib odatda ikki qavatli bin obo`lib, ikkinchi qavatida majlislar zali joylashgan, balkon hamda ko`p yarusli kichkina ibodatxonasi bo`lgan. Sobiq Ittifoq davlatlaridan Ukraina va Belorussiyaning g`arbiy oblastlari hamda Boltiqbo`yi davlatlarida qurilgan.</i></p>	<p>Town (city) hall</p>
	<p>РАЦИОНАЛИЗМ (в архитектуре)</p>	<p>Ratsionalizm (arxitekturada) – <i>XX asrning birinchi yarmida chet el arxitekturasida funksionalizmga yaqin bo`lgan yo`nalishlar jamlanmasi. Ratsionalizm XX asrning 20-yillarida fan va texnikaning yangi yutuqlaridan arxitekturada foydalanish, hamda arxitekturadan jamiyatni qayta qurish vositasi sifatida foydalanishga intilish natijasida dunyoga kelgan.</i></p>	<p>Rationality</p>



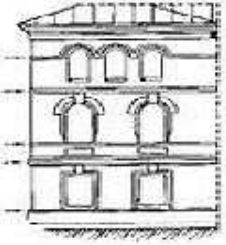
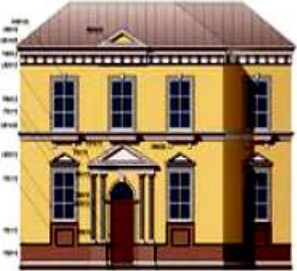
	Ренессанс	<p>Renessans – o`rta asr madaniyatidan yangi davr madaniyatiga o`tish davri, G`arbiy va Sharqiy Yvropadagi qator davlatlarning rivojlanish davri. Renessans arxitekturasi rivojlanishida antik orderlari merosini o`rganish va qator nazariy muammolarning hal etilishi (nisbatlar, perspektiva haqidagi ta`limot va h.) katta ahamiyatga ega bo`ldi. XVI asrning oxiridan Yevropa san`atida renessans stili barokko stili bilan almashgan.</p>	The Renaissance
	Роза	<p>Roza – XII-XV asrlarda poman va gotik uslublarda tiklangan binolardagi dumaloq deraza. Deraza markazdagi aylanachadan chiquvchi radial nurlar shaklidagi tosh panjara bilan qoplangan. Gotik binolarning cho`qqili derazalarini qoplagan bezakning shunga o`xshash turi ham roza deb ataladi.</p>	Catherine-wheel
	Рококо	<p>Rokoko – XVIII asrning birinchi yarmida Fransiyada paydo bo`lib Yevropaga tarqalgan arxitektura va amaliy san`atdagi stil. Rokoko uchun bezaklarning ko`pligi, shaklning antiqa naqshinkorligi, bo`rttirilgan asimmetriklik va murakkab egri-bugri chiziqlar xarakterlidir. Binolarning interyerlarida o`ta naqshinkor ramkalarga joylangan manzarali pannolar, chig`anoqlar, toshoynalar ko`p ishlatilgan;</p>	Rococo
	Романский стиль	<p>Roman uslubi (stili) – X-XIII asr feodalizm davri garbiy Yevropa san`atidagi uslub. Mahobatli arxitekturada ibodatxonalar, monastirlar, qo`rg`onlar asosiy o`rinni egallagan. Gumbazli va arkali konstruksiyaloh keng tarqalgan.</p>	Romanesque

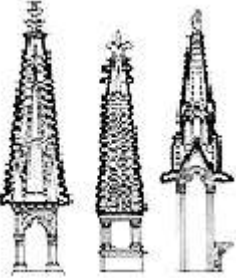



	<p>Ротонда</p>	<p>Rotunda – doira yoki yarim doira shaklidagi gumbazli bino (ibodatxona, mavzoley, pavilion, zal). Ko`pincha rotondalarning perimetri boyicha kolonnalar joylashtiriladi. Qadimgi grek tolos va monopterlari, ayrim qadimgi Rim ibodatxonalari (masalan, Panteon) va mavzoleylar potonda shakliga ega. XVIII asrdan boshlab xiyobonlardagi pavilion va shiyponchalar potonda shaklida bunyod qilib boshlangan.</p>	<p>Rotunda</p>
	<p>Руина</p>	<p>Xaroba, qoldiq – arxeologik va tarixiy yodgorlik bo`lgan biror inshoot yoki aholi punktining qolqiqlari, xarobalar. Rasmda Janbas-qala qoldiqlari tasvirlangan</p>	<p>Ruin</p>
	<p>Руст, рустовка, рустик</p>	<p>Rustic – devorga relefli g`isht terish uoki dag`al ishlov berilgan yoki bo`rtma sirtli toshlar (rustlar) bilan sevorni qoplash. Devor sirtida yorug`lik o`yinlari hosil qilib, rustika binodan qudrat va salmoqdorlik taasurotini hosil qiladi. Binoga suvoq bilan pardoz berishda fasadni to`g`ri to`rtburchaklar va tasmalarga bo`lib rustikaga o`xshatiladi.</p>	<p>Rustic</p>
	<p>Саман, адоба</p>	<p>Somon, adoba – somon yoki boshqa tolali materiallar (zig`ir, kanop, bug`doy to`poni va shu rfdi o`simliklar o`zagi) qo`shib loydan qilingan xom g`isht. Eramizdan avvalgi V-IV asrlardan boshlab o`rmonsiz hududlarda keng tarqalgan. Hozirgi davrda Osiyo davlatlarida kam qavatli binolarni tiklashda ishlatiladi.</p>	<p>Adobe, airbrick</p>


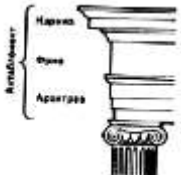


	<p>Сандрик</p>	<p>Sandrik – bino fasadida (bazan interyerda) deraza yoki eshik o`rnining tepasida joylashgan katta bo`lmagan karniz ko`rinishidagi bezakli arxitektura detail. Bazan sandrik tosinning devordan chiqib turgan qismiga tayanib, fronton bilan yakunlanadi.</p>	<p>Canopy</p>
	<p>Свод</p>	<p>Gumbaz, qubba – geometric shakli bo`rtma egri chiziqli sirdan hosil bo`lgan, bino va inshootlarda orayopma yoki yopma sifatida qo`llaniladigan fazoviy konstruksiya. Eramizdan avvalgi 4-3 ming yilliklarda Misr va Mesopotamiyada silindrik gumbazlar paydo bo`lib, keyinchalik Qadimgi Rim arxitekturasuvida qo`llanilib boshlangan. Ozarbayjon, Hindiston, Xitoy, Markaziy Osiyo va Yaqin Sharqda cho`qqili gumbazlar ko`proq tarqalgan. XX asrda katta prolyot (oraliq)li bin ova inshootlarni yopishga mo`ljallangan murakkab konstruksiyali gumbazlar paydo bo`ldi.</p>	<p>Fornication</p>
	<p>Сграффито</p>	<p>Sgraffito – devorga bezakli pardoz berish usuli. Unda rasm (naqsh) suvoqning ustki qatlamiga tirnab bajariladi va boshqa rangdagi pastki qatlam ochiladi.</p>	<p>Sgraffito</p>
	<p>Сень</p>	<p>Sen, panoh – arxitekturada - mehrob, quduq, taxt ustiga ustun yoki kolonnalarga o`rnatiladigan chodir, shiypon, soyabon; minoraning uchi.</p>	<p>Umbrage</p>



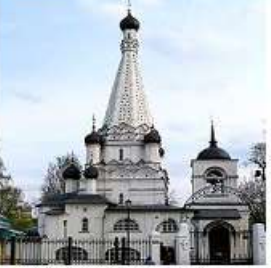
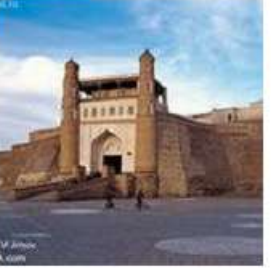
	<p>Синагога</p>	<p>Sinagoga – iudaizmdagi dindorlar jamoasi va ibodatxonaning nomlanishi. Arxitekturaviy turlari ko`p bo`lishi bilan birgalikda ular uchun umumiy bo`lgan jihatlari: planning to`g`ri to`rtburchak shaklidaligi, uch-besh neflarga bo`linishi, sharqiy devorda “Nuh kemasi vasiyati” va uning oldida muqaddas matnlarni o`qish uchun supacha joylashadi.</p>	<p>Synagogue</p>
	<p>Склеп</p>	<p>Daxma, yer ostidagi sag`ana – marhumni yer sathidan pastga dafn qilish maqsadida cherkov joylashgan yerning ostiga qabristonda qurilgan sag`ana.</p>	<p>Charnel house</p>
	<p>Собор</p>	<p>Sobor, bosh cherkov – oliy maratabali ruhoniy (patriarx, arxiyepiskop va h.) ibodat qiladigan, shahar yoki monastirning bosh ibodatxonasi. Sobor arxitekturasi odatda shakllarining monumentallaigi bilan farqlanib, hukmron arxitektura stilining asosiy yo`nalishlarini o`zida aks ettiradi.</p>	<p>Convocation</p>
	<p>Тамбур</p>	<p>Tanbur, peshayvon, dahliz – uying tashqi eshigiga yonmayon qurilgan kichkina xona, yoki tashqi eshik ortidagi o`tish joyi. Uyni shamol va sovuqdan himoya qiladi.</p>	<p>Tambour</p>
	<p>Театр</p>	<p>Teatr – teatr tomoshalariga mo`ljallangan arxitekturaviy inshootning bir turi. Biirnchi teatr binolari eramizdan avvalgi VI asrda Qadimgi Gretsiyada paydo bo`lgan deb taxmin qilinadi. Ular ochiq bo`lib, sahna, tomoshabinlar uchun o`rindiqlar, kiyinish xonasi va teatr rekvizitlarini saqlash xonasidan iborat bo`lgan. Rasmda Sidneydagi opera teatri binosi tasvirlangan.</p>	<p>Theatre</p>






	<p>Терраса</p>	<p>Ayvon, peshayvon – <i>binoga taqab qurilgan, uchta tomoni ochiq, isitilmaydigan yozgi imorat. Daryo bo`yidagi supasimon, pog`ona-pog`ona tekis maydonlarga ham yerrasa deyiladi.</i></p>	<p>Terrace</p>
	<p>Тимпан</p>	<p>Timpan – <i>bimo fasadining uchburchak shaklidagi tomchasi bo`lgan tepa qismi – fronton; deraza yoki eshik tepasida yarim aylana, uchburchak yoki cho`qqili shakldagi devordagi tokcha, o`yiq. Ko`pincha timpanda haykal, gerb, manzarali tasvir kabilar joylashtiriladi. Rasmda Shartrdagi Notr Dam soborining timpani tasvirlangan.</i></p>	<p>Tympan</p>
	<p>Торговые ряды</p>	<p>Savdo qatorlari – <i>arkada yoki kolonnalar galereyasiga ega bo`lgan, savdoga mo`ljallab qurilgan uzun bino. G`arbiy Yevropada XIII-XV asrlarda, Rossiyada XVII-XIX asrlarda qurilgan.</i></p>	<p>Shopping arcade</p>
	<p>Торговый центр</p>	<p>Savdo markazi – <i>magazinlar va maishiy xizmat ko`rsatish korxonolari joylashgan binolar kompleksi. Rasmda Mexikodagi Pedregal savdo markazining loyihasi tasvirlangan. Zamonaviy savdo markazlari – shahardagi banklar, eng yirik mehmonxonalar, savdo firmalari, davlat idoralari, gazeta va jurnallarning tahririyatlari, teatr va kinolar jamlangan markaz. Savdo markazi – shaharning moliyaviy, siyosiy va madaniy markazi bo`lib, hayot qaynagan joyi hisoblanadi.</i></p>	<p>Shopping centre</p>

	<p>Тосканский ордер</p>	<p>Toskan orderi – <i>dorida orderining soddalashtirilgan varianti. Eramizning boshlarida Qadimgi Rimda dunyoga kelgan. Kannelyurasiz bazali kolonna va silliq frizdan tuzilgan.</i></p>	<p>Tuscan order</p>
	<p>Триклиний</p>	<p>Trikliniy – <i>Qadimgi Rim arxitekturasida ovqatlanish xonasi. Shuningdek Qadimgi Rimda ovqatlanish stoli atrofiga taqa shaklida joylashtirilga loja ham trikliniy deb nomlangan.</i></p>	<p>Triclinium</p>
	<p>Тяга</p>	<p>Tyaga, tortish – <i>odanda suvoq qorishmasi yoki toshdan tayyorlangan gorizontaal yoki vertikal tasmacha, chiqiq. Bino devorlarini qismlarga bo`lishda yoki panno va shiplarni hoshiyalashda qo`llaniladi. Ko`pincha bir nechta oblomlardan iborat bo`ladi.</i></p>	<p>Sliding shaft</p>
	<p>Фасад</p>	<p>Fasad - <i>bino yoki inshootning tashqi tarafi. Imoratning konfiguratsiyasi (shakli) va o`rab olgan muhitga bog`liq holda bosh fasad, ko`cha fasadi, yon tomonlarning fasadlari, hovli fasadi, xiyobon va boshqa turdagi fasadlar bo`ladi. Inshootdan qanday maqsadlarda foydalanilishi, undagi stilistik, fazoviy va konstruktiv yechimlarning xususiyatlariga qarab fasadning proporsiyalari, tektonik va bezakli qismlarga ajratilishi belgilanadi.</i></p>	<p>Facade</p>




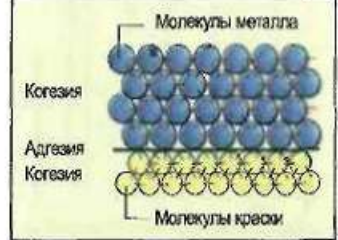
	<p>Фиал</p>	<p>Fial – gotik arxitekturada pinakllar, tomning tepa qirralari, kontrforslarni piramidalar, figurali nayzasimon uchlar, krestgullilar kabi bezakli bajarilishi. Bazan deraza va portallarning yon tomonlarida joylashtirilgan.</p>	<p>Vial</p>
	<p>Флигель</p>	<p>Fligel – asosiy yu yoniga qurilgan bino yoki shahar yoki qishloq qomleksi tarkibidagi, asosiy inshootni funksional va kompozitsion to`ldiruvchi ikkinchi darajali alohida tiklangan imorat. Rasmda “Arxangelsk” muzey-qo`rg`onining idora fligeli tasvirlangan.</p>	<p>Out-house</p>
	<p>Фонарь</p>	<p>Fonar, tomdagi oynali tuynuk, deraza va shu kabilar – 1) tabiiy yoritish uchun gimbaz yoki boshqa biror yopmagagi katta deraza o`rinlariga o`rnatilgan dumaloq yoki ko`pburchak shaklidagi inshoot; 2) bino devoridan 1-2 yoki undan ko`p qaavat balandligida turtib chiqqan shishalangan yoki qator derazalarga ega, erkeriga o`xshash qurilma; 3) tepadan yoritish maqsadida tom yopmasining shishalangan qismi.</p>	<p>Lantern, lantern light</p>
	<p>Фонтан</p>	<p>Fontan, favvora – tepaga otilib yoki pastga jildirab oqib turgan suvni saqlash va chegaralash uchun tiklangan arxitekturaviy inshoot. Fontanlar dastlab faqat ichimlik cuvi manbai sifatida qurilgan. Zamonaviy fontanlarga ko`pincha oqshom paytlarida pastdan elektrik yoritish va muzika sadolari yordamida bezak xarakteri beriladi.</p>	<p>Font</p>

	<p>Форум</p>	<p>Forum – <i>Qadimgi Rimda umumxalq yig`inlarini o`tkazish, ijtimoiy-siyosiy hayot markazi bo`lgan maydon. Bu yerda shaharga xomiylik qiladigan asosiy xudolarga bag`ishlab tiklangan ibodatxonalar, sud jarayonlari uchun bazilika (ichki qismi qator ustunlar bilan bir necha qismga bo`lingan bino)lar, senat majlislari yoki shahar boshqarmasi binolari joylashgan. Eramizdan avvalgi VI asrdan rivojlanib boshlagan forumlar imperator davriga kelib portiklar bilan xoshiyalangan va haykallar bilan bezatilgan dabdabali arxitektura ansambllariga aylangan.</i></p>	<p>Forum</p>
	<p>Фриз</p>	<p>Friz – <i>1) arxitektura orderlarida antablementning arxitrav va karniz orasidagi o`rta gorizontall qismi; 2) bino peshanasidagi, shuningdek, devor, gilam, xona poli sirtidagi keng naqshli yo`l, xoshiya.</i></p>	<p>Frisian, border</p>
	<p>ФРОНТОН</p>	<p>Fronton – <i>bino fasadining uchburchak shaklidagi tomchasi bo`lgan tepa qismi, shuningdek eshik, derazalar tepasidagi shu shaklda ishlangan bezak.</i></p>	<p>Fronton, frontispiece</p>
	<p>ХОЛЛ</p>	<p>Xoll – <i>o`rta asrlarning boshlarida ingliz-sakson sulolasi vakillari yig`iladigan ikki nishab tomli katta, baland xona; keyinchalik an`anaviy ingliz turar-joylaridagi umumiy xona, yuqori qavatlardagi zinapoyali kutish zali. Zamonaviy jamoat binolari va mehmonxonalarda dam olish, kutish va uchrashuvlarga mo`ljallangan katta bo`lmagan zal. Ba`zan ommaviy yig`ilishlar va konsertlar o`tkaziladigan zal xoll deb ataladi.</i></p>	<p>Lounge, vestibule</p>





	<p>Храм</p>	<p>Ibodatxona, butxona – <i>ibodat va diniy urf-odatlarni bajarishga mo'ljallangan inshoot. Ibodatxonalarning asosiy turlari (xristian cherkovlari, musulmonlarning masjidlari, yahudiy sinagoglari, budda ibodatxonalari) turli mamlakatlarda me'morchilikning rivojlanishiga mos ravishda o'zgarib, hozirgi davrda yorqin o'ziga xoslikka ega bo'lgan.</i></p>	<p>Temple</p>
	<p>Центрическое сооружение</p>	<p>Markazlashgan inshootlar – <i>asosiy xona (planda – dumaloq, kvadratsimon yoki ko'pburchak) markazidagi vertikal o'qqa nisbatan simmetrik imorat. Markazlashgan inshootlar har xil maqsadlarga mo'ljallanib tiklanishi mumkin. Markazlashgan inshootlar O'rta va Uzoq Sharqda, Garbiy va Sharqiy Yevropa davlatlarida tiklangan ibodatxonalarda ko'p uchraydi.</i></p>	<p>Centric framing</p>
	<p>Церковь</p>	<p>Cherkov, butxona – <i>xristianlarning diniy imorati. Rusdagi dastlabki cherkovlar Kiyev, Novgorod va Vladimirda toshdan tiklangan. Cherkovlarni ochiq galereya – sayilgohlar bilan o'rab olinishi, baland poydevor ustiga tiklanishi ulardagi yangi o'zgarishlar hisoblanadi.</i></p>	<p>Church</p>
	<p>Цитадель</p>	<p>Tsitadel – <i>qal'a ichidagi mustaqil himoyalanihga mo'ljallangan qudratli qal'a, feodal shaharning mustahkamlangan asosiy o'zagi. Shaharning ma'muriy va madaniy markazi bo'lib xizmat qilgan. Rasmda Buxorodagi Ark tsidateli tasvirlangan.</i></p>	<p>Citadel</p>




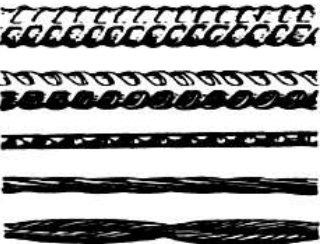
	<p>Цоколь</p>	<p>Sokol – bino, inshoot, yodgorlik, kolonna kabilarning ustki qismiga nisbatan qalinroq bo`lgan pastki, poydevordan tepada joylashgan qismi. Bezakli qoplamalar bilan qoplanishi mumkin.</p>	<p>Basement</p>
	<p>Часовня</p>	<p>Kichkina ibodatxona – mehrobsiz kichik butxona. Ularda ibodat qilinadi, lekin liturgiya amallari bajarilmaydi. Shaharlarda, qishloqlarda, yo`l chekkalari va qabristonlarda pravoslav kichik ibodatxonalari alohida bino shaklida tiklanadi. Yodgorlik sifatida shahar, qishloq, qabristonlarda, boy oilalarda o`rnatilgan. Rasmda Rossiyaning geografik markaziga o`rnatilgan kichkina ibodatxona tasvirlangan.</p>	<p>Chapel</p>
	<p>Шатер, шатровое покрытие</p>	<p>Chodir, shatyor – to`rt, olti yoki sakkiz qirrali piramida shaklidagi baland tom.</p>	<p>Tent</p>
	<p>Шпиль</p>	<p>Shpil – gumbaz, minora, tom kabilarning piramida yoki konus shaklida nayzasimon ishlangan usti, uchi. Tepasiga odatda bayroq, haykaltaroshlik yoki o`yma tasvir o`rnatiladi.</p>	<p>Spire</p>
	<p>Эркер, фонарь</p>	<p>Erker – bino devoridagi yarim aylana, uchburchak yoki ko`pburchak shaklidagi chiqiq. Ko`p hollarda bir necha qavat balandligida, ba`zan fasadning butun balandligida (odatda birinchi qavatdan tashqari) tiklanadi. Uchki xonalarning yuzasini kattalashtirib, ularning yoritilishi va insolyatsiyasini yaxshilaydi.</p>	<p>Bay-window</p>





QURILISH CHIZMACHILIGI





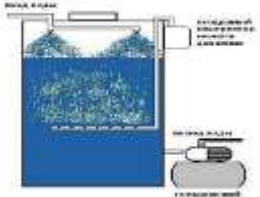
	<p>Абразивные материалы</p>	<p>Abraziv materiallar – qattiq tog` jinslari va minerallar (tabiiy va sun`iy). Metal, qotishma, tog` jinslari, shisha, qimmatbaho toshlar kabilarga ishlov berishda qo`llaniladi.</p>	<p>Abrasive articles</p>
	<p>Абразивный инструмент</p>	<p>Abraziv asbob – abraziv materiallardan tayyorlangan asboblar. Abrazib asbob charxtosh, qayroq, tasma shakllarida ishlab chiqariladi.</p>	<p>Abrasive tool</p>
	<p>Автоклавные материалы</p>	<p>Avtoklav materiallar – ohak, sement va anorganik to`ldirgichlardan iborat avtoklav (narsalarni yuqori bosim ostida qizdirish uchun ishlatiladigan germetik qopqoqli idish)da ishlov berilgan qurilish materiallari (masalan, silikat g`isht, g`ovak beton). Avtoklav materiallarga 175-200°C da suv bug`i bilan to`yintirilgan 0,9-1,6 MPa bosimda 8-16 soat davomida issiq-namli ishlov beriladi.</p>	<p>Autoclave materials</p>
	<p>Адгезия</p>	<p>Adgeziya – sirtlari bir-biriga tegib turgan har xil qattiq yoki suyuq moddalar molekulalarining o`zaro ta`siri ostida yopishib qolishi.</p>	<p>Adhesion</p>






	<p>Акустические</p>	<p>Akustik materiallar – shovqinlarni yutish (ovoz yutgich) yoki</p>	<p>Acoustic</p>
--	---------------------	--	-----------------

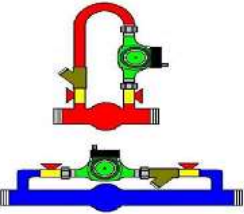



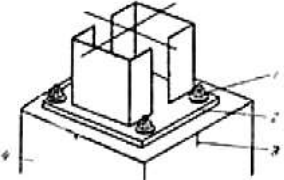
	<p>материалы</p>	<p><i>tashqaridan tovushlarning kirishidan himoyalash (shovqindan muhofazalash) maqsadida qo`llaniladigan materiallar. Ovoz yutkich materiallar mineral momiq yoki shisha tolalari asosida to`shak, o`ram, plitalar shaklida tayyorlanadi. Yumshoq akustik materiallar qattiq ekranlar (alyuminiy, asbestosement va h.) bilan birgalikda qo`llaniladi. Yarim qattiq akustik materiallarni tashqi tarafidan shishamato, g`ovak bo`yoq yoki plyonka qoplanadi. Shovqindan muhofazalash qistirma materiallari suniy tolalardan (mineral momiq va shisha tolali o`ramlar va plitalar), shuningdek, gaz to`ldirilgan elastik plastmassalar (penopoliuretan, penopolivinilxlorid va h.)lardan tayyorlanadi. Shovqindan muhofazalashda quyma yoki g`alvirak rezina (gubka) lar ham ishlatiladi.</i></p>	<p>materials</p>
	<p>Алебастр</p>	<p><i>Alebastr, ganch – qurilish gipsi (mineral va undan tayyorlangan qurilish material) ning nomlanishi. Tabiiy gipsni 120-170 °C haroratda pishirib olingan mahsulot. Qurilishda alebastr mayda kukun ko`rinishida qo`llaniladi.</i></p>	<p>Alabaster</p>
	<p>Аллея</p>	<p><i>Alleya, xiyobon – keng ko`chaning o`rtasida maxsus o`rnatilgan daraxtlar va butalar bilan obodonlashtirilgan hudud, xiyobon. Shaharlarni ko`kalamzorlashtirishda muhim ahamiyatga ega.</i></p>	<p>Alley, avenue</p>
	<p>Анкер</p>	<p><i>Anker – biror konstruksiya yoki qurilmani qo`zg`almaydigan qilib mahkamlaydigan uzun bolt yoki skoba, mahkamlovchi qurilma. Qurilish konstruksiyalaridagi kuchlanishlarni zaminga uzatishga xizmat qiladi.</i></p>	<p>Anchor, anker</p>





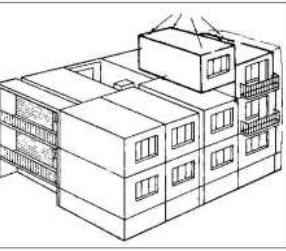
	<p>Анкерная плита</p>	<p>Anker plitasi – poydevor asosiga joylashtirilib, anker boltini o`rnatishga mo`ljallangan metall plita. Anker plitalari metall va temir-beton tayanchlarni gruntga mahkamlashda tortqi vazifasini bajaradi. Eng zarur vazifalari: ankerlarni mahkamlash, tortqilarni montaj qilish. Tayanchning kuchlanishlarga chidamliligi, konstruksiyaning ishonchliligi va chidamliligi tayanch anker plitaga bog`liq.</p>	<p>Holdfast, tie-plate</p>
	<p>Аппарель</p>	<p>Apparel – 1) temir yo`l vagonlariga yuklarni ortish uchun vagon poli sathiga teng balandlikda qurilgan temir-beton yoki tosh yotqizilgan platforma. Apparelda unga boriladigan yo`lga tushish moslamasi (pandus) o`rnatilgan bo`ladi; 2) bino (inshoot) ga yurib yoki transportda boorishga qulay qiyalikdagi qisqa og`ma plita shaklidagi qurilma.</p>	<p>Approach ramp</p>
	<p>Арматура</p>	<p>Арматура, o`zak – 1) qurilish konstruksiyalari materialiga uzviy ravishda qo`shilgan elementlar, kuchaytirgichlar; 2) asosiy jihoz tarkibiga kirmaydigan, ammo uning normal faoliyati uchun zarur bo`lgan yordamchi qurilma va detallar (o`tkazish quvurlari, elektrotexnika tarmoqlari kabilar uchun zarur qismlar).</p>	<p>Fittings, armature</p>
	<p>Арматура железобетонных конструкций</p>	<p>Темir-beton konstruksiyalarning armaturalari – temir-beton konstruksiyalarning alralmas tarkibiy qismi (po`lat sterjen yoki simdan tayyorlanadi). Ishlatilish sohasiga qarab: cho`zilishga (ba`zan - siqilishga) ishlaydigan – ishchi (hisoblab aniqlanadigan); payvandlash yoki to`qish yordamida karkasdagi sterjenlarni biriktirib kuchlanishlarni teng taqsimlovchi (konstruktiv); montaj (yig`ish) va xomut turlariga bo`linadigan temir-beton ermaturalar bo`ladi.</p>	<p>Fitments</p>





	<p>Арматура трубопроводная</p>	<p>Truboprovod armaturasi – o`tkazgich quvurlari orqali tashiladigan suyuqlik va gazlarni o`tish yuzasini o`zgartirish bilan boshqarish va taqsimlash imkonini beradigan qurilma. Berkitadigan (kranlar, surma klapanlar), saqlovchi (klapanlar), boshqaruvchi (ventillar, bosimni boshqaruvchi - regulyatorlar), tarmoqlovchi, avariya holatidan ogohlantiruvchi turlardagi truboprovod armaturalari bo`ladi.</p>	<p>Pipeline fittings</p>
	<p>Армированные пластики</p>	<p>Armaturali plastiklar – tarkibida mustahkamlovchi to`ldirgichlar sifatida tolali materiallar: qiymalangan tolalar, jgut (chilvir)lar, matolar, qog`oz, yog`och shpon (bir qavatli yupqa fanera)lari bo`lgan plastiklar. Shisha plastik, tekstolit, uglerodoplast kabilar armaturali plastiklarga kiradi.</p>	<p>Reinforced plastics</p>
	<p>Армоцемент</p>	<p>Armoement – po`lat to`r (setka)lar bilan armaturalangan mayda donali beton. Bir vaqtning o`zida sterjenli yoki simli armaturasi ham bo`lishi mumkin. Armoementdan yupqa devorli elementlar (daryo va dengiz kemalari, debarkader (platforma)lar, rezervuarlar, quvurlar) tayyorlash mumkin. Shuningdek murakkab shaklli, yupqa devorli qurilish konstruksiyalarini tayyorlashda ishlatiladi. Rasmda mayda donali armoementdan qurilgan uy tasvirlamgam,</p>	<p>Armocement</p>
	<p>Асбест (горный лен)</p>	<p>Asbest, toshpaxta (tog` zig`iri) – ingichka tolali agregatlar hosil qiluvchi minerallarning umumlashtirilgan nomlanishi. (Agregat – tog` jinsini tashkil etgan minerallar majmui). Asbestlar olovbardoshli, ishqor va kislotaga chidamli, issiqlik o`tkazmaydigan, dielektrik, plastmassa va asboementlarda to`ldirgich, olovbardosh va issiqlikdan muhofazalovchi mahsulotlar uchun material bo`lib xizmat qiladi.</p>	<p>Asbestos</p>






	<p>Асбоцемент</p>	<p>Asbosement – portlahdsement va asbest tolalarining qotishmasidan hosil bo`lgan material. Asbest tolalari asbosementni mustahkamlab, issiqlik o`tkazishini pasaytiradi. Asbosement tom yopish uchun ishlatiladigan materiallar va bosimsiz truboprovodlar tayyorlashda keng qo`llaniladi.</p>	<p>Asbestos cement</p>
	<p>Асфальт</p>	<p>Asphalt – bitumning (tabiiy asfaltda 50-60% va sun'iy asfaltda 13-60%) mineral moddalar (ohaktosh, qumtosh va h.) bilan aralashmasi. Qum, shag`al, yo`l va sanoat binolarining poli qurilishi shag`al toshi bilan aralashtirib namdan muhafazalovchi material sifatida qo`llaniladi.</p>	<p>Asphalt</p>
	<p>Асфальтирование</p>	<p>Asfaltlamoq, asphalt bilan qoplamoq – yo`l qoplamasining asphalt betonli qatlamlarini qayta qurish yoki ta'mirlash bo`yicha qurilish ishlari kompleksi</p>	<p>Asphalting</p>
	<p>Асфальтобетон</p>	<p>Asfaltobeton, asfaltli beton – bog`lovchi material sifatida bitum ishlatilgan beton. Asfaltobeton tarkibiga shuningdek mineral kukun, mayda va yirik to`ldirgich (shag`al va qum) ham kiradi. Asfaltobeton asosan yo`llar va sanoat binolarining pollarinin qoplashda ishlatiladi.</p>	<p>Asphalt concrete</p>
	<p>Аэрация воды</p>	<p>Suvning aeratsiyasi – suvning havodagi kislorod bilan to`yimtirilishi. Suv ta`minotidagi suv tozalash inshootlarida temir moddalarini cho`ktirish hamda suvdan karbonat kislota va vodorod sulfidni ajratish; oqar suvlarni biologik tozalash inshootlarida organik moddalar va boshqa bulg`ovchi moddalarni tozalash jarayonini tezlatish maqsadida o`tkaziladi.</p>	<p>Aerification</p>



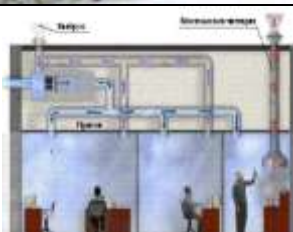

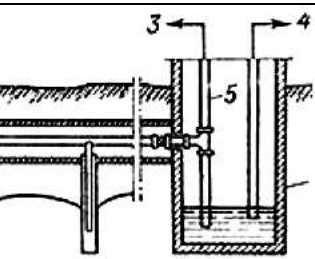
	<p>Аэротенк</p>	<p>Aerotenk – oqar suvlarni suniy aeratsiya yordamida faol loyqa aralashtirib biologik tozalash inshooti.</p>	<p>Aerotank</p>
	<p>Аэротенк-отстойник</p>	<p>Aerotenk-tindirgich – aerotenk va tindirgich o`zaro to`g`ridan-to`g`ri texnologik aloqa qiladigan qilib birlashtirilgan inshoot.</p>	<p>Aerotank settler</p>
	<p>Аэротенк-смеситель</p>	<p>Aerotenk-aralashtirgich – oqar suv va faol loyqa koridorning bir tomonidan tekis yetkazib beriladigan hamda koridorning ikkinchi tomonidan chiqarib yuboriladigan aerotenk.</p>	<p>Aerotank mixer</p>
	<p>Аэрофильтр</p>	<p>Aerofiltr – majburiy ravishda shamollatuvchi qurilmasi bo`lgan biofiltr. Doctor Gupil tomonidan ixtiro qilingan havo tozalash apparatining nomi. Turar-joy xonalari havosida chang bilan aralashib uchib yurgan kasallik tarqatuvchi organizmlarni yo`qotishga mo`ljallangan.</p>	<p>Aerofilter</p>
	<p>Базальт</p>	<p>Bazalt – qoramtir rangli minerallar (piroksen, olivin), labrador va vulkanik shishadan tashkil topgan tog` jinsi. Yer qobig`ida keng tarqalgan tog` jinsi bo`lib, granitdan rastda joylashadi, granitdan qoramtir va og`irroq bo`ladi. Shag`al, ko`chaga yotqiziladigan toshlar tayyorlashda, eritilgan holda esa – tosh quyish uchun ishlatiladi.</p>	<p>Basalt</p>




	<p>Байпас</p>	<p>Baypas – tashiladigan muhit (suyuqlik, gaz)ni asosiy truboprovoddan ajratib olish va uni shu truboprovodga qaytadan uzatishga mo`ljallangan berkituvchi armaturasi bo`lgan aylanma truboprovod. Tizimni ta'mirlash ishlari davrida suv, bug`, gaz kabi moddalarni uzatishda uzilish bo`lmasligi uchun quriladi.</p>	<p>Loop-line</p>
	<p>Бак расширительный</p>	<p>Kengaytiradigan bak – suv bilan isitishning yopiq sistemasida suvni maksimal ishchi haroratgacha qizdirganda hosil bo`ladigan ortiqcha suvni qabul qilish rezervuari.</p>	<p>Overflow bottle</p>
	<p>Балка</p>	<p>Balka, to`sin – bin ova inshootlarning ikki yoki undan ko`p tayanch nuqtalari bo`lgan ko`tarib turuvchi gorizontal konstruksiyasi. Ikkita tayanchi bo`lib, bitta oraliq (prolyot)ni yopib turgan balka qirqma balka deyiladi. Bir nechta tayanch nuqtalari bo`lib, bir necha oraliqlarni yopadigan balka ko`p prolyotli, yaxlit balka deyiladi. Bino, ko`prik, estakada kabilarning konstruksiyalarida temir-beton, po`lat va yog`ochdan tayyorlangan balkalar qo`llaniladi.</p>	<p>Housing strut</p>
	<p>Балластный слой</p>	<p>Ballast qatlami – temit yo`l shpallari tagiga yotqiziladigan shag`al, maydalangan tosh, qum kabilar. Ballast qatlam shpallar uchun elastik asos hosil qilib, temir yo`l izining stabilligini hamda poyezdlarning tekis harakatini ta'minlaydi.</p>	<p>Ballast bed, track bed</p>
	<p>Башмак</p>	<p>Boshmoq – tayanch kolonnaning pastki qismi, unga tushadigan bosimni asosga tekis taqsimlashga xizmat qiladi. Qoziq (svaya) boshmog`i – qoziqning pastki uchiga kiygiziladigan po`lat uchlik.</p>	<p>Tappet</p>





	Бетон	Beton – toshsimon, sun'iy qurilish materiali. Bog'lovchi, to'ldiruvchi, berkituvchi va zarur qo'shimchalardan iborat bo'ladi. Ushbu qorishma qotguniga qadar beton qorishmasi deb ataladi. Organik bog'lovchi va organik to'ldiruvchilardan iborat materiallar betonlarga kiritilmaydi.	Concrete
	Битум	Bitum – uglevodorodlar va ularning kislorodli, oltingugurtli, azotli hosilalari (neft, gudron, asfalt va h.)ning suvda erimaydigan qattiq yoki suyuq qorishmalari. Yo'l qurilishida asosan asfalt ko'rinishida hamda elktro- va namdan muhofazalovchi (masalan, ruberoid) materiallar sifatida ishlatiladi.	Bitumen
	Благоустройство	Obodonlashtirish – biror hudud (territoriya)ni qurilish va belgilangan maqsadda foydalanishga yaroqli holga keltirish, aholi uchun sog'lom, qulay va madaniy sharoitlarni yaratish maqsadida bajariladigan ishlar hamda tadbirlar jamlanmasi.	Accomplishment
	Блок	Blok – tabiiy yoki sun'iy materiallar (ohaktosh, beton, shlakobeton va h.)dan tayyorlangan katta o'lchamli tosh. Ko'pincha prizmatik shaklda bo'ladi. Rasmda poydevor bloki tasvirlangan.	Block
	Блок объемный	Hajmli blok – turar-joy, jamoat yoki ishlab chiqarishga mo'ljallab qurilayotgan bino uchun hajmning oldindan tayyorlanadigan qismi (sanitar-texnik kabina, xona, kvartira, maishiy xona, transformatorli podstansiya va b.)	Volume block

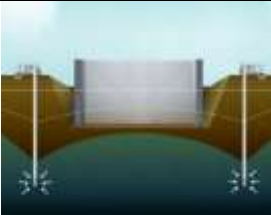




	<p>Блок-секция</p>	<p>Blok-seksiya – binoning boshqa elementlari bilan birgalikda yoki alohida foydalanilishi mumkin boʻlgan, binoning hajmli-fazoviy, funksional mustaqil elementi.</p>	<p>Section block</p>
	<p>Бордюор</p>	<p>Bordyur, hoshiya – tasma, chekkalarni oʻrab turuvchi, jiyak, magʻiz; biror buyum chetlarining bezagi. Yoʻl qurilishida – yoʻlning transport vositalari qatnaydigan qismini yoʻl yoqasi va yoʻlka (trotuar) kabilardan ajratib turadigan bort toshlar. Bordyurlar faqat chegaralab qolmasdan yoʻlni buzilish va yuvilishdan saqlaydi, xavfsizlikni taʼminlaydi.</p>	<p>Border stone</p>
	<p>Брус</p>	<p>Брус – 1) qurilish mexanikasida – koʻndalang kesimining oʻlchamlari uzunligiga nisbatan kichik boʻlgan jism. Geometric oʻqning shakliga qarab yassi (toʻgʻri, siniq, egri) va fazoviy bruslar boʻladi. Egilishga ishlaydigan brus balka deyiladi; 2) yogʻochga ishlov berishda – tilingan (baʼzan tarashlangan) yogʻoch materiali. Qalinligi 100 mm dan kichik va eni ikki karra qalinligidan katta boʻlmagan brusga brusok deyiladi.</p>	<p>Beam</p>
	<p>Брусчатка</p>	<p>Брусчатка (koʻchaga yotqiziladigan chorqirra toshlar) – mustahkam togʻ jinslari (granit, diabaz, bazalt va b.)dan parallelepiped shakliga yaqin koʻrinishda yorib tayyorlangan yoʻl-qurilish materiali. Oʻlchamlari: uzunligi 15-30, eni 9-15, balandligi 9-16 sm atrofida boʻladi. Bruschatka tosh yorish mashinalarida tayyorlanib, keyinchalik yuza va yon tomonlari silliqatlanadi.</p>	<p>Sett</p>






	<p>Бункер</p>	<p>Bunker – <i>sochiluvchan, bo`lak-bo`lak, suyuluvchan (don, qum, ko`mir, ruda, beton, qorishma va b.) materialarni saqlashga mo`ljallangan maxsus idish. Yukning o`zi oqib tushishi uchun bunkerning pastki qismining devorlari qiya (masalan, to`ntarilgan kesik piramida yoki konus) ko`rinishda bajariladi va zatvor (ochib yopuvchi mexanizm) bilan jihozlanadi.</i></p>	<p>Bin</p>
	<p>Бут</p>	<p>Xarsangtosh – <i>granit, qalin ohaktosh, qumtosh kabi jinslarning qatlamini portlatishdan olinadigan qurilish toshi. Xarsangtosh poydevor, toshdevor kabilarni tiklashda qo`llaniladi.</i></p>	<p>Rubble</p>
	<p>Бутобетон</p>	<p>Butobeton, xarsangtoshli beton – <i>poydevor tiklashda ishlatiladigan material. Tosh, yirik shag`altosh, shag`al, g`isht siniqlari kabilar terib chiqilganidan keyin ustidan qorishma quyilib, yaxshilab zichlanadi.</i></p>	<p>Concrete rubble</p>
	<p>Вайма</p>	<p>Vayma – <i>yog`och mahsulotlar yoki ularning qismlarini yelimlab yig`ishda ishlatiladigan moslama yoki stanok. Eng sodda vayma qo`zg`aluvchan yoki qo`zg`almas tirgaklari bo`lgan metal ramadan tuziladi.</i></p>	<p>Clamp carrier, press</p>
	<p>Вантовые конструкции</p>	<p>Vantli konstruksiyalar – <i>maxsus sterjenlar (kanat (yo`g`on arqon)lar, bikir tayanchlar va bog`ichlar)ning cho`zilishga uyg`unlikda ishlashiga asoslangan osma ko`priklar, tom yopmalari kabilarning konstruksiyalari.</i></p>	<p>Design cable</p>


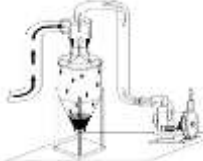



	<p>ВАНТЫ</p>	<p>Vantlar – <i>baland metal trubalar, radiomachtalar, shamol dvigatellarining minoralari kabilarni mahkamlash uchun tortqilar.</i></p>	<p>Cable</p>
	<p>Вата целлюлозная</p>	<p>Tsellyuloza momig`i – <i>yog`ochdan olingan tolasimon material. Makalaturadan tayyorlanadi. Ekomomiqning 80% i gazeta qog`ozidan, qolgan 20% i sog`lik uchun bezarar bo`lgan antiseptik va antipiren qo`shimchalardan iborat.</i></p>	<p>Cottonwool</p>
	<p>ВЕНТИЛЯЦИЯ</p>	<p>Ventillyatsiya, shamollatish – <i>xonalar (berk fazo)dagi boshqariladigan tabiiy yoki cun`iy havo almashuvi. Sanitariya-gigiyena va texnologik talablarga mos keladigan havo muhitini yaratishga xizmat qiladi.</i></p>	<p>Ventilation</p>
	<p>Веранда</p>	<p>Veranda, ayvon – <i>binoga qo`shib yoki taqab solingan, shuningdek binodan alohida yengil pavilion ko`rinishida tiklangan, isitilmaydigan ochiq yoki shishalangan imorat. Veranda ichida eshik qoladigan qilib, uying asosiy yoki yon tomon fasadi bo`ylab joylashtiriladi.</i></p>	<p>Piazza</p>
	<p>Вертикальный дренаж</p>	<p>Вертикальный дренаж, zovurlar yoki quvurlar sistemasi – <i>pastki qismiga filtr o`rnatilgan trubkasimon quduq. Undan chuqurlikda ishlaydigan nasoslar bilan yer osti suvlari tortib chiqarib tashlanadi. Trubkasimon quduqlar bir qatorga yoki kontur bo`ylab birlashtirilishi va markazlashgan nasos stansiyasidan xizmat ko`rsatilishi mumkin.</i></p>	<p>Vertical drain</p>


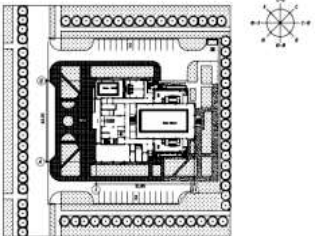



	<p>Верхолазные работы</p>	<p>Baland joylardagi ishlar – yer sirti, yopma yoki ishchi to`shamadan 5 m dan yuqori balandliklarda bajariladigan montaj yoki ta`mirlash ishlari. Bunda ishchilarni qulab tushishdan saqlaydigan asosiy vosita saqlovchi kamar bo`ladi.</p>	<p>Job spiderman</p>
	<p>Вестибюль</p>	<p>Vestibyul – keluvchilarni qabul qilish va taqsimlashga mo`ljallangan, binoning ichki qismiga kirish oldida joylashgan xona; jamoat binolarining bezatilgan kirish qismida joylashgan xona.</p>	<p>Antechamber</p>
	<p>Висячие конструкции</p>	<p>Osma konstruksiyalar – asosiy yuk ko`taruvchi elementlari (troslar, kabellar, to`rlar, zanjirlar, listlangan membranalar kabilar) faqat cho`zilishga ishlaydigan qurilish konstruksiyalari. Raspor (vertikal yo`nalishda ta`sir qiluvchi kuchning gorizontal yo`nalishda ta`sir qiladigan bosimi) va mahalliy kuchlanishlar ta`sirida deformatsiyalanishi osma konstruksiyalarning kamchiligi hisoblanadi. Yassi va fazoviy osma konstruksiyalar bo`ladi. Yassi osma konstruksiyalar osma ko`priklar, osma (kanat) yo`llar kabilarda, fazoviylari esa katta prolyotli jamoat va sanoat binolarining tom yopmalarida qo`llaniladi.</p>	<p>Pendant design</p>





	<p>Витраж</p>	<p>Vitraj – deraza yoki eshik o`rinlariga o`rnatilgan, yoki alohida ramkaga joylashtirilgan, shisha bo`laklari (ko`pinch har xil rangli)dan tayyorlangan bezakli kompozitsiya. Zamonaviy arxitekturada – metall ramkalarga mahkamlangan katta o`lchamli shishalar bilan fasadni keng ko`lamda shishalanishi.</p>	<p>Stained glass</p>
	<p>Влагостойкость</p>	<p>Namga chidamlilik – qurilish materiallarining davriy namlanib qurishi natijasida suvning yemiruvchi ta`siriga uzoq vaqt davomida qarshilik ko`rsatishi.</p>	<p>Humectancy</p>
	<p>Водозабор</p>	<p>Vodozabor (suv olish inshooti) – ochiq oqar suv, suv havzasi (daryo, ko`l, suv ombori) yoki yer osti manbalaridan suv olib, uni xo`jalik maqsadlarida (sug`orish, ichimlik suvy ta`minoti, elektr energiyasi ishlab chiqarish va b.) foydalanish uchun uzatishga mo`ljallangan gidrotexnik inshoot.</p>	<p>water-diverting structure</p>
	<p>Водоотлив</p>	<p>Suvni chiqarib tashlash – o`yilgan joy (kotlovan), karyer yoki yer osti yo`li, shaxta kabi qazilayotgan joylardan yer osti va ustidagi suvlarni chiqarib tashlashga mo`ljallangan tadbirlar hamda qurilmalar kompleksi.</p>	<p>Pumping</p>
	<p>Водоочистка</p>	<p>Suvni tozalash – suv ta`minoti manbasidan vodoprovodga yetkazib berilayotgan suvning sifati belgilangan normada bo`lishini ta`minlaydigan texnologik jarayonlar majmui.</p>	<p>Fresh water purification device</p>


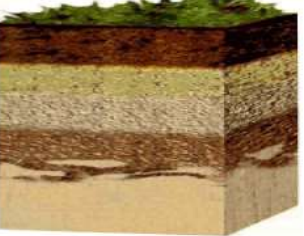

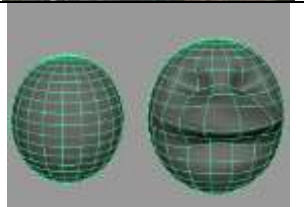

	<p>Водопонижение</p>	<p>Suv sathining pasayishi – <i>grunt</i>dagi yer osti yoki uning bilan chegaradosh suv havzasidagi suvlarning sathini qurilish ishlari davrida drenaj qurilmalar, chuqurlikda ishlaydigan nasoslar, iglofiltr kabilardan foydalanib pasaytirish.</p>	<p>Water inlet</p>
	<p>Водоприемник</p>	<p>Suv olish qurilmasi – 1) ochiq (daryo, ko`l, suv omborlari) yoki yer osti manbasidan suvni bevosita qabul qilishga mo`ljallangan cuv olish inshootining bir qismi; 2) yon atrofdagi territoriyalardan meliorativ quritish sistemasida yig`iladigan suvni qabul qiluvchi va chiqarib tashlovchi ochiq suv oqimlari (daryo, kanal va b.), suv havzasi yoki jarlik.</p>	<p>Inlet</p>
	<p>Водопровод</p>	<p>Vodoprovod – tabiiy manbalardan suv olish, tozalash, istemolchilarga zarur miqdorda va talab qilingan sifatda yetkazib berishni amalga oshiradigan muhandislik inshootlari va qurilmalari.</p>	<p>Aqueduct</p>
	<p>Водостоки</p>	<p>Novlar, tarnoylar – suvni yig`ish, qabul qilish, olib ketish va chiqarib tashlashga mo`ljallangan inshoot, qurilma va moslamalar, shuningdek suv oqishi mumkin bo`lgan tabiiy va sun`iy qiya maydonchalar.</p>	<p>Drain</p>
	<p>Войлок строительный</p>	<p>Qurilish namati, kigizi – past navli jun, o`simlik tolasi va yelimdan tayyorlangan, issiqlikni o`tkazmaydigan o`ram (rulon) material. Truboprovod va turli xil jihozlarni issiqliknind yo`qolishiga yo`l qo`ymaslik uchun qurilish namati bilan muhafazalanadi. U shuningdek ship va devorlarni tovish va issiqlik izolyatsiyasida keng foydalaniladi.</p>	<p>Felt constructive</p>

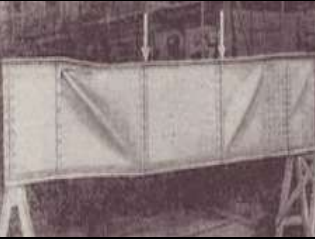

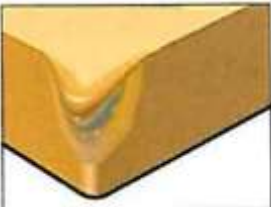


	<p>Воздуховод</p>	<p>Havo o`tkazgich – <i>shamollatish, havo bilan isitish, sun'iy iqlim hosil qilish, shuningdek texnologik maqsadlarda havo tashish uchun truboprovod.</i></p>	<p>Ventilating flue</p>
	<p>Габарит</p>	<p>Gabarit – <i>konstruksiya, bino, inshoot, qurilma, transport vositalari kabilarning chegaraviy tashqi konturlari yoki o`lchamlari.</i></p>	<p>Size</p>
	<p>Газгольдер</p>	<p>Gazgolder – <i>gazni qabul qilish, saqlash va taqsimlash gazoprovodlari yoki qayta ishlash qurilmalariga tarqatishga mo`ljallangan po`lat idish. O`zgarmas va o`zgaruvchan hajmli gazgolderlar bo`ladi. Shaharlarda yuqori bosimli, o`zgarmas hajmli gazgolderlar ishlatiladi. Ular sferik tubli silindrik (uzunligi 17 m va diametri 3 m atrofida) yoki sharsimon (diametri 10 m atrofida) shaklda va 1,8 MPa bosimga mo`ljallangan bo`ladi.</i></p>	<p>Gas-bag</p>
	<p>Газобетон</p>	<p>Gazobeton, g`ovak beton – <i>gaz hosil qiluvchi (odatda alyuminiy kukuni)ni bog`lovchi (masalan, portlandsement), kvartslı qum, kimyoviy qo`shimcha va suvga qo`shib tayyorlanadigan g`ovak beton. Asosan binolarni o`rovchi konstruksiyalarni tayyorlashda ishlatiladi.</i></p>	<p>Aerated concrete</p>
	<p>Газовая резка</p>	<p>Gaz bilan kesish – <i>biror yonuvchan gaz (atsetilen, koks gazi)ning yoki suyuq materiallarning (kerosin, benzin) kislorodda yonishidan hosil bo`lgan alangada metallning erishiga asoslangan kislorodli kesish usuli.</i></p>	<p>Gas bluff</p>





	Газовая сварка	<p>Gaz bilan payvandlash – kislород va yonuvchan gaz aralashmasining yonishidan hosil bo`lgan alanga yordamida metall mahsulotlarni payvandlash usuli. Metallarning alanga bilan qizdirilgan birikish joyi elektrod bilan birgalikda erib (erish harorati 3000-3150 °C) payvandlash vannasini hosil qiladi.</p>	Gas welding
	Газоочистка	<p>Gaz tozalash – sanoat gazlari tarkibidagi qattiq, suyuq yoki gazssimon aralashmalarni ajratib olish teznologik jarayoni.</p>	Gas purifying
	Газопровод	<p>Gazoprovod, gaz quvuri – biror joydam istemolchilargacha yonuvchan gazlarni tashishga mo`ljallangan truboprovod, jihozlar va asbob-uskunalar kompleksi.</p>	Gas pipe line
	Газопровод магистральный	<p>Magistral (asosiy) gazoprovod – yonuvchan gazlarni ular qazib olinadigan yoki ishlab chiqariladigan joydan gaz taqsimlash stahsiyalarigacha yetkazib berish gazoprovodi. Magistral gazoprovodlarni yotqizish turlari: yer ostidan; yer ustidan – tayanchlarga o`rnatilgan holda; yer bag`irlab – to`kma ko`tarmalar bo`ylab. Dengiz ostidan olinadigan gazlar suv osti magistral gazoprovodlari orqali tashiladi.</p>	Arterial gas pipe line
	Газоснабжение	<p>Gaz ta`minoti – xalq xo`jaligi va aholi uchun gaz yoqilg`isini tartibli ravishda uzatish va taqsimlash.</p>	Gas content






	<p>Галерея</p>	<p>Galereya – 1) muhandislik va texnologik kommunikatsiyalarga mo'ljallangan binolarni, shuningdek kishilarning o'tishi uchun bino yoki inshoot xonalarini birlashtiruvchi, to'la yoki qisman berkitilgan inshoot; 2) teatr zalidagi yuqori qavat, tarus; 3) yer osti yo'li; 4) maxsus muzey.</p>	<p>Walkway</p>
	<p>Генеральный план</p>	<p>Bosh plan (genplan) – loyihaning qurilish obyektini rejalashtirish va obodonlashtirish, binolar, inshootlar, transport yo'llari, muhandislik tarmoqlari, xo'jalik va naishiy xizmat tizimi bilan bog'liq kompleks yechimlarini o'z ichiga olgan qismi.</p>	<p>General layout</p>
	<p>Герметики</p>	<p>Germetiklar – bino va inshootlarning konstruktiv elementlaridagi tutashuv va birikmalarning jips birikib, o'tkazmaydigan bo'lishini ya'minlash uchun qo'llaniladigan elastik yoki plastoelastik materiallar.</p>	<p>Luting composition</p>
	<p>Гибкие стропы</p>	<p>Egiluvchan arqonli ilgaklar – yengil kolonna, to'sin, plita, devor panellari, konteynerlar kabilarni ko'tarishda foydalaniladigan po'lat arqonli ilgaklar. Texnologik vazifasiga ko'ra universal va yengillashtirilgan bir, ikki, to'rt va olti tarmoq (arqon)li shaklda chiqariladi.</p>	<p>Flexible sling</p>
	<p>Гидрант пожарный</p>	<p>O't o'chirish gidranti – tashqi vodoprovod tarmoqlaridan o't ochirish zaruriyati uchun suv oladigan ko'chmas (statsionar) qurilma. Yer osti (quduqlarda) va yerda joylashgan o't o'chirish gidrantlari bo'ladi. (Gidrant – vodoprovod kolonkasi yoki jo'mragi).</p>	<p>Fireplug</p>






	<p>Гидроизоляционные материалы</p>	<p>Gidroizolyatsion (namdan muhofazalovchi) materiallar – <i>qurilish konstruksiyalari, binolar va inshootlarni suv, kimyoviy agressiv moddalar (kislotalar, ishqorlar va b.)ning zararli ta'siridan himoyalovchi materiallar. Ishlatilash sohasiga qarab antifiltratsion (sizib o'tishga qarshi), zanglashga qarshi va germetizatsiyalovchi, asosiy materialining turlari bo'yicha – bitumli, qatronli, polimer, mineral va metall turlariga bo'linadi.</i></p>	<p>Water seal product</p>
	<p>Гидроизоляционный слой</p>	<p>Gidroizolyatsion qatlam – <i>bino yoki har qanday konstruksiyani tabiiy namlikning yemiruvchi ta'siridan himoyalovchi qatlam.</i></p>	<p>Water seal layer</p>
	<p>Гипс</p>	<p>Gips, ganch – <i>mineral va uni oldindan va kuydirgandan keyin maydalab tayyorlangan qurilish material, tez qotadigan bog'lovchi modda. Xonalarning ichini pardozlashda qo'llaniladi.</i></p>	<p>Alabaster</p>
	<p>Глазурь</p>	<p>Glazur, sir – <i>sopol mahsulotlarning sirtidagi shishasimon yupqa qatlam. Eritilgan shishasimon modda surtilgandan keyin qotishidan hosil bo'ladi. Sir mahsulotlarning fizik-kimyoviy xossalari va bezatilish sifatini yaxshilaydi, mustahkamligi va chidamliligini oshiradi.</i></p>	<p>Glaze</p>






	Гранит	<p>Granit – yer qobig`ida keng tarqalgan magmatik, qattiq tog` jinsi. Granit dala shpati, kvarts va slyuda (shaffof mineral)larning yirik kristallari donachalari aralashmasidan tashkil topadi. Granit “donador” tosh hisoblanadi.</p>	Granite
	Грунт	<p>Grunt, tuproq, yer, zamin – barcha tog` jinrlarining umumlashirilgan nomlanishi, insonlarning qurilish faoliyati ob`ekti. Grunt bin ova inshootlarning yer osti qismi joylashadigan tabiiy muhit hisoblanadi. Gruntlarning turlari: qum, qumloq tuproq, loy, torf, shag`al, har xil qoyatosh va zichlangan gruntlar.</p>	Bottom
	Деготь	<p>Dyogot, qatron – yopishqoqligi yuqori bo`lgan qora rangli suyuqlik. Yog`ochni havosiz muhitda issiqlik ta`sirida chiritib olinadi. Kreolin va kreozot olishda foydalaniladi.</p>	Tar
	Деформация	<p>Deformatsiya – biror fizik ta`sir (tashqi kuchlar, isitish va sovutish, namlikning o`zgarishi va b.) natijasida jism yoki uning bir qismining shakli va o`lchamlarining o`zgarishi.</p>	Strain
	Деформация здания (сооружения)	<p>Binoning deformatsiyasi – turli xil kuchlar va ta`sirlar natijasida bin ova inshootlarning shakl va o`lchamlarining o`zgarishi, shuningdek turg`unlikning yo`qotilishi (cho`kish, surilish, og`ish va b.).</p>	Edifice strain






	Деформация конструкции	Konstruksiyaning deformatsiyasi – <i>konstruksiya yoki uning qismlarining kuchlar va boshqa ta'sirlar natijasida shakl va o'lchamlarining o'zgarishi.</i>	Construction strain
	Деформация основания	Asosning deformatsiyalanishi – <i>bin o (inshoot)dan asosga uzatiladigan kuchlanishlar yoki bin o qurilishi va foydalanilishi davrida gruntning fizik xolatidagi o'zgarishlar natijasida yuzaga keladigan deformatsiya.</i>	Foundation strain
	Деформация пластическая	Plastik deformatsiya – <i>kuchlar ta'sirida material yaxlitligining mikroskopik buzilishlarsiz hosil bo'lgan qoldiq deformatsiya.</i>	Plastic strain
	Деформация упругая	Elastik deformatsiya – <i>hosil qiluvchi kuchlar olinganidan keyin yo'qoladigan deformatsiya. Bunda jism dastlabki shakli va o'lchamlariga qaytadi.</i>	Tough strain
	Домкрат	Domkrat – <i>yuklarni katta bo'lmagan (odanda 2 m gacha) balandlikka ko'tarish uchun statsionar yoki ko'chma mexanizm. Reykali, vintli (rasmda tasvirlangan), pnevmatik va gidravlik domkratlar bo'ladi. Domkratlar bir necha kilogrammdan yuzlab tonnagacha bo'lgan yukni ko'taradi. Ta'mirlash-qurilish va montaj ishlarida qo'llaniladi.</i>	Adjustable jack






	<p>Древесноволокнистые плиты (ДВП)</p>	<p>Yog`och tolali plitalar – yog`ochni tolasimon massa holatigacha maydalab, keyinchalik undan plita qoliplab olinadigan material. O`ta qattiq, qattiq, o`rtacha qattiqlikdagi, izolyatsion-pardoqlash va izolyatsion yog`och tolali plitalar bo`ladi.</p>	<p>Wood-fibre board</p>
	<p>Древесностружечные плиты</p>	<p>Yog`och qirindili plitalar – yog`och qirindilariga oz miqdorda sintetik bog`lovchi (odatda karbamid smolasi) qo`shilgan qorishmani qizdirib shtamplash bilan olinadigan material. Yog`och qirindili plitalarning fizik-mexanik xossalari yog`ochga yaqin, ammo namlikka chidamliligi past.</p>	<p>Sawdust flag</p>
	<p>Дрена</p>	<p>Drena – sizot suvlarni yig`ish va chiqarib tashlaydigan sun`iy qurilma (quvur, drenaj kanali, quduq). Drenalar qo`llanilish sohasi (quritkichlar, kollektorlar), konstruksiyalari va materiallariga ko`ra farqlanadi: quvursimon (sopol, yog`och, plastmassa va b.), bo`shliqli (kovaksimon, tirqishli), to`ldiruvchili (shag`altoshli, shox-shabba yoki qamish bog`lamlari). Drenalar yerlardagi ortiqcha namlikni kamaytirish, yerlarning sho`rlanishiga qarshi kurashda va og`ir tuproqli yerlarda gaz almashinuvini yaxshilash maqsadida qo`llaniladi.</p>	<p>Covered drain</p>
 <p>Крупный гравий Перфорированная дренажная труба</p>	<p>Дренаж</p>	<p>Drenaj – yer osti suvlarining sathini pasaytirish maqsadida sizot suvlarini yig`ib va chiqarib tashlaydigan quvur (drena), quduq kabi qurilmalar tizimi.</p>	<p>Disclaim</p>






	<p>Дюбель</p>	<p>Dyubel – mahkamlash mahsulotlari. Dyubel qattiq yaxlit devor yoki shipga materiallarni mahkamlashda ishlatiladi.</p>	<p>Spike</p>
	<p>Железобетон</p>	<p>Temir-beton – beton va po`lat armaturani monolit birlashtirib hocil qilingan birikma. Konstruksiya yaxlit jism kabi ishlaydi. Beton odatda siquvchi, armatura esa cho`zuvchi kuchlanishlarni qabul qiladi. Mustahkamlikning yuqoriligi, ko`pga chidamlilik, shakl hosil qilishning osonligi temir-betonning asosiy afzalliklari hisoblanadi.</p>	<p>Steel concrete</p>
	<p>Жидкие гвозди</p>	<p>Suyuq mixlar – yuqori adgezik sifatleri bilan ajralib turuvchi yelimlar. Suyuq mix yelimi biriktiriladigan materiallarga yaxlit qatlam qilib surtilmasdan, mix yoki dyubel qoqiladigan joylarga nuqtali qo`yib chiqiladi.</p>	<p>Sloppy spike</p>
	<p>Заглушка</p>	<p>Qopqoq, tiqin – teshikni zichlab berkitadigan moslama. Quvurlarning uchini berkitishda qo`llaniladigan anjom.</p>	<p>Cover plug</p>
	<p>Закладные детали (в железобетоне)</p>	<p>Bog`lovchi detallar (temi-betonda) – temir-beton elementlarni betonlashdan oldin o`rnatiladigan metall detallar; temir-beton va metall konstruksiyalarni o`zaro biriktirishda qo`llaniladi. Bunda bog`lovchi detallar payvandlab biriktiriladi. Bog`lovchi detallarning ochiq sirtlari zanglashdan himoyalanaadi.</p>	<p>Bond component</p>






	<p>Заклепка</p>	<p>Parchin mix – <i>silindrik shaklli, bir uchida kallagi boʻlgan metall sterjen. Parchin mix metall sirtlarni biriktirishda ishlatiladi.</i></p>	<p>Rivet</p>
	<p>Затвор гидравлический (водяной затвор)</p>	<p>Gidravlik zatvor (qulf, zanjir, tamba), suv zatvori – <i>gazlarning fazoning bir qismidan ikkinchisiga (truboprovoddan xonaga, truboprovodning bir uchastkasidan ikkinchisiga) oʻtishiga toʻsqinlik qiladigan qurilma. Unda gazlarning nomaʼqul yoʻnalishga oqishiga suv qatlami toʻsqinlik qiladi.</i></p>	<p>Water-gate</p>
	<p>Затвор гидротехнический</p>	<p>Gidrotexnik zatvor – <i>gidrotexnik inshoot (suv tashlaydigan inshoot plotinalari, shlyuzlar, truboprovodlar, gidrotexnik tunnellar va b.)dagi suv oʻtkazish teshiklarini berkitib ochuvchi qoʻzgʻaluvchan qurilma. Suv oqimi miqdorini boshqarishda foydalaniladi.</i></p>	<p>Hydraulic water-gate</p>
	<p>Затяжка</p>	<p>Tortqi – <i>arka, gumbaz, cherdak toʻsini kabilarning raspor (raspor – vertikal yoʻnalishda taʼsir qiluvchi kuchning gorizontaal yoʻnalishda tarqaladigan bosimi) konstruksiyalaridagi choʻzuvchi kuchlanishlarni qabul qiluvchi oʻzak (sterjen) element.</i></p>	<p>Drawing tight</p>
	<p>Здание</p>	<p>Bino – <i>inson ishtirokidagi turli faoliyatlar uchun moʻljallangan, yopiq fazo hosil qiluvchi, yerda tiklangan qurilish konstruksiyalari tizimi (turar-joy, teatr, vokzal, ishlab chiqarish korpusi).</i></p>	<p>Edifice</p>






	<p>Здание жилые</p>	<p>Turar-joy binolari – <i>insonlarning doimiy yashashlari uchun kvartira uylar va biror korxonada ishlash yoki o`qish davri uchun yotoqxon.</i></p>	<p>Live house</p>
	<p>Здания и сооружения временные</p>	<p>Vaqtinchalik bino va inshootlar – <i>qurilishdagi ishchilarga xizmat ko`rsatish hamda qurilish-montaj ishlarini bajarish maqsadida maxsus tiklanadigan yoki vaqtinchalik moslashtiriladigan bino va inshootlar (ishlab chiqarish yoki yordamchi maqsadlarda).</i></p>	<p>Temporary house</p>
	<p>Здания и сооружения общественные</p>	<p>Jamoat binolari va inshootlari – <i>aholiga maishiy xizmat ko`rsatish va ma`muriy hamda jamoat tashkilotlarini joylashtirishga mo`ljallangan bin ova inshootlar.</i></p>	<p>Social house</p>
	<p>Здания производственные</p>	<p>Ishlab chiqarish binolari – <i>sanoat va qishloq xo`jaligi mahsulolarini ishlab chiqaruvchi korxonalarni joylashtirish va kishilarning ishlashlari hamda texnologik jihozlardan foydalanish uchun zarur sharoitlar yaratish maqsadida tiklangan binolar.</i></p>	<p>Production house</p>
	<p>Зенкование</p>	<p>Zenkirlash – <i>teshik diametrini bir vaqtning o`zida konus shaklida kengaytirish.</i></p>	<p>Countersink</p>




	<p>Иглофильтр</p>	<p>Ignafiltr – <i>quduq vazifasini bajaradigan, uchiga diametri 40-70 mm lik filtr o`rnatilgan quvur. Yerlarni quritishda yer osti suvlarining sathini pasaytirishda ishlatiladi. Quvur chiqarib tashlovchi nasos o`rnatilgan kollektor bilan tutashtiriladi.</i></p>	<p>Cutting point filter</p>
	<p>Известняк</p>	<p>Ohaktosh – <i>keng tarqalgan cho`kma tog` jinsi. Qumli, tuproqli (mergel), ko`mirli va bitumli ohaktoshlar bo`ladi. Ohaktosh qurilishda qurilish toshi, shag`al, ohak ko`rinishida ishlatiladi.</i></p>	<p>Limestone</p>
	<p>Известь</p>	<p>Ohak – <i>ohaktoshni kuydirib, ishlov berib olinadigan bog`lovchi modda. So`ndirilgan va so`ndirilmagan ohaklar bo`ladi. Ohaktosh tarkibida 95% gacha CaO bo`lib, bog`lovchi material vazifasini bajaradi. Qurilish qorishmalari va beton tayyorlashda, silikat g`isht ishlab chiqarishda, avtoklav silikat beton mahsulotlar tayyorlashda qo`llaniladi.</i></p>	<p>Calcareous earth</p>
	<p>Изделия строительные</p>	<p>Qurilish mahsulotlari – <i>qurilishga tayyor holda yetkazib beriladigan, zavod sharoitida tayyorlangan elementlar.</i></p>	<p>Constructional product</p>
	<p>Изол</p>	<p>Izol – <i>rezinobitum bog`lovchi, plastifikator, to`ldirgich va asbestdan olinadigan namdan muhafazalovchi tomga yopiladigan material. Izol neft bitumlari yoki bitum mastikalari bilan yopishtiriladi.</i></p>	<p>Fiberglass-bitumen sheath</p>

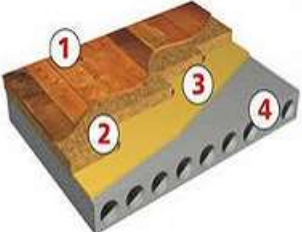




	Изолятор	Izolyator – <i>elektr simlarini osish va izolyatsiyalash uchun ishlatiladigan maxsus rolik va boshqa moslamalar.</i>	Isolation ward
	Изразцы	Koshin – <i>loyni kuydirib, rangli sir qoplab tayyorlangan bezak plitkalari. Zarur shaklga keltirilgan koshinlar quritilib, keyin 1150 °C gacha haroratda kuydiriladi. Koshinlar silliq yoki relyefli, sirlangan (mayolika) yoki sirlanmagan (terrakota) bo`lishi mumkin.</i>	Dutch tile
	Изыскание инженерные	Muhandislik (dastlabki) qidiruv ishlari – <i>qurilish bo`ladigan hududni texnik va iqtisodiy xususiyatlarini kompleks tekshirish. Yangi obyektlarni loyihalash, mavjudlarini ta`mirlash, qurilishning maqsadga muvofiqligi va joylashtirish uchun zarur ma`lumotlarni yig`ish maqsadida o`tkaziladi.</i>	Investigation locating
	Искусственные сооружения	Sun`iy inshootlar – <i>yo`lning har xil to`siqlar (daryo, jarlik, dara) bilan kesishishida tiklanadigan inshootlarning shartli nomlanishi. Eng ko`p tarqalgan sun`iy inshootlar – ko`priklar, kesishgan yo`l ustidan o`tkazilgan ikkinchi yo`llar, estakadalar, teshik ko`priklar, tunnellar, tepalik ostidagi quvurlar.</i>	Engineering structures
	Камень бутовый	Xarsangtosh – <i>o`lchami 150-500 mm bo`lgan tabiiy tosh bo`laklari. Xarsangtoshlar parchalangan bo`laklar yoki toshtaxta ko`rinishida bo`lishi mumkin. Poydevorlar va ayrim inshootlarning devorlarini tiklashda yoki gidrotexnik inshootlarning ayrim qismlarini betonlashtirishda ishlatiladi.</i>	Dummy road weight






	<p>Камень керамический</p>	<p>Sopol tosh – loy xomashyolariga har xil qo`shimchalar qo`shib tayyorlanadigan ichi kavak qurilish materiali. O`lchamlarining kattaligi bilan g`ishtdan ajralib turadi. Sopol tosh shuningdek markasi, zichligi, sovuqqa chidamliligi bilan ham farqlanadi.</p>	<p>Keramic weight</p>
	<p>Камнебетон</p>	<p>Toshbeton – toshni beton qorishmasiga vibratsiya (tebranish, zirrillash) yordamida botirib hosil qilinadigan material.</p>	<p>Lithic concrete</p>
	<p>Канал</p>	<p>Kanal, soy – 1) suvni bosimsiz, o`z oqimi bilan o`tkazishga mo`ljallangan, katta masofaga cho`zilgan, chuqurlik yoki ko`tarmada joylashgan ochiq inshoot; 2) aloqa yo`llari (kabellar, truboprovodlar va h.)ni yotqizishga mo`ljallangan, balandligi 2 m dan kam, yer ostida joylashgan katta masofaga cho`zilgan inshoot.</p>	<p>Channel</p>
	<p>Канализация</p>	<p>Kanalizatsiya – aholi punktlari, sanoat korxonalarini va boshqa obektlardan yog`in suvlari, axlat, chiqindi kabilarni qabul qilib yig`ish va chiqarib tashlaydigan, shuningdek ularni utilizatsiyasi (foydali suratda ishlatish)dan avval tozalaydigan va zararsizlantiradigan muhandislik inshootlari (truboprovodlar, nasos stansiyalari, suvni tozalash inshootlari) va jihozlari (sanitariya asbob-anjomlari, quvurlarning ustunlari), kompleksi.</p>	<p>Canalization</p>
	<p>Канат</p>	<p>Arqon, kanat – po`lat sim, ip, eshilgan ip, o`simlik, sintetik va mineral tolalardan tayyorlangan egiluvchan mahsulot. Tayyorlanish usuliga ko`ra arqonlarning chiyratma, eshilgan, eshilmagan va to`qilgan turlari bo`ladi. Po`lat arqonlar diametri 0,5-2 mm lik simlardan tayyorlanadi.</p>	<p>Rope</p>





	<p>Канатная дорога</p>	<p>Arqonli yo`l – yuklar va yo`lovchilarni tashish uchun vagoncha, vagon yoki kreslolarni fazoda ko`chirishda tayanchlar oraligliga tortilgan po`lat arqondan foydalaniladigan qurilma. Yuk tashish arqonli yo`llarining uzunligi 200 km, ko`tarilish burchagi 45° gacha bo`lishi va soatiga 1000 t gacha yuk tashilishi mumkin.</p>	<p>Aerial railway</p>
	<p>Каркас</p>	<p>Karkas, sinch – bino yoki inshootning o`zaro biriktirilgan alohida elementlar (sterjehlar)dan tashkil topgan skleti, sinchlari. Mahsulot (inshoot)ning mustahkamligi, turg`unligi, chidamliligi va mahsulotning shaklini belgilaydi. Yog`och, metall, temir-beton va boshqa materiallardan tayyorlanadi.</p>	<p>Frame</p>
	<p>Каркас арматурный</p>	<p>Armaturali karkas – temir-beton konstruksiyalarning turlariga mos ravishda hajmli yoki tekis qilib, opalubka (beton quyish uchun qolip)ga o`rnatish uchun yig`ilgan (bog`lab, payvandlab) bo`ylama va ko`ndalang armatura sterjenlari jamlanmasi.</p>	<p>Frame</p>
	<p>Каркас здания (сооружения)</p>	<p>Bino (inshoot) karkasi – yuklar va boshqa ta`sirlarni o`ziga qabul qilib, bino (inshoot)ning mustahkamligi hamda chidamliligini ta`minlaydigan yuk ko`taruvchi sterjenlar tizimi.</p>	<p>House frame</p>
	<p>Каркасно-панельные конструкции</p>	<p>Karkas-panelli konstruksiyalar – karkasning yuk ko`taruvchi elementlari (temir-beton yoki po`lat kolonna va rigellar) va o`rab turuvchi konstruksiyalar (devor panellari, yopma va orayopmalarning plita va panellari)dan tarkib topgan konstruksiyalar. Asosan ko`p qavatli binolar qurilishi uchun mo`ljallangan.</p>	<p>Frame-pavement construction</p>

	<p>Карта ТЕХНОЛОГИЧЕСКАЯ</p>	<p>Texnologik xarita – <i>qurilish-montaj ishlarining ko`p takrorlanadigan turlarini qulay va bir xilda bajarilish texnologiyasini belgilaydigan hamda qurilish ishlarini bajarish loyihasini o`rniga yoki unga qo`shimcha foydalaniladigan hujjat. Rasmda ikki nishabli tom qurilishining texnologik xaritasi tasvirlangan.</i></p>	<p>Engineering portolano</p>
	<p>Катанка</p>	<p>Katanka (ingichka po`lat chiviq) – <i>qizdirib dumaloqlangan, diametri 5-10 mm bo`lgan sim. Po`lat katankalardan temir-beton konstruksiyalar uchun armaturalar tayyorlanadi.</i></p>	<p>Rod</p>
	<p>Кафель</p>	<p>Kafel, koshin – <i>ohakgil (mergel) loyini kuydirib, tashqi tomonidan sir qoplangan yupqa plitka, koshin. Devor, pol va pechkalarning sirtini qoplashda ishlatiladi.</i></p>	<p>Dutch tile</p>
	<p>Керамическая плитка</p>	<p>Sopol plitka – <i>sopol loyni kuydirib olingan tekis mahsulot. Sirtlarni pardozlashda ishlatiladi. Kukunsimon chala qurigan sopol bo`tqasi quritilib, yaxlitlanib birikkunicha qizdirib polni qoplashda ishlatiladigan dopol plitka olinadi. Yuqori mustahkamligi, yeyilishga chidamliligi bilan ajralib turadi. Silliq, g`dir-budir va taramlangan, bir rangli va ko`p rangli turlari bo`ladi.</i></p>	<p>Stoneware tile</p>
	<p>Кессон</p>	<p>Kesson – <i>suv ostida yoki suvga to`yingan tuproqda bajariladigan ishlar uchun zarur sharoitlarni ta`minlash qurilma (kamera)si.</i></p>	<p>Cassoon</p>



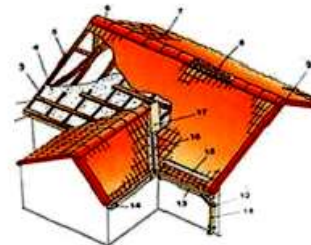

	<p>Кирпич</p>	<p>G`isht – <i>parallelepiped ko`rinishidagi to`g`ri shakldagi sun`iy tosh. Zichligi 1600-1800 kg/m³ bo`lgan oddiy va zichligi 1200-1600 kg/m³ bo`lgan takomillashtirilgan (asosan devor va pardevorlarni tiklashda ishlatiladi) g`ishtlar bo`ladi. G`ishtlar siqilishdagi mustahkamligiga qarab 75, 100, 150, 200 va 300 markalarga ajratiladi. Yengil g`isht issiqlik qurilmalarin izolyatsiyalashda qo`llaniladi; maxsus (o`tga chidamli, kislotaga chidamli) g`ishtlar sanoat qurilmalari (pechlar, kimyoviy agregatlar, omborxonalar, tindirgichlar)da konstruksion va futerlash materialli sifatida ishlatiladi; klinker g`ishtlardan yo`l qurilishi va sanoat binolarining pollarini qurishda ishlatiladi.</i></p>	<p>Modular brick</p>
	<p>Кладка бутовая</p>	<p>Tosh devor (xarsangtoshdan) – <i>poydevor, yerto`la qavatlarining devorlari, devorning pastki qismlai va isitilmaydigan binolarning devorlarinin tiklashda qo`llaniladi. Devor tiklash uchun ohaktosh, qumtosh, chig`anoqtosh, tuf, granit va yirik toshlar ishlatiladi.</i></p>	<p>Rubble bond</p>
	<p>Кондиционирование воздуха</p>	<p>Binolarda sun`iy iqlim hosil qilish – <i>kishilarning o`zini yaxshi his qilishlari uchun sharoit yaratish, texnologik jarayonlarni tashkil qilish, jihoz va qurilmalar ishlaydigan muhit hosil qilish va materiallarni saqlash maqsadida yopiq xonalarda havo harorati, nisbiy namligi, tozaligi, tarkibi va harakati tezligini yaratib, avtomatik saqlash.</i></p>	<p>Air-conditioning</p>






	<p>Конструкции комплексные</p>	<p>Kompleks konstruksiyalar – turli xil materiallardan tashkil topib, o`zaro bog`liq holda ishlaydigan qurilish konstruksiyalari (masalan, sovuq o`tkazmaydigan material [2, 3] va tom [1]li yopma plita [4]).</p>	<p>Complex construction</p>
	<p>Конструкции монолитные</p>	<p>Monolit konstruksiyalar – asosiy qismlari yaxlit (monolit) shaklda bevosita bino yoki inshoot tiklanadigan joyning o`zida bajarilgan qurilish konstruksiyalari (asosan beton va temir-betondan).</p>	<p>Monolithic construction</p>
	<p>Конструкции несущие</p>	<p>Ko`tarib turuvchi konstruksiyalar – bino va inshootlardagi yuklar va ta`sirlarni qabul qilib ularning mustahkamligi, bikrligi va turg`unlagini ta`minlaydigan qurilish konstruksiyalari.</p>	<p>Portative construction</p>
	<p>Конструкции ограждающие</p>	<p>O`rovchi konstruksiyalar – bino va inshootlarning ichki qismlarini tashqi muhit ta`siridan saqlash, ichki qismlarning bo`glanishlari va aloqalarini normativ talablariga mosligini ta`minlaydigan qurilish qonstruksiyalari.</p>	<p>Guard construction</p>
	<p>Конструкции плоскостные</p>	<p>Tekis konstruksiyalar – faqat ma`lum tekislik bo`yicha ta`sir qiluvchi kuchlanishlarni qabul qilishga mo`ljallangan konstruksiyalar. Masalan, orayopma plitalar.</p>	<p>Planar construction</p>

	<p>Конструкции пневматические</p>	<p>Pnevmatik konstruksiyalar – rezina yoki polimer qoplamali havo o`tkazmaydigan sintetik matodan tayyorlangan yumshoq gumbazlar. Ularning berk ichki hajmiga atmosfera havosi haydalib konstruksiya hosil qilnadi.</p>	<p>Air construction</p>
	<p>Конструкции пространственные</p>	<p>Fazoviy konstruksiyalar – o`zlariga fazoviy ta'sir qiluvchi kuchlar sistemasini qabul qilishga mo`ljallangan konstruksiyalar.</p>	<p>Solid construction</p>
	<p>Конструкции сборные</p>	<p>Yig`ma konstruksiyalar – korxonalarda tayyorlanib, bino va inshootlarni tiklashda foydalaniladigan qurilish konstruksiyalari.</p>	<p>Modular construction</p>
	<p>Конструкции строительные</p>	<p>Qurilish konstruksiyalari – bin ova inshootlardagi yuk ko`taruvchi, o`rab turuvchi yoki aralash (yuk ko`tarib o`rab turuvchi) vazifalarni bajaradigan elementlar. Rasmda temir-beton fermaning elementlari tasvirlangan.</p>	<p>Constructional construction</p>
	<p>Контейнер</p>	<p>Konteyner – standart idish shaklidagi olib qo`yiladigan moslama. Har xil transport vositalarida yuklarni tashishda foydalaniladi. Bir turdagi transportdan ikkinchi turga mexanizatsiyalashtirilgan yklash, tushirish moslamalariga ega. Universal, ixtisoslashgan va maxsus konteynerlar bo`ladi. 1,25; 2,5; 5; 10; 20; 30 t lik yukni tashishga mo`ljallangan konteynerlar ishlab chiqariladi.</p>	<p>Container</p>





	<p>Координационные оси</p>	<p>Koordinatsion o`qlar – uzun shtrixli ingichka shtrixpunktir chiziqlar bilan har bir bino yoki inshootning tasvirida ko`rsatiladigan o`qlar. Koordinatsion o`qlar arab raqamlari va bosh harflar bilan diametri 6-12 mm lik aylanalar ichida belgilanadi.</p>	<p>Coordination axis</p>
	<p>Костыль</p>	<p>Kostil – 1) tayoq, hassa, qo`ltiq tayoq; 2) to`g`ri burchak ostida buklangan katta yo`g`on mix yoki tirgak. Temir yo`l kostillari rels va yog`och shpallarni temir yo`l ko`tarmasiga mahkamlashda ishlatiladi.</p>	<p>Brob</p>
	<p>Котлован</p>	<p>Kotlovan – bino va inshootlarning poydevor va asoslarini yotqizish uchun qazilgan chuqur. Kotlovanlar odatda yer kavlaydigan mashinalar bilan qaziladi.</p>	<p>Dish, barrow pit</p>
	<p>Кровля</p>	<p>Tom – binoning atmosferadan bo`ladigan har xil tashqi ta`sirlarni qabul qiladigan tepadagi qismi. Uning asosiy vazifasi yomg`ir va oqar suvlarni chiqarib tashlashdan iborat. Tomning eng zarur xususiyatlari uni tayyorlash va foydalanish jarayonining yengilligi, chidamliligi va tejamliligi hisoblanadi.</p>	<p>Roof, handing wall</p>
	<p>Кровля плоская</p>	<p>Tekis tom – nishabliligi sezilmaydigan (1-3 %) yoki umuman nishabliksiz qurilgan tom. Bunday tomlar chordoqli yoki chordoqsiz (bu holda icciqlik izolyatsiyasi qatlami qo`shilsdi) bo`lishi mumkin.</p>	<p>Terrace</p>






	Кровля односкатная	<p>Bir nishabli tom – <i>chordoq to`sinlari tayanadigan devor bir tekisda pasayib (ko`tarilab) boradigan devorga qurilgan tom. Bunday tomlarni qurish oson. Ularni yopishda qimmat bo`lmagan ishonchli materiallar – ondulin, shifer, ruberoidlardan foydalanish mumkin. Bunday tomlarda yog`inlar yig`ilib qolmasdan nishab tarafga oqib ketadi.</i></p>	Pent-roof
	Кровля двухскатная	<p>Ikki nishabli tom – <i>xususiy joylarda eng ommalashgan va qulay tomlardan biri. Bir nishabli tomlarga nisbatan konstruktiv tuzilishi murakkabroq, qor, yomg`ir, shamol ta`siriga chidamli. Bir nishabli tomga nisbatan chiroyli ko`rinishga ega.</i></p>	Saddle roof
	Крыша многосщипцовая	<p>Ko`p qirrali tom – <i>murakkab konstruktiv tuzilishga ega. Ko`proq ko`pburchak hsaklidagi uylar, hamda taqab solingan imoratlar va bolaxonalarda qo`llaniladi.</i></p>	Laced valley
	Кровля сферическая	<p>Sferik tom – <i>bunday ko`rinishdagi tom ostida odatda shiyponcha joylashtiriladi. Stadionlar va shu kabi jamoat binolari ham shu kabi yoki gumbazli tom bilan yopiladi. Gumbazdan uzatiladigan kuchlanishlarni qabul qilish uchun devor perimetrlari bo`ylab bikrlik xalqasi o`rnatiladi.</i></p>	Sphere handing wall
	Кронштейн	<p>Kronshteyn – <i>devor yoki kolonkaga mahkamlangan tokcha, tayanch.</i></p>	Bracket





	<p>Крупноблочные конструкции</p>	<p>Yirik blokli konstruksiyalar – katta o`lchamli sun`iy yoki tabiiy toshlar (yirik bloklar)dan yig`ilgan konstruksiyalar. Turar-joylar, jamoat va sanoat binolari va inshootlarini tiklashda qo`llaniladi. Yirik bloklar zavodlarda beton, g`isht, sopol toshlar, tuf (g`ovak tog` jinsi), chig`anoqtosh kabilardan tayyorlanadi. Qurilishda yengil va g`ovak betonlar asosida tayyorlangan tashqi devor bloklarining konstruksiyalari keng tarqalgan.</p>	<p>Large dimensional block</p>
	<p>Крупнопористый бетон</p>	<p>Yirik g`ovakli beton – zich yoki g`ovakli shag`al, bog`lovchi (asosan portlandsement) hamda suv qorishmasiga qum aralashmasdan olingan beton. Qum ishlatilmasligi va sementning kam sarfi (280 kg/m³) betonning yirik g`ovakli va zichligining kam bo`lishini ta`minlaydi.</p>	<p>Coarse-pored concrete</p>
	<p>Крыша</p>	<p>Tom, tim – binoning ustki chegaralovchi qismi. Yuk ko`taruvchi (cherdak to`sini, ferma, tirgak, panellar va h.), qor, shamol tomning og`irligini devorga uzatuvchi va alohida tayanchlar hamda tashqi qobiq – tomdan tashkil topgan bo`ladi. Cherdak (chordoq)li va cherdaksiz tomlar bo`ladi.</p>	<p>Roof</p>
	<p>Кювет</p>	<p>Kyuvet (yo`l chetidagi ariq) – yo`l sathi va yonbag`irlaridagi suvlarni chiqarib tashlash uchun yo`l chetiga qazilgan ariq.</p>	<p>Ditch</p>





	Лаги	Laga – yog`och, brus yoki metall to`sinlar. Lagalar bino poli yoki taxtasupalarda tayanch vazifasini bajaradi.	Time lag
	Леса строительные	Qurilish havoalari – qurilish va ta`mirlash ishlarida ishchilar va qurilish materiallarini joylashtirishgan yordamchi vaqtinchalik qurilmalar. Tirab qo`yiladigan, zinasimon, osma, ko`chma, o`ziyurar va boshqa turdagi qurilish havoalari bo`ladi.	Falsework
	Лестничный марш	Zina marshi – zinaning ikki supa yoki qavat o`rtasidagi qiya qismi.	Flight of stairs
	Линолеум	Linoleum – polga qoplanadigan polimer o`ram (rulon) material. Asosiy xom ashyosi turiga qarab polivinilxlorid, alkid, nitrolinoleum va rezina (relin) linoleumlar bo`ladi. Linoleumlar negizsiz (bir yoki ko`p qatlamli) va mustahkamlangan negizli (mato, pergamin) yoki shovqindan muhofazalovchi negizli bo`lishi mumkin.	Linoleum
	Лоток	Ochiq nov, tarnov – 1) kommunal tarmoqlar yotqizish uchun temir-beton konstruksiya; 2) oqar suv (suyuqlik) tashish moslamasi; 3) yukni o`zining og`irligi ta`sirida sirpantirib tashiydigan qiya o`rnatilgan moslama.	Tray





	<p>Малахит</p>	<p>Malaxit – eng chiroyli minerallaedan biri, yashil rangli tosh. Ochiq yashil ko`kimgir – feruza rangdan qoramtir yashil ranggacha bo`lishi mumkin. Kolonnalar, stol ustlari, kaminlar, vazalar, torsher kabilarni sirtini qoplashda ishlatiladi.</p>	<p>Green mineral</p>
	<p>Мачта</p>	<p>Machta - poydevorga ankerlar bilan o`rnatilib, tortqilar bilan muvozanatlangan stvoldan tashkil topgan vertikal inshoot.</p>	<p>Mast</p>
	<p>Металлочерепица</p>	<p>Metall cherepitsa – ikki tarafidan ham himoyalovchi va bezak vazifasini o`tovchi polimer tarkib qoplangan, profillangan, ruxlangan po`lat tunuka. Metall cherepitsaning tashqi ko`rinishi an'anaviy tomga yopiladigan sopol cherepitsalarni eslatadi.</p>	<p>Coated metal tiling</p>
	<p>Минеральная вата</p>	<p>Mineral momiq – donna pechlarining eritmalari – toshqollar yoki ayrim tog` jinslarini shisha tola ko`rinishida qayta ishlab olingan issiqlik izolyatsiyalovchi material. Sintetik yoki bitum bog`lovchilar qo`shib tayyorlangan tayyor mahsulot (plitalar, chipta, qobiq)lar ko`rinishida qo`llaniladi.</p>	<p>Mineral cottonwool</p>




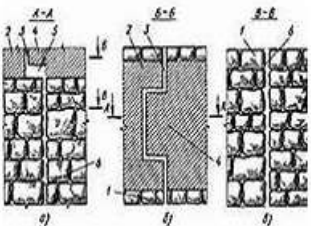

	<p>Мобильные здания</p>	<p>Mobil binolar – <i>ishchilarga qulay boʻlgan mehnat va maishiy sharoitlarni yaratish uchun foydalaniladigan vaqtinchalik binolar. Qoʻllanilishiga qarab mobil binolar uch guruhga boʻlinadi: ishlab chiqarish – asboblarni saqlanadigan, mexanik ustaxonalar, qozonxonalar, laboratoriyalar, nasos stansiyalari kabilar; omborxonalar – materiallar, jihozlar, asbob-uskunalar kabilarni saqlash joylari; yordamchi – usta, propab idorasi, dam olish va ishchilar isinish xonasi, ovqatlanish joyi, dushxona, medpunkt kabilar.</i></p>	<p>Mobile house</p>
	<p>Монолит</p>	<p>Monolit, yaxlit tosh va undan yasalgan narsa – <i>yaxlit tosh palaxsasi; toshdan tiklangan yaxlit inshoot (haykal) yoki uning bir qismi (kolonna).</i></p>	<p>Monolith</p>
	<p>Мрамор</p>	<p>Marmar, marmartosh – <i>ohaktosh va dolomitning qayta kristallanishi natijasida boshqa koʻrinishga oʻtishidan hosil boʻlgan togʻ jinsi. Yengil sayqallanadi. Siqilishga chidamliligi 50-250 MPa. Haykaltaroshlikda, maydachuyda mahsulot tayyorlashda va qoplama material hamda blok shaklida qurilish material sifatida ishlatiladi.</i></p>	<p>Marble</p>
	<p>Мраморная крошка</p>	<p>Marmar maydasi (uvogʻi) – <i>suvoq qorishmasi va bezak betonlarda toʻldirgʻich vazifasini bajaradi. Marmar maydasi marmar konlarini ishlashda hamda marmardan mahsulotlar tayyorlashda chiqqan chiqindilarni qayta ishlab olinadi.</i></p>	<p>Marble crumb</p>






	Муфта	Mufti – jihozlarning bir turi bo`lib, uning yordamida bir turdagi quvur ikkinchi tur quvur bilan birlashtiriladi.	Coupling
	Настил	To`shama, qat – inshootning tayanch konstruksiyalari (devor, tayanch, to`sin)ga o`rnatiladigan temir-beton, metall yoki yog`ochdan tayyorlangan konstruktiv element. Binolarning poli yoki tomi, sexlardagi texnologik maydonchalar, ko`priklarning o`tish qismlarini qoplashda asos bo`lib xizmat qiladi. Rasmda supasimon to`shama tasvirlangan.	Planking
	Нивелир	Nivelir – gorizontol tekislikda aylanadigan ko`rish trubkali, geometric nivelirlash (past-balandligini o`lchash)da foydalaniladigan optic-mexanik asbob. Nivelirlashda tanlangan biror nuqta yoki dengiz sathiga nisbatan yer sirtidagi nuqtalarning balandligi aniqlanadi.	Level instrument
	Нулевой цикл	Nolinchi sikl – binoning yer ostidagi qismini qurishda bajariladigan ishlar kompleksi. Vertikal rejalashtirish, kotlovan qazish, svaya (qoziqoyoq) qoqish, poydevor va podval devorlarini tiklash, muhandislik tarmoqlarini kirish va chiqishlarini o`rnatish, devorning yer osti qismlarini namdan muhofazalash, orayopmani yig`ish va kotlovandagi bo`shliqlarni tuproq bilan to`ldirish kabi ishlarni o`z ichiga oladi.	Zero round
	Нуль строительный	Qurilish noli – birinchi qavat poli sathining loyiha otmekasi. Qurilish nolii geodezik nivelirlab aniqlanadi va qurilish maydonchasida nahkamlab qo`yiladi yoki bino devoriga gorizontol qizil chiziq chizib belgilab qo`yiladi.	Constructional naught






	Обвязка	O`ram, chorcho`p – <i>karkas devorlarning gorizontaal elementi. Pastki o`ram butun karkasning asosi hisoblanadi.</i>	Binding
	Облицовка	Qoplama – <i>bino elementlari (devor, kolonna, orayopma, devorning pastki qismi) va inshoot sirtlarining tashqi qatlamini hosil qiladigan alohida donali materiallardan tuzilgan konstruksiya. Inshoot devorlari va boshqa konstruktiv detallari bezak va himoyalash xususiyatlariga ega bo`lgan tabiiy yoki sun`iy materiallar bilan qoplanadi.</i>	Lining
	Облицовочный кирпич	Qoplama g`isht – <i>yupqa (3-5 mm) tashqi qatlami kuydirilganda qizg`ish-och jigarrang tusga kiradi. Bunday g`ishtlar asosan qizil sopol g`isht tayyorlanadigan oddiy loydan iborat.</i>	Tapestry brick
	Обои	Oboy, gulqog`oz – <i>ichki xonalarni pardoqlashda ishlatiladigan o`ram qog`oz. Oldingi davrlarda asosan qog`oz va mato (qalin gazlama) oboylar ishlatilgan. Zamonaviy qurilishda oboylar uchta asosiy turlarga bo`linadi: oddiy (qog`ozdan), namga chidamli (polimerdan) va tovushni yutuvchi (tukli). Vinilli oboylar pastki qog`oz (yoki mato) ustiga polivinil qatlami qoplanib, keyin shu sirtga rasm solinadi yoki bosib naqsh tushiriladi.</i>	Wallpaper





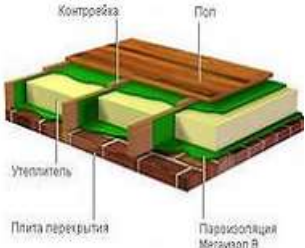
	<p>Обои жидкие</p>	<p>Suyuq oboylar – <i>choksiz silliq va relefli qoplamalarni yaratish imkonini beradi. suyuq oboylar tarkibida paxta, tsellyuloza, to`qimachilik tolasi bo`lishi mumkin. Suyuq oboylar suv emulsiyasi bo`yoqlarda eritilib valikda surtiladi yoki bo`yoq purkagich bilan sepiladi. Maxsus bo`yoqlar bilan rang beriladi.</i></p>	<p>Molten wallpaper</p>
	<p>Оболочка</p>	<p>Qobiq, sirtqi ko`rinish – <i>ikkita egri chiziqli sirtlar bilan chegaralangan fazoviy konstruksiya. Egri chiziqli sirtlar orasidagi masofa (qobiq qalinligi) konstruksiyaning boshqa o`lchamlariga nisbatan kichik bo`ladi.</i></p>	<p>Shell</p>
	<p>Обочина</p>	<p>Yo`l cheti, yo`l yoqasi – <i>yo`l ko`tarmasining yon qismi.</i></p>	<p>Shoulder</p>
	<p>Оградительные сооружения</p>	<p>Ajratuvchi inshootlar – <i>port akvatoriyasini to`lqin, cho`kindi va muzlardan himoya qiladigan gidrotexnik inshoot. Ajratuvchi inshootlarning qirg`oqqa nisbatan joylashishiga qarab ular to`lqinlarni pasaytiruvchi va to`lqin qaytargich turlarga bo`linadi.</i></p>	<p>Land retention works</p>






	<p>Ограждение защитное</p>	<p>Himoyalovchi o`ramlar – kishilarning xavfli ishlab chiqarish zonalariga bexosdan kirib qolishlarini oldini olish va ish o`rinlarini begona shaxslardan himoyalash qurilmasi.</p>	<p>Enclosure</p>
	<p>Ограждение сигнальное</p>	<p>Signal (xabar) ajratishlar – xavfli ishlab chiqarish jarayonlari haqida ogohlantirish va kirib-chiqish chegeralangan zonalarini belgilashga mo`ljallangan qurilmalar.</p>	<p>Beep enclosure</p>
	<p>Огрунтовка</p>	<p>Gruntlash, tekislash – tozalangan va yog`sizlantirilgan sirtlarni bo`yashga tayyorlash jarayoni. Sirtni tekislash va uning g`ovaklarini hamda bo`yoqning umumiy sarfini kamaytirish uchun oldindan boyovchi moddalar surtiladi.</p>	<p>First-coat</p>
	<p>Ондулин</p>	<p>Ondulin – tolali to`ldirgich qo`shilgan to`lqinsimon listlangan tomga yopish materiali. Ondulin tarkibida asbest bo`lmaydi. Ondulin haroratning keskin o`zgarishlariga o`ta chidamliligi sababli barch iqlim sharoitlarida tengi topilmaydigan tom yopish materiali sanaladi.</p>	<p>Undulatory</p>

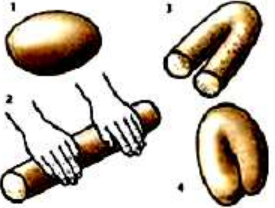




	<p>Опалубка</p>	<p>Opalubka, qolip – beton vat emir-beton konstruksiyalarni tiklashda armature va beton qorishma yotqiziladigan qolip. Yog`och, metall, temir-beton, plastmassa va boshqa materiallardan tayyorlanadi. Ajraladigan va qayta yig`ib qo`yiladigan, hajmli-blokli va sirpanuvchi opalubkalar keng tarqalgan.</p>	<p>Forms</p>
	<p>Орнамент</p>	<p>Naqsh – qurilish, tasviriy va amaliy san`atdagi bezak elementi. Stillashtirilgan tabiat va arxitektura shakllarining takrorlanishidan tuzilgan. Sirtlarni bezashda, xoshiyalash, qismlarga ajratish, ichki devor, ship va bino fasadini bezash ishlarida qo`llaniladi.</p>	<p>Ornament</p>
	<p>Осадка</p>	<p>Cho`kish, botish – grunt tarkibi o`zgarimasidan bino asosining deformatsiyalanishi. Gruntning zichlashishi va undagi ortiqcha suvlarning siqib chiqarilishi natijasida yuzaga keladi.</p>	<p>Remanence</p>
	<p>Осадочный шов</p>	<p>Cho`kish choki – fizik-mexanik xossalari turlicha bo`lgan gruntlarda tiklanadigan yoki bir-biridan qavatlarning balandligi yoki ta`sir kuchlari bilan farqlanadigan bin ova inshootlarning qismlari orasidagi chok. Haroratning o`zgarishidan kengayib-yorayish va seysmik ta`sirlarni pasaytiradi. Cho`kish choki bin ova uning poydevorini ham alohida qismlarga ajratadi.</p>	<p>Aqueous seam</p>
	<p>Оси разбивочные</p>	<p>Rejalashtirish o`qlari – qurilish o`rnida loyihada berilgan koordinatalar bo`yicha o`tkazilgan o`qlar (yo`nalishlar). Qurilayotgan bin ova inshootlardagi alohida elementlar va qismlarining vaziyatlarini belgilaydi.</p>	<p>Axis regionalization</p>






	<p>Оснастка монтажная</p>	<p>Montaj (yig`ish) jihozlari – yuklash-tushirish, tashish, konstruksiyalarni yiriklashtirib yig`ish va montaj qilish, ularni loyiha vaziyatida o`rnatilishi bilan bog`liq ishlab chiqarish jarayonlarida foydalaniladigan qurilma va moslamalar.</p>	<p>Wiring furniture</p>
	<p>Основание естественное</p>	<p>Tabiiy asos (zamin) – bino va inshootdan tushadigan og`irliklarni qabul qiladigan tabiiy holatdagi grunt.</p>	<p>Natural base</p>
	<p>Основание искусственное</p>	<p>Sun`iy asos – kimyoviy, elektrokimyoviy, termik yoki boshqa usullar bilan xossalari zichlanib, mustahkamlanib sun`iy o`zgartirilgan va binodan tushadigan og`irliklarni qabul qiladigan gruntlar.</p>	<p>Factitious base</p>
	<p>Отвод</p>	<p>Tarmoq, shaxobcha – truboprovod yo`nalishini silliq o`zgartiruvchi qismi.</p>	<p>Derivation</p>
	<p>Откос</p>	<p>Qiyalik, yonbag`ir – tabiiy grunt, o`yilgan joy, ko`tarmani chegaralab turuvchi sun`iy hosil qilingan qiya sirt, nishablik. Qiyalikning turg`unligi uning ostidagi grunt zichligiga, nishabligi va balandligiga, sirtiga tushadigan kuchlanishlarga, suv sathining vaziyatiga bog`liq.</p>	<p>Brae</p>


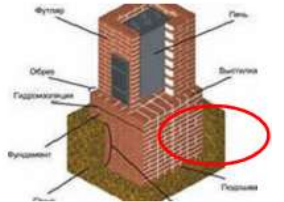



	<p>Отопление</p>	<p>Isitish – xonalardagi issiqlik yo`qotishlarining o`rnini qoplash va haroratni belgilangan darajada saqlab turish uchun ularni sun`iy qizdirish.</p>	<p>Heating</p>
	<p>Отстойник</p>	<p>Tindirgich – gidrouzellar va irrigatsiya inshootlari, suv ta`minoti va kanalizatsiya tizimlaridagi oqim tezligini pasaytirib, koagulyatsiya va tindirish yordamida suvda muallaq suzib yuruvchi aralashmalarni ajratib olish inshooti.</p>	<p>Drain sump</p>
	<p>Пандус</p>	<p>Pandus, nishab yo`lka – har xil balandlikda joylashgan sirtlarni bog`lovchi qiya tekis aloqa kommunikatsiyasi. Binolarga kiraverishda yuqoriga chiqish yoki pastga tushish uchun imkon beradigan qiya sirt, nishab yo`lka.</p>	<p>Rampant</p>
	<p>Панель</p>	<p>Panel – 1) turar-joy binolari va inshootlari qurilishida qo`llaniladigan, zavod sharoitida tayyorlangan vertikal tekis element. Yuk ko`taruvchi, ajratib turuvchi va aralash vazifalarni bajaradi; 2) bezalishi devorning boshqa qismlaridan farqlanadigan xona devorining pastki qismi.</p>	<p>Pavement</p>
	<p>Паркет</p>	<p>Parket – pol qoplamalarini bajarish uchun qattiq navli yog`ochlardan uzun taxtacha shaklida tayyorlangan material. Donali parketlarning uzunligi 150-450 mm, eni 30-60 mm va qalinligi 20 mm bo`ladi. Shuningdek, qadama naqshli va o`zaro biriktirilgan taxta parketlar bo`ladi.</p>	<p>Parquet</p>


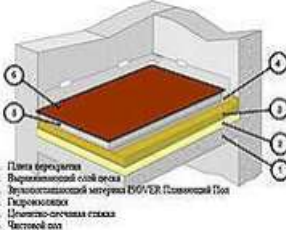


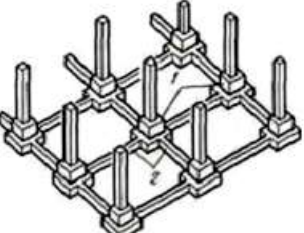
	<p>Паркетные работы</p>	<p>Parqetlash ishlari – <i>parketdan pol qoplamasi (yuza qismi)ni qurib chiqish. Parket beton, asfalt yoki taxtadan tayyorlangan qattiq, tekis asosga yotqiziladi. Yog`och asosga mixlar bilan, sun`iy materiallardan tayyorlangan asoslarga sovuq yoki qaynoq mastika yordamida mahkamlanadi.</i></p>	<p>Parquet labour</p>
	<p>Пенобетон</p>	<p>Penobeton, ko`pik beton – <i>havo pufakchalari hosil qiladigan texnik ko`pik aralashtirilgan sement loyili ko`pik massasidan g`ovakli yengil beton turi.</i></p>	<p>Agglomerate-foam concrete</p>
	<p>Пеностекло</p>	<p>Penoshisha, ko`pik shisha – <i>maydalab yanchilgan shishani qizdirib birlashtirilishidan olingan g`ovakli material. Yopiq g`ovakli ko`pik shisha issiqlik izolyatsiyalovchi, g`ovaklari ochiq, tutashgan ko`pik shisha - tovushni yutuvchi material sifatida foydalaniladi.</i></p>	<p>Spume glassworks</p>
	<p>Пергамин</p>	<p>Pergamin – <i>tomga yopiladigan kartonga yumshoq neft bitumi shimdirib olingan rulon material. Tomga yopiladigan va izolyatsiyalovchi material sifatida foydalaniladi.</i></p>	<p>Glassine</p>
	<p>Перекрытие</p>	<p>Orayopma – <i>binoning ichki ajratib turuvchi gorizontall konstruksiyasi. Orayopmalarning qayatlararo, chordoq, yerto`la, sokol (birinchi qavat va pol osti oralig`i), transport vositalarining o`tish joyidan tepadagi kabi turlari bo`ladi. Orayopmalar odatda kompleks konstruksiya bo`lib, tarkibiga plitalar, xarilar, izolyatsion qatlamlar, pol kabilar kiradi.</i></p>	<p>Overhead cover</p>





	<p>Перемышка</p>	<p>Tepadon – 1) gidrotexnik inshoot yoki uning kotlovanini qurilish davrida suvdan saqlovchi to`siq; 2) devordagi teshik (o`yiq)ni yopib o`zidan yuqorida joylashgan konstruksiyalardan tushadigan og`irlikni ko`tarib turuvchi to`sin yoki arka shaklidagi konstruktiv element.</p>	<p>Lintel</p>
	<p>Переход мостовой</p>	<p>Ko`priqli o`tish joyi – ko`prik, unga boorish yo`llari (estakadalar, yerni o`yib yoki ko`tarma shaklidagi), qirg`oqni himoyalovchi va tartibga soluvchi inshootlardan iborat muhandislik inshootlari kompleksi.</p>	<p>Segue</p>
	<p>Перлит</p>	<p>Perlit – yorilganda mayda marvarid tusli sharikchalarga ajralib ketadigan vulqkanik shisha. Maydalangan perlit 1000-1500 °C gacha qizdirilganida hajmi 10-20 martagacha kattalashib shishadi. Shishirilgan perlitdan yengil betonlarda to`ldirgich sifatida foydalaniladi.</p>	<p>Pearl-stone</p>
	<p>Пиломатериалы</p>	<p>Tilingan binokorlik materiallari (taxta, yog`och va sh.k.) – yog`ochlarni bo`ylama arralab tayyorlanadi. Yog`ochni tilishga tayyorlashda uni diametri bo`yicha (plastinalar) yoki o`zaro perpendikulyar ikkita diametri bo`yicha (choraklar) arralanadi.</p>	<p>Industrial wood</p>
	<p>План ситуационный</p>	<p>Joylashish plani – qurilish obektining qurilish-montaj tashkilotining ishlab-chiqarish bazalari, yaqida joylashgan aholi punktlari, energiya, issiqlik va suv ta`minoti hamda kanalizatsiya, transport va aloqa tarmoqlari kabilar bilan bog`lanib joylashishi tasvirlangan plan.</p>	<p>Projet situational</p>

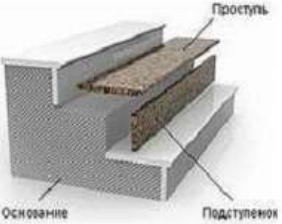


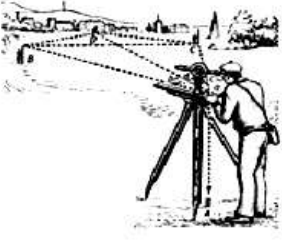

	<p>Пластичность</p>	<p>Plastiklik – qattiq jismlarning tashqi kuchlar taʼsirida buzilmasdan oʻzining shakli va oʻlchamlarini oʻzgartirish va bu kuchlar olinganidan keyin qoldiq (plastik) deformatsiyani saqlash xususiyati.</p>	<p>Plasticity</p>
	<p>Плита</p>	<p>Plita – bino va inshootlar qurilishida qoʻllaniladigan, eni balandligidan bir necha marta katta boʻlgan gorizontal tekis element. Yuk kotaruvchi, ajratib turuvchi, aralash (yuk koʻtarib va ajratib turuvchi), tovish izolyatsiyalovchi va yutuvchi kabi vazifalarni bajaradi.</p>	<p>Flag-stone</p>
	<p>Плинтус</p>	<p>Plintus, chaspak – pol bilan devor oraligʻidagi yoriqni berkitib turadigan, profillangan yogʻoch taxta.</p>	<p>Footstall</p>
	<p>Плотина</p>	<p>Toʻgʻon, plotina – suv sathini koʻtarish uchun suv oqimi va uning havzasini oldini toʻsuvchi tambasimon gidrotexnik inshoot.</p>	<p>Stanch</p>
	<p>Плотничные работы</p>	<p>Duradgorlik ishlari – yogʻoch konstruksiyalar va detallarni tayyorlash va oʻrnatish boʻyicha qurilish ishlari. Ularga yogʻochdan poydevor, devor, pardevor, pol, bino karkasi va orayopmalarining elementlari, tom, shuningdek muhandislik inshootlari (koʻprik, plotina, estakada)ning yogʻoch konstruksiyalarini, yordamchi qurilmalar (qurilish havozi, opalubkalar) tayyorlash kabilar kiradi.</p>	<p>Carpentry</p>






	<p>Площадка строительная</p>	<p>Qurilish maydonchasi – qurilish ob’ektini doimiy joylashtirish maqsadida belgilangan tartibda loyiha bo’yicha ajratilgan yer uchastkasi. Unda qurilish-montaj tashkilotining ishlarni bajarish bo’yicha xizmatlari ham joylashadi.</p>	<p>Level grade</p>
	<p>Погреб</p>	<p>Yerto`la – oziq-ovqatlarni yil bo`yi saqlash uchun yerni o`yib tiklangan inshoot. Alohida, turar-joy binolarining ostida va xo`jalik binosi ko`rinishda bo`ladi.</p>	<p>Cellar</p>
	<p>Поддон для кирпича</p>	<p>G`isht ragligi – g`isht va sopol toshlarni tashish paketlarini shakllantirish, g`isht pishirish pechlaridan paketlarni mexanizatsiyalashtirib chiqarish, ularni tashish vositalariga yuklash va tushirish, tashish va paketlarni g`isht teruvchilarning ish joyiga yetkazib berish uchun maydoncha.</p>	<p>Briquette dripping-pan</p>
	<p>Подземные сооружения</p>	<p>Yer osti inshootlari – transport va gidrotexnik tunnellar; metropoliten; elektrostansiyalar; omborxonalar va sovutkichlar; piyodalar o`tish joylari; garajlar; suv, neft, gaz va chiqindilarni saqlovchi idishlar; sanoat korxonalar; harbiy obyektlar uchun yer ostida tiklangan inshootlar.</p>	<p>Substructure</p>
	<p>Подземный дренаж</p>	<p>Yer osti drenaji – qurilish davrida maydonchadagi alohida uchastkalarining yer osti suvlari sathini vaqtinchalik pasaytirish yoki ob’ektlar qurilayotgan va qurilgan maydondagi yer osti suvlari sathini uzoq vaqt mobaynida pasaytirib turishga mo`ljallangan drenaj.</p>	<p>Underdrainage</p>



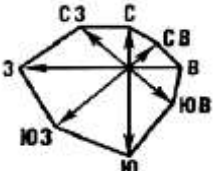

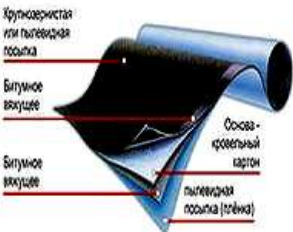
	<p>Подкос</p>	<p>Tirgak, podkos – panjaraning yog`och elementi. Yuk ko`taruvchi konstruksiyaning tepadagi va pastdagi qismlarini o`zaro birlashtiradi.</p>	<p>Strut</p>
	<p>Подошва фундамента</p>	<p>Poydevorning ostki qismi – poydevorga tushadigan kuchlanishlarni asosga uzatadigan poydevorning eng pastki tekisligi.</p>	<p>Foundation base</p>
	<p>Подпорная стенка</p>	<p>Tirgovuch (tamba) devor – orqasida joylashgan grunt massivini o`pirilibketishdan saqlab turasigan konstruksiya. Tirgovuch devorlar gidrotexnik qurilish (qirg`oq, prichal (kemalar bog`lab qo`yiladigan joy), shlyuzlarning kameralari, suv tushirgich va h.)da keng terqalgan. Tirgovuch devorlar tabiiy tosh, beton, temir-beton, ayrim xollarda metall va yog`ochdan tiklanadi.</p>	<p>Retention wall</p>
	<p>Подстропильный брус</p>	<p>Stropil (cherdak to`sini) osti brusi – cherdak to`sini oyog`ining pastki uchi mahkamlanadigan brus.</p>	<p>Chevron beam</p>
	<p>Подступенок</p>	<p>Zinapoya ostonasi – oldingi zinapoya sathidan ko`tarilishni yaratadigan vertikal balandlik. Zinapoya ostonasining balandligi zina marshining qiyaligini belgilaydigan parametrlardan biri hisoblanadi.</p>	<p>Riser</p>



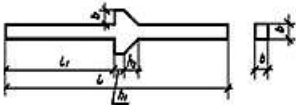
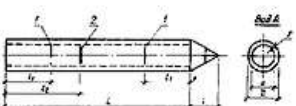
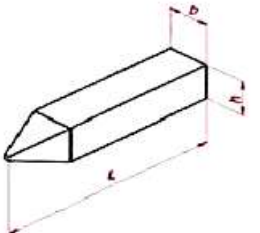
	<p>Покрытие огнезащитное</p>	<p>Yong`indan himoyalovchi qoplama – <i>qurilish konstruksiyalarining olovbardoshlicini orttirish maqsadida tashqi yuzalariga ishlov berish (suvash, pasta surtish va h.).</i></p>	<p>Fire-protective carpet</p>
 <p>1. Плита березовая 2. Выравнивающий слой цемента 3. Утеплительный материал ISO-SP. Полимерный Пено 4. Гидроизоляция 5. Цементно-песчаная стяжка 6. Чистовой пол</p>	<p>Пол плавающий</p>	<p>Qalquvchi pol – <i>yonma-yon xonalarda tovush izolyatsiyasini orttirish maqsadida orayopma va devorlardan amortizatsiyalovchi yoki izolyatsiyalovchi qurilmalar bilan ajratilgan pol.</i></p>	<p>Free-standing floor</p>
	<p>Полотно мостовое</p>	<p>Ko`prik ko`tarmasi – <i>transport vositalari og`irligini bevosita qabul qilib, kuchlanishlarni qurilmaning boshqa qismlariga uzatadigan ko`prik qulochining bir qismi.</i></p>	<p>Axle track bed</p>
	<p>Поручень</p>	<p>Tutqich – <i>zinapoya yoki balkon to`sini (panjarasi)ning ustki qismi.</i></p>	<p>Hand-rail</p>
	<p>Пояс антисейсмический</p>	<p>Zilzilaga qarshi belbog` - <i>binoning yuk ko`taruvchi konstruksiyalari bo`ylab o`rnatilgan uzluksiz armaturali yopiq temir-beton konstruksiya.</i></p>	<p>Bond</p>


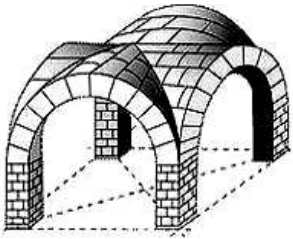



	<p>Приборы санитарные</p>	<p>Sanitariya asboblari – turar-joy, jamoat, kommunal va ishlab chiqarish binolarida o`rnatiladigan, xo`jalik va maishiy oqava suvlarini yig`ib uzatishga moslangan asboblari. Ishlatilishiga qarab quyidagi turlarga bo`linadi: gigiyenik maqsadlar uchun (bet-ko`l yuvgich (umivalnik), vanna, dushxona tagligi, unitaz va h.), xo`jalik maqsadlari uchun (oshxona chanog`i, yuvg`ich va h.), maxsus maqsadlar uchun (laboratoriyalar, bolalar va tibbiyot muassasalari, ishlab chiqarish binolaridagi maishiy xizmat xonalari).</p>	<p>Sanitary appliance</p>
	<p>Прогон</p>	<p>To`sin, tayanch, progon – binodagi asosiy yuk ko`taruvchi konstruksiyalar (to`sin, ferma va h.)ga yotqiziladigan konstruktiv element. Asosan tom og`irligini qabul qilishga mo`ljallangan.</p>	<p>Balk</p>
	<p>Проем монтажный</p>	<p>Montaj (yig`ish) teshigi – yirik o`lchamli jihozlar yoki konstruksiyaning katta birikmalarini yig`ish joyiga erkin tashilishini ta`minlash maqsadida loyihada ko`zda tutib devor yoki orayopmada qoldirilgan teshik.</p>	<p>Editing room aperture</p>
	<p>Пролетное строение моста</p>	<p>Ko`prikning quloqli tuzilishi – ko`prik quloqli (prolyot)larini (tayanchlari orasidagi bo`shliq) yopish, transport vositalari, shamol kabi tasirlarning kuchlanishlarini qabul qilib tayanchlarga uzatuvchi konstruksiya.</p>	<p>Superstructure</p>




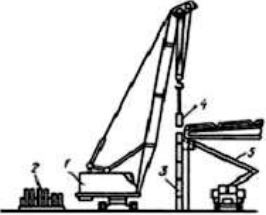
	Проступь	Zinapoya yuzasi – zina pog`onasining oyoq qo`yiladigan gorizontal qismining eni. Zinapoya yuzasining eni zinapoya marshining qiyaligini aniqlaydigan parametrlardan biri hisoblanadi.	Stumble
	Пути эвакуации	Evakuatsiya yo`llari – bino va inshootlardan kishilarni har xil xonalar, koridorlar, zinapoya va lift bo`linmalari, galereyalar va balkonlar orqali evakuatsiya qilishni ta;minlaydigan o`tish joylari.	Clearing road
	Пуццоланы	Putsolanlar – vulkanik material (kul va h.)larning bo`sh birikkan qatlamlari, vulkanik tuflarning bir ko`rinishi. Oqish rangli putsolanlardan gidravlik ohak va putsolan sement tayyorlashda foydalaniladi. Bunday sement suv va sulfat ra'siriga o`ta chidamli bo`lib, portlandsementga nisbatan hava va sovuqqa chidamsiz.	Pozzolana
	Работы геодезические	Geodezik ishlar – qurilish ob`ekti geometrik parametrlarining loyihaga mosligini ta'minlovchi, qurilish jarayonida rejalash va qurilish-montaj ishlarini geodezik nazorat qilish hamda qurilayotgan bino va inshootlarning deformatsiyalarini kuzatish bo`yicha o`lchovlar va hisob-kitoblar.	Geodetic working
	Работы специальные	Maxsus ishlar – izolyatsiyalash, gruntlarni mustahkamlash, texnologik jihozlar, truboprovodlar, nazorat va avtomatika vositalarini montaj qilish, elektromontaj ishlari kabilar.	Special working






	<p>Развязка транспортная</p>	<p>Transport tugunlarining yechilishi (yo`llar ostun-ustun o`tdigan chorraha) – <i>har xil transport vositalarini ajratish yoki bir xil transport vbositalari o`imini kesishuvda qoshilishlariga xizmat qiladigan muhandislik inshooti yoki inshootlar kompleksi. Bir yoki bir nechta sath (balandlik)larda tashkil qilinishi mumkin.</i></p>	<p>Transport upshot</p>
	<p>Рампа</p>	<p>Rampa – 1) ikkita har xil sathlarni birlashtiruvchi moslama (masalan, yuklarni temir yo`l platformasiga ko`tarish, yuk tashuvchi transport vositalariga chiqarib-tushirish va h.); 2) sahna oldiga o`rnatilgan, yorug`i faqat sahмага tushadigan chiroqlar; 3) shunday chiroqni tomoshabindan yashirib turadigan pastak to`siq.</p>	<p>Float</p>
	<p>Рандбалка</p>	<p>Poydevor to`sinini – alohida turgan poydevorlarga tayanib, tepada joylashgan devordan tushadigan og`irliklarni qabul qiladigan to`sin.</p>	<p>foundation beam</p>
	<p>Раствор грунтовой</p>	<p>Loy qorishnasi – yumshatuvchi qo`shimchalar (masalan, ohak va b.) bilan gruntdan tayyorlangan qorishma.</p>	<p>Ground solution</p>
	<p>Расшивка швов</p>	<p>Choklarni pargozlash (g`isht terishda) – choklarga har xil: bo`rtma, ovalsimon, uchburchak, to`g`ri burchak kabi shakllarni maxsus pardozlash asbobida bajarish.</p>	<p>Flushing seam</p>




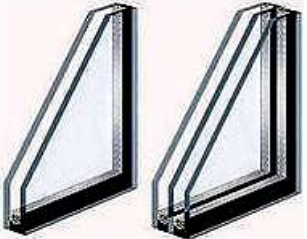

	<p>Репер</p>	<p>Reper – <i>biror joyning mutloq balandligini ko`rsatuvchi metall disk shaklida tayyorlangan belgi. Uzoq vaqtga mo`ljallangan binolarning devorlariga o`rnatiladi yoki gruntga monolit beton qilib o`rnatiladi.</i></p>	<p>Benchmark</p>
	<p>Ригель</p>	<p>To`sin, rigel – <i>bino va inshootlarning konstruksiyasidagi chiziqli yuk ko`taruvchi element (yaxlit yoki panjarasimon). Ustun va kolonnalarni birlashtiradi (ramaning to`sinlari), xari (progon) va plitalarga tayanch (yopma va orayopmalarning to`sinlari) bo`lib xizmat qiladi. Temir-betom, po`lat va yog`ochdan tayyorlanadi.</i></p>	<p>Rigel</p>
	<p>Роза ветров</p>	<p>Shamollar yo`nalishi – <i>mazkur hudud uchun shamolning turli xil yo`nalishlarda oylik, mavsumiy va yil davomida asosiy rumb (11,25° ga teng kompas darajasi)lar bo`yicha takrorlanishining grafik tasvirlanishi.</i></p>	<p>Catherine-wheel</p>
	<p>Ростверк</p>	<p>Rostverk – <i>qoziq (svaya)li poydevor ustki qismining beton yoki temir-beton plita yoki to`sin (3) ko`rinishidagi konstruksiyasi. Poydevor qoziqlarini bitta turg`un tizimga birlashtirib, og`irliklarni qoziqlarga teng taqsimlaydi.</i></p>	<p>Cap, capping</p>
	<p>Рубероид</p>	<p>Ruberoid – <i>tomga yopiladigan va izolyatsiya materiali sifatida ishlatiladigan yumshoq o`ramli material. Tomga yopiladigan kartonga neft bitumi shimdirilib, ustidan ikki tarafga qiyin eriydigan bitum bilan sepma qoplanadi.</i></p>	<p>Roofing felt</p>

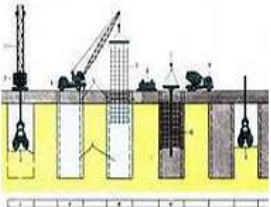




	<p>Самонесущая стена</p>	<p>O`z-o`zini ko`taruvchi devor – bino yoki inshootda ajratuvchi (qismlarga bo`luvchi) vazifasini bajarib, vertikal kuchlanishlarni qabul qilmasdan faqat o`z og`irligini ko`tarib turuvchi devor.</p>	<p>wall of partition</p>
	<p>Свая</p>	<p>Qoziq, svaya – gruntga qoqiladigan yoki burg`ilangan quduqda tayyorlanib, inshootdan uzatiladigan kuchlanishlarni qabul qilib gruntga uzatuvchi konstruktiv element. Qoziqlar o`rnatilish usuli, ishlatilashi, materiali va tayyrlanish joyi, konstruktiv xossalari, kuchlanishlarni uzatish sxemasiga ko`ra quyidagi turlarga bo`linadi: vintsimon, osma, tuproqli, qoqiladigan, to`ldirilgan va h.</p>	<p>Pale, pile</p>
	<p>Свая колонна</p>	<p>Qoziq kolonna – qoqib o`rnatiladigan qoziqlarning bir turi, yerdan yuqorida joylashgan qismi bino yoki inshootning kolonnasi, gruntga kiritilgan qismi esa qoziq vazifasini bajaradi.</p>	<p>Pile vertical tower</p>
	<p>Свая оболочка</p>	<p>Qobiq qoziq – temir-betondan tayyorlangan ichi bo`sh, dumaloq qoziq. Bo`shliq grunt yoki beton bilan to`ldiriladi.</p>	<p>Pile shell</p>
	<p>Свая столб</p>	<p>Ustun qoziq – silindrik yoki prizmatik yaxlit temir-beton qoziqlarning bir turi. Oldindan burg`ilab tayyorlangan quduqqa o`rnatilib, quduq devoir va temir-beton element orasidagi bo`shliq qum-sementli yoki gruntli qorishma bilan to`ldiriladi.</p>	<p>Pile pylon</p>




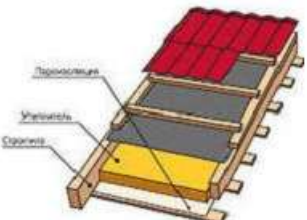

	Сверление	Parmalash – <i>beton elementlari va konstruksiyalarida teshik hosil qilishning texnologik jarayoni.</i>	Boring
	Свод	Gumbaz, qubba – <i>binoyoki xonani yopishda qo`llaniladigan egri chiziqli shakldagi qurilish konstruksiyasi.</i>	Fornication
	Связи (в строительных конструкциях)	Bog`lanishlar (qurilish konstruksiyalarida) – <i>binoy (inshoot) karkaslarining fazoviy bikrligi, shuningdek asosiy (yuk ko`taruvchi) konstruksiyalarning turg`unligini ta`minlaydigan elementlar. Bog`lanishlar tizimi odatda sterjenli konstruksiyalar (ferma, qo`zg`aluvchan rama) va alohida sterjenlar (qiya tirgovuch va h.)dan tashkil topadi.</i>	Relation
	Сгон	Ulama – <i>bir uchiga kalta, ikkinchi uchiga uzun rezba kesilgan quvur. Uzun rezbaga mufti va kontrgayka "ulanadi".</i>	Drive
	Серпантина	Serpantin – <i>tog`li joylardagi aylanma, ilonizi yo`i. Avtomobil yo`li burilishining bir ko`rinishi. Ikkita yo`nalishdagi yo`llarning o`tkir burchak ostida uchrshuv joylarini tutashtirishda quriladi.</i>	Highway spiral, serpentine




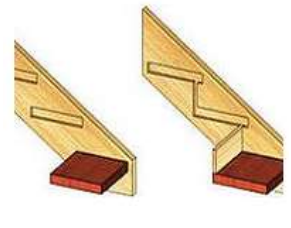

	<p>Сети инженерные</p>	<p>Muhandislik tarmoqlari – <i>aholi punktlari va sanoat korxonalari hududlarida, shuningdek binolarda har xil maqsadlar (suv quvurlari, kanalizatsiya, isitish, aloqa va h.) uchun yotqizilgan truboprovodlar va kabellar.</i></p>	<p>Mains, sagene</p>
	<p>Сеть электрическая</p>	<p>Elektr tarmog`i – <i>elektrostansiyani istemolchi bilan bog`laydigan elektr liniyalari, podstansiyalar, taqsimlovchi va elektr toki yo`nalishini o`zgartiruvchi punktlar jamlanmasi.</i></p>	<p>Mains</p>
	<p>Силикатный кирпич</p>	<p>Silikat g`isht – <i>ohak (7-10%) va yaltiroq (kvarts) qum aralashmasini avtoklav ishlov berib olingan devorbop material. Loydan tayyorlangan g`ishtlarga nisbatan silikat g`ishtni tayyorlashga kam mehnat sarflanadi, sezilarli darajada arzon. Doimiy namlik ta`sirida silikat g`ishtning mustahkamligi pasayadi, shuning uchun ham uni devorlarning yerdan balandda joylashgan qismlarida ishlatiladi.</i></p>	<p>Calcium silicate brick</p>
	<p>Склад приобъектный</p>	<p>Ob`ektdagi omborxonona – <i>qurilish materiallari, mahsulotlar, konstruksiyalar va jihozlarni saqlashga mo`ljallangan omborxonona (inshoot, xona, maydoncha). Qurilishni tashkil etish loyihasi bo`yicha tiklovchi yuk ko`targich (kran)ning harakatlanish zonasida joylashtiriladi.</i></p>	<p>Green-room</p>






	<p>Скобяные изделия</p>	<p>Mayda metall buyumlar – <i>qurilish va duradgorlik ishlarida qo`llaniladigan, asosan o`zaro biriktirishda qo`llaniladigan kichik metall detallar (band, xalqa, uchburchak va h.).</i></p>	<p>Hardware, hardware product</p>
	<p>Скользая опалубка</p>	<p>Sirpanuvchi qolip – <i>beton yoki boshqa qorishma bilan to`ldirilishiga qarab yuqoriga ko`tarilib boradigan qolip.</i></p>	<p>Slip form</p>
	<p>Соединение фланцевые</p>	<p>Gardishli birikma – <i>truboprovodning ajraladigan, qo`zg`almas qismi. Zichlovchi qistirmalarni siqish yo`li bilan germetikligi ta`minlanadi.</i></p>	<p>Tubing bonnet suture</p>
	<p>Сооружение</p>	<p>Inshoot – <i>texnik jarayonlar uchun xizmat qiladigan (ko`prik, teleminora, tunnel va h.) yer osti va yer ustidagi qurilish konstruksiyalari tizimi.</i></p>	<p>Framing</p>
	<p>Сооружение мостового типа</p>	<p>Ko`priksimon inshoot – <i>dara, jarlik, yo`l, temir yo`l izlari kabi to`siqlardan o`tishga xizmat qiladi.</i></p>	<p>Axle framing</p>

	<p>Стекло армированное</p>	<p>O`zaklangan shisha – ichiga nikellangan yoki xromlangan po`lat sim preslab joylashtirilgan shisha. Po`lat similar shisha shikastlanganda shisha siniqlarini tutib turuvchi karkas vazifasini bajaradi.</p>	<p>Glassworks glassworks</p>
	<p>Стекло жидкое</p>	<p>Suyuq shisha – yaltiroq (kvarts) qum va soda aralashmasini kuydirib tayyorlangan yengil bog`lovchi modda. Olingan shisha maydalanganidan keyin suvda eritiladi. Natriyli suyuq shisha maxsus xossalari (kislotaga chidamli, olvbardosh) betonlar, olovdan himoyalovchi bo`yoqlar kabi materiallar ishlab chiqarishda qo`llaniladi.</p>	<p>Glassworks molten</p>
	<p>Стекло ячеистое (пеностекло)</p>	<p>G`ovakli shisha (ko`pik shisha) – pechkada shisha kukunini gaz hosil qiluvchi ta`sirida shishirib, qizdirib biriktirish natijasida olingan g`ovakli issiqlik izolyatsiyalovchi material. G`ovakli shisha eng mustahkam issiqlik izolyatsiyalovchi materiallardan hisoblanadi.</p>	<p>Glassworks vesicular</p>
	<p>Стеклопакет</p>	<p>Shishapaket, shishato`plam – metall ramkaga germetik mahkamlangan, ikki yoki uch shisha listi (mos ravishda bir yoki ikki kamerali paket)dan iborat paket. Shishapaket ichidagi havo siyraklashtiriladi yoki inert gaz to`ldiriladi. Shishapaketning icciqlik va tovush izolyatsiyasi yaxshi bo`lib, germetikligi, “terlamlasligi” va ichidan kir bo`lmasligi bilan farqlanadi.</p>	<p>Glassworks packet</p>
	<p>Стеклорубероид</p>	<p>Shisharuberoid – shishatolali xolst (kanopdan to`qilgan mato)ga bitumli (bitumorezinali yoki bitumopolimer) bog`lovchi materialni ikki tarafidan surtib olinadigan o`ram material. Shisharuberoid bir yoki ikki tarafidan yaxlit sepma bilan qoplanadi.</p>	<p>Glassworks roofing felt</p>


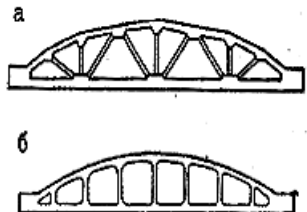



	Стена в грунте	Grunt-dagi devor – yer ostida va yerni o`yib tiklanadigan inshootlarning vertikal devorlarini tiklash usuli, shuningdek xandaklarda grunt qulashini oldini olish maqsadida ham o`rnatiladi.	Side dredgings
	Стена панельная	Panel devor – chorqirra ramaning ichiga issiqlik o`tkazmaydigan material joylanib, uctidan fanera yupqa taxta qoplanib tayyorlangan panel (shchit).	Panel wall of partition
	Стена подпорная	Tirgovuch devor – orqasida joylashgan grunt massivini qulab tushishdan saqlash va tepadan uzatiladigan kuchlanishlarni qabul qilishga mo`ljallangan konstruktsiya.	Retention wall
	Стенка шпунтовая	Shpunt (tirnoq) devor – gruntga shpunt qoziq (yog`och, temir-beton, po`lat)lar qoqib hosil qilingan yaxlit devor. Gidrotexnik inshootlar (mustahkamlangan qirg`oq, shlyuzlarning kameralari)ni tiklashda suv o`tkazmaydigan to`siq vazifasini bajaradi. Kotlovan, xandaklarni devorlarini fjratiib turishda ham qo`llaniladi.	wall of partition
	Стойка	Ustun – inshoot tayanishi uchun zarur bo`lgan yog`och brus yoki tirgak.	Support






	<p>Стойак</p>	<p>Stoyak, mo`ri, quvur – turar-joy, jamoat va ishlab chiqarish binolarining ichidagi hamma qavatlarini orqali o`tdigan vertikal truboprovod. Suv yoki gazni tarmoqlar orqali yetkazib berishga, sanitar qurilmalar va turli yig`ish qurilmalaridan yig`iladigan suvlarni chiqarib tashlashga xizmat qiladi.</p>	<p>Marine riser</p>
	<p>Стропила</p>	<p>Chordoq to`sinini, stropila – nishabli tomning yuk ko`taruvchi konstruksiyasi. Stropila og`ma to`sin oyoqlari, vertikal ustunlar va qiya tirgaklardan tashkil topadi. Zarur xollarda stropilaning pastki qismidan stropila osti to`sinlari bilan birlashtiriladi.</p>	<p>Framework</p>
	<p>Стяжка</p>	<p>Tortma, qoplama – tom, pol va izolyatsiyalovchi qoplamalarni o`rnatishda asos sirtini tekislovchi material qatlami.</p>	<p>Tension rod</p>
	<p>Схема</p>	<p>Sxema – qurilma, inshoot yoki tarmoqlarning ishlash prinsiplari, bajarilish ketma-ketligi kabilarning yozma va texnik-iqtisodiy asoslangan grafik tasvirlanishi. Rasmda metall cherepitsa yopma bajarilish sxemasi keltirilgan.</p>	<p>Scheme</p>
	<p>Тамбур</p>	<p>Tambur, peshayvon – binoga kirishdagi o`tish xonasi. Tashqi va binodagi eshiklarning ketma-ket joylashtirilishi xonalarga tashqaridan sovuq havo kirishiga to`sqinlik qiladi.</p>	<p>Vestibule, air lock</p>





	<p>Тамбур-шлюз</p>	<p>Tambur-shlyuz (darvoza) – bir xonadan ikkinchisiga olov, gazlar, bug`lar, chang va boshqa zararli moddalarni o`tishini oldini oluvchi, shuningdek xonalarda havo muhitini belgilangan darajada saqlab turuvchi maxsus qurilmalar bilan jihozlangan tambur.</p>	<p>Air lock sluice</p>
	<p>Теплоснабжение</p>	<p>Issiqlik ta`minoti – turar-joy, jamoat va sanoat binolarini hamda texnologik istemolchilarni issiqlik tashuvchi (issiqlik suvi yoki bug`) va isitish, shamollatish tizimlari yordamida issiqlik bilan ta`minlash, issiqlik suvi ta`minoti.</p>	<p>Heat supply</p>
	<p>Территория селитебная</p>	<p>Seliteb hudud – shahar hududining turar-joy va jamoat binolarini qurish, bog` va xiyobon kabilarni joylashtirishga mo`ljallangan qismi.</p>	<p>Mixed zone</p>
	<p>Тетива</p>	<p>Tetiva – zina pog`onalarini zinaning yon tarafdagi qismiga o`yib kiritib mahkamlash uchun zarur bo`lgan zina elementi.</p>	<p>String</p>
	<p>Толь</p>	<p>Qoraqog`oz, tol – gidroizolyatsiyalash va tomga yopishda ishlatiladigan material. Tomga yopiladigan kartonga toshko`mirli yoki slanetsli qatron shimdirish yo`li bilan olinadi.</p>	<p>Roofing felt</p>






	Тоннель (туннель)	Tunnel – <i>temir va avtomobil yo`llari, piyodalarning o`tish joylari hamda aloqa yo`llari kabilarni yotqizishga mo`ljallangan, balandigi 2 m va undan ortiq bo`lgan, yer tagi va tog` tagidan o`tkazilgan, katta masofaga cho`zilgan inshoot.</i>	Tunnel
	Торкретирование	Torkretirlash – <i>ishlov beriladigan sirt yoki shaklga siqilgan havo yordamida sement-qum qorishmasi (torkret) yoki beton qorishmasinu surtish.</i>	Filling
	Трасса	Trassa, katta tekis yo`l – <i>loyiha talablariga javob beradigan chiziqli inshoot (yo`l, truboprovod, elektr uzatish liniyalari va h.) oqining vaziyati. Ikkita proyeksiya: gorizontal (plan) va vertikal (bo`ylama profil)lari bo`yicha aniqlanadi.</i>	Run
	Установка дренчерная	Drencher qurilmasi – <i>avtomatik o`t o`chirish qurilmasi. Bir vaqtning o`zida xonaning hamma joyidagi olovni o`chirish, shuningdek suv pardasi hosil qilishga mo`ljallangan maxsus kiygizma – sochuvchi apparat (drenchel)lar o`rnatilgan quvurlar tarmog`i.</i>	Fitting drain
	Установка спринклерная	Sprinkler qurilmasi - <i>avtomatik o`t o`chirish qurilmasi. Maxsus suv sepgich kiygizma (sprinkler)lar o`rnatilib, hamma vaqt suvga to`latib qo`yiladigan quvurlar tizimi, xonadagi yong`in manbasining kengayishiga yo`l qo`ymasdan, mahalliy o`t o`chirishga mo`ljallangan.</i>	Sprinkler system






	<p>Устойчивость здания (сооружения)</p>	<p>Bino (inshoot)ning turg'unligi – bino (inshoot)ning dastlabki statik va dinamik turg'unlik holatidan chiqarishga harakat qiladigan kuchlanishlarga qarshilik ko'rsatish qobiliyati.</p>	<p>Construction stability</p>
	<p>Фальц</p>	<p>Chok, tirnoq – metall qoplamali tomdagi listlarni biriktirish chokining bir turi. Ikki qavatli tik chokning germetikligi va nam otkazmaslik darajasi yuqori bo'ladi.</p>	<p>Fold</p>
	<p>Фальш-пол</p>	<p>Soxta pol – sanoat binolarining pol osti qismi shamollatiladigan, ajraladigan va qayta yig'iladigan (ochib-yopiladigan) poli. Soxta polga elektrotexnik va boshqa tarmoqlar yotqiziladi.</p>	<p>Fake underlayer</p>
	<p>Фанера</p>	<p>Faner – toq sonli (uch va undan ortiq) shpon (bir qavatli yupqa faner) listlaridan yelimlab tayyorlangan qatlamli yog'och material. Fanerda yonma-yon joylashgan shpon tolalari o'zaro perpendikulyar joylashtiriladi. Egilish va buralishga chidamli maxsus fanerlarda tolalar o'zaro 30°, 45°, 60° lik burchak ostida joylashtiriladi. Mahsulotning hamma qatlamlaridagi tolalar o'zaro parallel joylashgan bo'lsa laminatsiyalangan faner deyiladi.</p>	<p>Ply-wood</p>
	<p>Фасад вентилируемый</p>	<p>Shamollatiladigan (ventilyatsiyalanadigan) fasad – keyingi vaqtlarda panellar va isitkichlar qo'llanilib ventilyatsiyalanadigan fasad konstruksiyalari keng ommalashmoqda. Bunday ventilyatsiyalanadigan fasad tez yig'iladi, issiqlikni saqlashi yuqori, uzoqqa chidaydi va chiroyli tashqi ko'rinishga ega.</p>	<p>Ventilate housefront</p>





	<p>Фаска</p>	<p>Faska, qirra – yuza tarafdagi sirt va yon tomonga 45° burchak ostuda randa bilan bajarilgan kesik.</p>	<p>Flat</p>
	<p>Ферма</p>	<p>Ferma – yuqorigi va pastki belbog`lar hamda ular orasida joylashgan ustun va xarilardan tuzilgan panjaradan iborat konstruksiya.</p>	<p>Framework</p>
	<p>Фибробетон</p>	<p>Fibrobeton – maydalangan sintetik yoki shisha tola bilan o`zaklangan mayda donali beton asosida olinadigan konstruksion material.</p>	<p>Fiber concrete</p>
	<p>Фибролит акустический</p>	<p>Akustik fibrolit – yog`ochdan olinib ishlov berilgan material yoki sintetik tola va mineral bog`lovchi (portlandsement yoki gips) aralashmasidan olingan material. Fibrolitning tovush yutish koeffitsiyenti 0,4 dan kam bo`lmaydi.</p>	<p>Fibrolite acousto</p>
	<p>Фундамент</p>	<p>Poydevor – imoratning kuchlanishlarni qabul qilib ularni asosga uzatadigan, yer ostida joylashgan qismi. Monolit yoki yig`ma bo`lishi mumkin.</p>	<p>Foundation</p>

	<p>Фундамент ленточный</p>	<p>Tasmasimon poydevor – beton yoki temir-betondan tayyorlangan monolit yoki yig`ma tasma. Imorat qurilishida perimetr bo`yicha o`radi. Tasmasimon poydevorda yog`och uylardan monolit uylargacha tiklash mumkin.</p>	<p>Band foundation</p>
	<p>Фундамент плитный</p>	<p>Plita fundament – qurilish ostida joylashgan yaxlit temir-beton mahsulot, inshootdan tushadigan kuchlanishlarni qabul qiladi.</p>	<p>Mat foundation</p>
	<p>Фундамент столбчатый</p>	<p>Ustunsimon poydevor – ustunlar tizimining tartib bilan binoning burchaklari va perimetrlari boylab, devorlarning kesishish joylarida, yuk ko`taruvchi va og`ir devorlar kabi binodan tushadigan kuchlanishlar yig`iladigan joylarga o`rnatilishi.</p>	<p>Columnar foundation</p>
	<p>Фундамент свайный</p>	<p>Qoziq poydevor – bunday poydevorlarda bino yoki inshootlarning qoziqlaridan tepadan tushadigan kuchlanishlarni gruntga uzatishda foydalaniladi. Suvga toyingan, mustahkam bo`lmagan gruntlarda imoratlarni qoziq poydevorlarda tiklash maqsadga muvofiq. Qoziq poydevorlar qo`llanilganda ko`p hollarda yer ishlari va beton sarfi sezilarli darajada kamayadi.</p>	<p>Pile foundation</p>
	<p>Футляр</p>	<p>G`ilof - asosiy truboprovodni yo`l ostidan o`tish joylarida, bino va inshootlar konstruksiyalari ostidan o`tkazishda, shuningdek muhandislik tarmoqlari va inshootlari bilan kesishuv joylarida gazlar va zararli moddalardan nimoyalovchi quvur.</p>	<p>Case</p>

	<p>Хомут</p>	<p>Xomut, qisqich – <i>konstruksiya elementlarini birlashtirish uchun ishlatiladigan xalqa shaklidagi detal (skoba).</i></p>	<p>Collar</p>
	<p>Цоколь</p>	<p>Sokol, poypesh – <i>bino yoki inshoot tashqi devorining bevosita poydevor ustida joylashgan, mexanik, harorat o`zgarishlariga tez-tez uchrab turadigan pastki qismi.</i></p>	<p>Ap socle</p>
	<p>Чердак</p>	<p>Chordoq – <i>ustki tom bilan ostki tom yoki shipning oralig`i.</i></p>	<p>Attic</p>
	<p>Черный пол</p>	<p>Qopalama pol – <i>orayopma xarilari ustidan yotqizilgan to`shama. Ustidan isimkich qatlami yotqiziladi.</i></p>	<p>Rough underlayer</p>

	<p>Черный (черновой) ПОТОЛОК</p>	<p>Qoralama ship – <i>pastidan qoplama bilan berkitilgan, ship xarilariga o`rnatilgan to`shama.</i></p>	<p>Rough soffit</p>
	<p>Шамот</p>	<p>Shamot – <i>erib, birikkunicha olovda pishirilib, keyin yanchib maydalangan olovbardosh loy.</i></p>	<p>Coal clay</p>
	<p>Шпон</p>	<p>Shpon – <i>yupqa yog`och listlari ko`rinishidagi qoplama material. Qimmatbaho yog`och navlaridan tayyorlangan bruslarni randalab yoki olxa, oq qayin, qarag`ay kabi daraxtlarning kalta g`olalari bug`da dimlanib, shpontiluvchi stanoklarda tilib tayyorlanadi. Qatlamli yog`och va faner tayyorlashda ishlatiladi. Yuqori sifatli shponlar musiqa asboblari tayyorlashda qo`llaniladi.</i></p>	<p>Veneer</p>
	<p>Штапик</p>	<p>Shtapik – <i>yog`och yoki polivinilxlorid (PVX)dan tayyorlangan ensiz reyka. Shishalarni karkas, jild kabilarga mahkamlab o`rnatishda, shuningdek bezakli hoshiya sifatida xizmat qiladi.</i></p>	<p>Staple</p>
	<p>Щебень</p>	<p>Shagqal, sheben – <i>tog` jinslari va toshqol kabi materiallarni 10 mm dan 100 mm gacha kattalikda maydalab tayyorlanadi. Tabiiy va sun`iy shag`allar bo`ladi.</i></p>	<p>Ballast</p>

	<p>Эмалированные плитки</p>	<p>Sirlangan plitkalar – <i>sirti rangli shisha qatlami bilan qoplangan plitkalar. Sirlash bilan plitkalarining estetik xarakteristikalari (rang, yaltiroqlik, tasvirlar, tushlanish va h.) hamda texnik xossalari (qattqlik, o`tkazmaslik va h.) yaxshilanadi.</i></p>	<p>Enamelled tile</p>
	<p>Эстакада</p>	<p>Estakada – <i>tayanchlar qatoriga o`rnatilgan qurilmalardan tashkil topgan, uzoqqa cho`zilgan, yer (suv) ustiga tiklangan ochiq inshoot. Transport vositalari (piyodalar harakati)ni o`tkazish, har xil aloqa rarmoqlarini yotqizish, yuklarni tushirish va yuklash kabi ishlarga mo`ljallangan.</i></p>	<p>Overhead road</p>
	<p>Этаж</p>	<p>Qavat – <i>binoning balandlik bo`yicha pol va orayopma yoki pol va yopma bilan chegaralangan qismi.</i></p>	<p>Level</p>
	<p>Этаж мансардный (мансарда)</p>	<p>Mansarda, <i>qiya shipli boloxona – chordoqning isitilgan chegaralovchi konstruksiyalari (baland tomning nishablari)dagi bo`sh joylarda xonalar joylashtiriladigan qavat.</i></p>	<p>Cockloft</p>
	<p>Этаж подвальный (подвал)</p>	<p>Podval (yerto`la) qavati, <i>podval – polining sathi rejalashtirilgan yer (piyodalar yo`lakchasi, tashqi devor atrofi to`shamasi) sathidan qavat balandligining yarmidan ko`prog`icha pastda joylashgan qavat.</i></p>	<p>Basement</p>

	<p>Этаж технический</p>	<p>Texnik qavat – <i>bino ostida, binoning tepadagi qavatidan pastda, ko`p qavatli binolarning o`rtadagi bir yoki bir nechta qavatlarida muhandislik inshootlarini joylashtirish va aloqa tarmoqlarini yotqizish ushun foydalaniladigan qavat.</i></p>	<p>Technological level</p>
	<p>Этаж цокольный</p>	<p>Sokol qavati – <i>xonalari balandligining yarmidan ko`p bo`lmagan qismi yer (piyodalar yo`lakchasi, tashqi devor atrofi to`shamasi) sathidan pastda joylashgan qavat.</i></p>	<p>ground floor</p>
	<p>Этажерка</p>	<p>Etajerka, ochiq javon – <i>orayopmalarida texnologik yoki boshqa jihozlar va transport vositalarini joylashtirishga mo`ljallangan, bino ichida yoki undan tashqarida erkin turgan ko`p qavatli devorsiz inshoot.</i></p>	<p>Canterbury</p>
	<p>Ярус</p>	<p>Yarus, qavat – <i>bino (inshoot)ning balandliklari bo`yicha shartli chegaralab, qismlarga ajratilgan qismi.</i></p>	<p>Storey</p>

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO`YXATI

1. Murodov Sh.K., Ashirboyev A.O. Chizma geometriya va chizmachilikdan ruscha-o`zbekcha lug`at. T.: “FAN” nashriyoti, 2008. – 192 b.
2. Ro`ziyev E.I., Ashirboyev A.O. Muhandislik grafikasini o`qitish metodikasi. /prof. E.Roziyev tahriri ostida. T. “Yangi asr avlodi”, 2010. – 248 b.
3. Ro`ziyev E.I., Ro`ziyev G.E. Arxitektura-qurilish chizmachiligi. T. “Yangi asr avlodi”, 2014. – 350 b.
4. Абдумаликов А. Чизмачиликдан терминологик луғат-справочник. Т.: Ўқитувчи, 1977. – 144 б.
5. Бинокорликдан русча-ўзбекча атамалар луғати. /проф. Х.Расулов таҳрири остида. Т.: Қомуслар Бош таҳририяти, 1994. – 224 б.
6. Ковалевский В.И., Қўчқоров У.Х. Амалий механикадан тасвири қисқача русча-ўзбекча луғат. Т.: Қомуслар Бош таҳририяти, 1995. – 430 б.
7. Политехника луғати. /махсус муҳаррир Т.Р.Рашидов. Т.: Ўзбек Совет Энциклопедияси Бош редакцияси, 1989. – 704 б.
8. Тўрахонов А. ва б. Металлшунослик ва машинасозлик технологиясидан русча-ўзбекча атамалар луғати. Т.: Қомуслар Бош таҳририяти, 1994. – 120 б.
9. Қўшжонов М.Қ. ва б. Русча-ўзбекча луғат. I том. Т.: Ўзбек Совет Энциклопедияси Бош редакцияси, 1983. – 808 б.
10. Қўшжонов М.Қ. ва б. Русча-ўзбекча луғат. II том. Т.: Ўзбек Совет Энциклопедияси Бош редакцияси, 1984. – 800 б.
11. Ананьин М.Ю. Основы архитектуры и строительных конструкций: Термины и определения. Екатеринбург: Изд-во Урал. ун-та, 2016. – 132 с.
12. Виноградов В.Н. и др. Словарь-справочник по черчению: кн. для учащихся/. – М.: Просвещение, 1999. – 160 с.
13. Ефимов П.П. Архитектурные термины и определения. Омск: Изд-во “Дантея”, 2005. – 132 с.
14. Малеева Е.В., Еременко Г.В., Деменева Е.А. Архитектурно-строительная терминология: учебное пособие. Ставрополь: Изд-во “Логос”, 2015. – 247 с.
15. Мюллер В.К. Полный англо-русский русско-английский словарь. 300 000 слов и выражений. М.: Эксмо, 2013. 1328 с. – (Библиотека словарей Мюллера)
16. Шеина Т.В. Архитектурное материаловедение. Часть I. Самара: Самарск.гос.арх.-строит.ун-т. 2011. – 360 с.
17. Шеина Т.В. Архитектурное материаловедение. Часть II. Самара: Самарск.гос.арх.-строит.ун-т. 2011. – 348 с.

18. Шварц В.В. Краткий иллюстрированный русско-английский словарь по машиностроению. 3795 терминов. 2-е изд., стереотип. М.: Русский язык, 1983. – 224 с.
19. Русско-английский (американский) тематический словарь. 9000 слов. Кириллическая транслитерация. М.: Т&P Books Publishing. 2013. – 256 с.
20. Единая система конструкторской документации. М.: ИПК Издательство стандартов, 2004. – 160 с.
21. Means R.S. Illustrated construction dictionary. Published by John Wiley & Sons, Inc., Hoboken, New Jersey, 2012. – 375 p.
22. Davies N., Jokiniemi E. Dictionary of architecture and building construction. 2008. – 726 p.

Ro`ziyev E.I., Sharipov Sh.S.

Muhandislik grafikasi, arxitektura va qurilish cizmachiligidan tasvirli qisqacha ruscha-o`zbekcha-inglizcha lug`at. Oliy ta`lim muassasalari talabalari uchun o`quv qo`llanma. / O`zbekiston Respublikasi Oliy va o`rta maxsus ta`lim vazirligi. – T.: 2019-yil. - 204 b.

ERKIN ISKANDAROVICH RO`ZIYEV
SHAVKAT SAFAROVICH SHARIPOV

**Muhandislik grafikasi, arxitektura
va qurilish cizmachiligidan tasvirli qisqacha
ruscha-o`zbekcha-inglizcha lug`at**

oliy ta`lim muassasalari talabalari uchun o`quv qo`llanma